КЛАСНІ ІГРИ

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ

К.....! Л.....! С.....!

ЗНАЙОМСЯ: ХАТНІЙ ПАЦЮЧОК

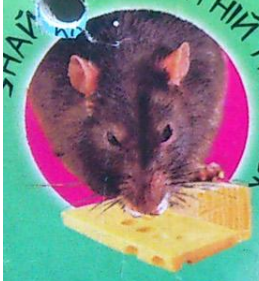

Чудовий песик

Бюті

Причина невдач – зайвий скрепіш і плач

Формула успіху

«Формули-1»

ДАСТІН ХОФФМАН

ДРУЗІ

Класна музика

ПРАВИЛА

ВИГРАЙ ПРИЗ

плеєри

mp3, 4, 5...

7

Класні репортажі з ластами на пляжі

Вундеркінд в оточенні муз,
В розпалі канікулярна пора,
Кричимо:"Ура! Ура! Ура!"
Галасуймо від ранку та до ночі,
Радісно палають наші очі...

Цей маленький чотиривірш — то тільки початок грандіозної поеми під довжелезною назвою «Класні канікули» (роздуми під пляжним парасолем після полудневої роздачі кефіру). Сама поема складатиметься з дванадцяти розділів, прологу та епілогу. Автор майбутнього шедевра, як неважко здогадатися, — Класний вундеркінд Колібрик. Про що поема — поки що це страшенна комерційна таємниця, але Класні експерти вже прогнозують шалений успіх шедевра, який можна буде співставити хіба що з успіхом «Гаррі Поттера». Тож слідкуймо за книжковими новинами і чекаймо появи у пресі фото Колібрика в компанії Стівена Спілберга та Джоан Роулінг.

Іппон, хадзіме, ваза-арі...

Це ніяка не абракадабра, а нова термінологія, за освоєння якої взявся ще позаминулої п'ятниці Класний кіт Ковба-сан, у чиїх котячих венах тече самурайська кров. Якщо точніше, то цими назвами оперують представники східних єдиноборств. (Іппон — чиста перемога над суперником, хадзіме — починайте і т. д.) Кіт поставив собі за мету за літо освоїти ази карате і дзюдо, і тепер тричі на тиждень із Класного горища долинає страхітливе котяче нявкання: це Ковба-сан відпрацьовує основні каратистські стійки та бойові захвати. А недавно в неофіційній розмові кіт поділився своїми планами на майбутнє: розказати в одному з номерів «Класу» про дзюдо та з'їздити на півроку до Країни, де сходить сонце, — «для здобуття навичок рукопашного бою». Що ж, Ковба-сан, оперезаний чорним поясом, — це вже щось!

Людина-амфібія

Надзвичайна подія сталася недавно поблизу Класної резиденції нашого Во Віка. Пізно ввечері, між 22.00 та 22.15, там було помічено дивну істоту у пляжних плавках виробництва Конотопської трикотажної фабрики та ластах 49-го розміру, яка розгулювала Класним садом і щось бурмотіла собі під ніс. Про невідомого було терміново повідомлено інспектора Приходька, який, приїхавши на місце події, виявив під однією вишняблунь (нова порода дерев, виведена Крапкою) плед, на якому мирно лежав Класмен №1 Во Вік і складав текст чергової «Книжки для Киці». На суворе запитання інспектора, чому він з'являється у громадському місці в такому вигляді, Во Вік просто відповів, що цілий день провів у ванні з водою, ховаючись від липневої спеки, а під вечір, коли нарешті вона спала, вирішив трішечки освіжитися, прогулюючись перед сном. На цьому весь інцидент було вичерпано.

Світська хроніка

Якось під час сеансу фільму «Матриця-2» та синхронного поглинання морозива Киця у Джексоновій присутності висловила сподівання про його, безсумнівно, велике майбутнє. На що наш Класний меломан розправив плечі і відповів: «Гм-м!» Що, як переконують експерти, мало означати приблизно таке: «Ось зараз доїм морозиво, додивимося кіно, проведу тебе додому, прийду додому сам і негайно сідаю за написання нового суперхітового опусу, що матиме назву «Would I Have Your Love Tonight», для дуету Пола Маккартні та Лайзи Мінеллі». Чи не будуть проти самі Лайза та Пол? А чого ж їм бути проти, якщо для них старається нехай і майбутня, але знаменитість!

Острів капітана Немо

Дивовижний острів з'явився минулого місяця просто посеред Чорного озера — улюбленого місця відпочинку всієї Класної компанії. Дивовижність цього клаптика суші розміром з футбольне поле виявляється в тому, що він виріс над водною гладінню у липневу спеку. Першим появу цього дивного клаптика суші помітив наш Морський вовк, і у Класному колі вирішено було назвати його островом капітана Немо. В даний період на острові капітана Немо відбуваються змагання Класної спортивної олімпіади, приуроченої п'ятій річниці від дня появи «Класних ігор», а в перервах між змаганнями вся Класна компанія складає текст петиції до Міжнародного картографічного товариства з проханням [illegible]слати на Чорне озеро картографічну експедицію для визначення географічних координат острова та нанесення його на географічні карти світу і штурманські лоції.

Маленький крок великого почину

Невдовзі одною баскетбольною асоціацією у світі стане більше. Про це заявив нещодавно під час вечері біля похідного вогнища Джомолунгма-Джо. Назва майбутньої спортив-

ної організації ніякої таємниці не становить і звучить так: Класна Баскетбольна Асоціація, або ж скорочено — КБА. Того ж вечора намір вступити в нову асоціацію виявили Джексон, Пундик, Колібрик, Киця, а також Ковба-сан за умови, що йому дадуть на вечерю подвійну порцію морозива. «Півтори — і квит!» — розвіяв його ілюзії Класний кухар Пундик, і Ковба-сан після нетривалих роздумів погодився на асоційоване членство. Якщо вірити оптимістичним прогнозам Джо, при вмілій постановці справи баскетбол здатний не тільки винести на вершину популярності Класну компанію та клуби, які в майбутньому могли б очолити Джексон, Пундик, Колібрик, Киця та навіть Ковба-сан, а й прославити на весь світ містечко, де знаходиться Клас.

Археологічна сенсація

«Отакої!» — вражено подумала пані Ганя, коли її лопата дзенькнула об щось металеве. Вона саме у перерві між науковими експедиціями вирішила провести тренувально-археологічні розкопки на території Класної ділянки, причому на серйозні знахідки не розраховувала. А тут така несподіванка... Відклавши вбік лопату (щоб не пошкодити безцінну, з археологічного погляду, знахідку), пані Ганя взялася спочатку за совочок, потім за щіточку, і... На світ було видобуто дві добре збережені баночки «Віскасу»! «Дивина!» — думала пані Ганя, прикидаючи, в який науковий журнал написати про знахідку. Подумати тільки — подібна знахідка дає можливість припустити, що понад півтисячоліття тому на території нашої країни було налагоджено виробництво котячих консервів! Отже, і до котів наші предки ставилися особливо, а жодна історична знахідка досі цього ще не підтверджувала. Сенсація? Безперечно! «Отже, — продовжувала пані Ганя ланцюжок своїх умовиводів, — якщо наші предки так шанували кота, то чи не свідчить це про те, що вони були якось пов'язані з давньоєгипетською цивілізацією, де кіт, як відомо, вважався священною твариною?» Із цими думками вона акуратно загорнула безцінну знахідку в листок лопуха і з твердим наміром послати її рекомендованою бандероллю в «National Geographic» попрямувала до свого кабінету історії.

Наші по той бік Ла-Маншу

Ні для кого не секрет, що чимало наших земляків подаються на заробітки у країни Західної Європи. Не обминула нелегка заробітчанська доля й полтергейстів. Кілька днів тому Класний приголомшив усіх заявою про те, що він відлітає у туманний Альбіон, де йому пропонують місце в Букінгемському палаці — на сезон. Щоправда, сам Класний стверджує, що основний мотив його візиту в далеку Англію — ніякі не заробітки, а обмін досвідом із зарубіжними партнерами.

І знову Ковба-сан...

Одного сонячного ранку інспектор Приходько був розбуджений обуреним котячим нявканням, що долинало просто з-під його порога, та несамовитим шкрябанням у двері. Було ясно як день, що Ковба-сана спіткало якесь лихо. І точно, відчинивши двері, інспектор ще з порога довідався, в чому річ. «Обікрали! — заломлюючи лапи, голосив котисько. — Прирекли на голодну смерть...» Коли кіт трохи заспокоївся, з'ясувалося, що хтось нагло поцупив закопаний ним на «чорний день» (як висловився сам Ковба-сан) продпровіант, який складався з двох банок «Віскасу» і був заритий на Класній ділянці. Огляд місця злочину не дав жодних доказів, які б указували на особу викрадача. З'ясувалося лише, що знаряддям скоєння злочину була садова штикова лопата, яка валялася тут же на місці. Слідство зайшло в тупик. Велике прохання до всіх: кому хоч щось відомо про злочин чи особу викрадача, повідомте Ковба-сана чи Приходька.

КЛАС! КЛАСНІ ігри

№ 07'2003

ЗМІСТ

Книжка для Киці: Сестра
Люби та знай свій рідний край! У краю блакитних плес
Who is хто? Дастін Хоффман — людина дощу
Легендарні квіти: Любить — не любить...
Смачного! Найхолодніші ласощі у світі
Живий куточок: Знайомся: хатній пацючок
У світі тварин: Грем Грін. Чудовий песик Б'юті
Все краще нам! Світ талантів України
Класна психологія:
Добре сміється той, хто сміється за гороскопом!
Фатальні діаманти: Радість і горе в житті Кох-і-Нора
Причина невдач — хатній скрегіт і плач
З вовками жити — вовком вити, або Звідки в лісі діти?
Білі плями історії: Таємниця священного колодязя
Для цікавих: Дирижаблі
MP3, 4, 5 — класні плеєри стоять
Класний спорт: Формула успіху «Формули-1»
Легенди спорту: Життя — як спалах метеора
Цікавенькі були!
Лікбез для хлопців: Зароби собі сам!
Класна музика: Guano Apes: горді, як боги +
Виправдовуючи назву «Другие правила»
Класний гіпертест: Чи цікаво з тобою іншим?+ Klacword
Логічні задачки
Ігротека: Тир на воді, Фабрика зірок
Гра: Агент 007
Головоломки
Твоя сторінка
Кросворди від ДуКласа
Японські кросворди

«КЛАС!»
пізнавально-розважальний журнал №07'2003 (79)
Реєстраційне свідоцтво КВ №1929 від 10.04.96 р.

Засновник і видавець: ТзОВ «W», вул. Живова, 11
Адреса для листування: 46008, м.Тернопіль, а/с 525
тел./факс (0352) 229005, 250498
e-mail: admin@schoolboy.com.ua

Передплатний індекс: 40240
Тираж 25 000 примірників. Підписано до друку 24.06.2003
Друк: ТМ «Мандарин» ТзОВ «Видавнича група «Експрес»
тел. (0322) 97 47 68. Замовлення № .....472.....

Розповсюдження «Школярик»
Тетяна Кошелінська, Василь Косович
тел. (0352) 23 50 35, 43 10 72. Ціна договірна

Кольороподіл «Колір ПРО»
м. Львів, тел. (0322) 35 34 40

Редакційна колегія: ..... **Во Вік**
..... duklas@schoolboy.com.ua ..... **ДуКлас**
..... **Анатолій Саган**
..... **Ольга Косович**
Художники: ..... **Сергій Шемета, Андрій Урбан**
Наталя Марцюк, Світлана Словотенко, Наталя Гайда
Набір та коректура ..... **Олександра Вовк**
Технічний супровід ..... **Андрій Зеленський**
Верстка ..... **Олена Березовська**
Шеф-редактор ..... **Володимир Головач**

Для «Класу» писали, малювали і фотографували:
Василь Тесля, Оксана Копак, Мар'яна Стеценко, Ірина Вівчар, Володимир Сушкевич

© **W ltd**, 2003
При частковому чи повному передруку текстів та відтворенні графічних матеріалів журналу «Клас!+» посилання на журнал обов'язкове.

Сестра

Як поживаєш, Кицю моя люба, як справи твої Класні? Ну гаразд, можеш не відповідати, по усмішці твоїй і блиску очей бачу, що справи твої і справді класні. Купаєшся у хлопчачій увазі, мов у сонечку літньому, тож чого тут не радіти! Ти центр Всесвіту, і все, що є у світі, обертається саме навколо тебе.

Але, Кицю моя центрова, уявімо собі на хвильку ситуацію, що центр світобудови трохи змістився. Кажеш, не може такого бути? Ну, тут я з тобою вже аж ніяк не погоджусь. Може, ще й як може! Коли? А от заплющ свої гарненькі очі і уяви, що в тебе з'явилася... сестричка!

І почалося! Колись ти так хотіла мати сестричку; няньчилася з нею, годувала, ходила на прогулянки і була дуже горда, що вона в тебе є. А сьогодні я просто не впізнаю тебе — говориш про неї мало не крізь зуби... Про яку вже любов чи дружбу можна говорити! У чому ж річ, невже сестра — це справді так погано?

Час не спить, і з маленької безпорадної крихітки твоя сестричка перетворилася на «пуп землі». Можу собі уявити, як воно тобі, коли увага всіх домашніх переключилася на неї. Сестра і на плавання, і на танці, і на малювання, а ти з підручників і зошитів не вилазиш. А якби половину моєї кімнати віддали молодшій «родичці», я б і сам обурювався. Ну, а те, що вона сидить за твоїм столом, користується твоїми речами і думає, що так має бути — взагалі жах.

Можна тільки співчувати, але не ти єдина маєш сестру. Та й сестри всякі бувають. Зрештою, їх теж можна виховувати! Ти ж сама значною мірою і впливаєш на формування характеру сестрички. Подаєш приклад власними вчинками, показуєш, що можна робити, а що ні. Вона ж не винна, що народилася у вашій сім'ї, що вона твоя сестра і що у вас спільні батьки! Тож для початку перестань сприймати її як ворога. І поменше критики.

Взагалі, родичів собі не вибирають. Ніхто не може вибрати рідних батьків, бабусь та дідусів, братиків чи сестричок. Ми можемо їх любити або ненавидіти, можемо спілкуватися з ними чи уникати будь-яких контактів, але, хочемо ми цього чи ні, наші рідні завжди залишатимуться для нас рідними. Єдине, що ми можемо змінити, це своє ставлення до них. Хіба не краще жити в злагоді та спокої? Я розумію, що так буває не завжди, і не все залежить лише від тебе, але те, що тобі під силу зробити, треба обов'язково постаратись зробити навіть заради себе самої.

Ти тільки уяви собі, Кицю, як класно, коли рідна сестра є твоєю найкращою подругою, яка ніколи не зрадить і не видасть твоїх таємниць, або коли сестра є щирою порадницею і помічницею у складних ситуаціях.

Не тільки старші сестри «потерпають» від появи у їхньому житті молодших, я знаю багато сімей, де навпаки — молодша опиняється в такій ролі, яка змушує її завжди підставляти своє плече старшій. Допомагати сестрі, жертвуючи своїм часом та власними інтересами. У мене, для прикладу, навіть сусідки такі колись жили. Схоже на те, що батьки вирішили компенсувати старшій донечці усе те, що самі, з їхньої точки зору, їй «недодали»: любов, турботу, ласку, увагу... А молодша

дитина росла з почуттям провини перед сестрою за те, що народилася на три роки пізніше, і тепер все життя змушена її підтримувати, допомагати, тому що «бідні» батьки не могли розриватися на двох одночасно. Насправді, усе виглядало зовсім по-іншому, адже ніхто нікому і нічого не винен. Сьогодні ці сестри уже дорослі і, наскільки мені відомо, зустрічаються досить рідко, про дитинство майже не згадують, та й ніколи: кожна має свою сім'ю, дітей і цілу купу проблем. На жаль, вирішують їх окремо, без підтримки одна одної. Висновок, думаю, тобі зробити неважко. А хто знає, якими могли б стати їхні стосунки, якби «політика» у родинному гніздечку була дещо іншою.

Краще кепсько подружити...

ніж у гарній сварці жити. Це народна мудрість каже, а до неї варто прислухатись. Якщо ти все ж таки не можеш знайти спільної мови із сестрою — байдуже, молодша вона чи старша, — а дитяча ревність засіла в тобі надто глибоко, не спіши шукати далі вихід із лабіринту ворожнечі та сварок. Я взагалі противник воєн, а тим більше, між близькими людьми.

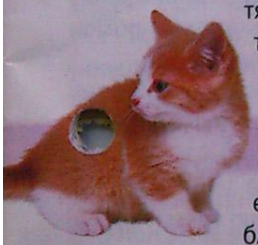

Коли діти ще малі, звичних баталій не уникнути: завжди знайдеться щось, що не ділиться на 2. Головне, щоб потім нікого і ні в чому не звинувачувати. Набагато простіше все розставити на свої місця, добре «засвоївши» права і обов'язки кожної із сестер. І уникати гострих кутів та підводних течій. Отож старша сестра зобов'язана допомагати, годувати і захищати молодшу. Вона має право «виховувати», робити зауваження, навіть прикладати руку (легенько, справедливо і доброзичливо), а також займатися своїми справами і проводити час із друзями без присутності молодшої сестрички.

Молодша просто зобов'язана бути чемною, не ускладнювати нікому життя і не грати вдома роль «центральної осі», довкола якої повинні обертатися сонце, місяць і, звичайно, усі домашні.

Вона має право не робити того, чого їй не хочеться, хоча в таких випадках до виховних процесів долучається мама чи тато.

Було б зовсім непогано підписати якусь невидиму «угоду» між вами, і в разі недотримання її, застосовувати певні «караючі», а точніше, «виховуючі» засоби. Якщо тобі важко придумати щось самій, то скористайся вже готовими методами.

Метод Мері Поппінс. Ця гідна наслідування леді, якщо пригадуєш, просто ігнорувала хамство, нетактовність і невігластво. Звичайно, тобі, Кицюню моя мила, не вдасться змусити свою вередулю співати оперні арії чи підстрибувати до стелі на кухні, як це робила Мері, але показати сестрі, що саме вона втратила через свою жахливу поведінку чи легковажну безвідповідальність, ти можеш. І це, скажу відверто, буде для неї добрим уроком. Наприклад, повідом, що ви з друзями збираєтесь на перегляд її улюбленого фільму, а після того зайдете на морозиво, і якби вона не поводилася так погано... Одне слово, виховуй сестру ввічливо!

Ну а якщо цей метод не допомагає, скористайся **методом Карлсона**. Цей герой умів так видурнюватися і робив це настільки доброзичливо, що бідолашна «домомучителька» Фрекенбок просто доходила до ручки. Якщо ти вирішиш скористатися цим методом, не зупиняйся ні перед чим, іди на різні крайнощі, навіть на такі, як нічне «пастовимазування». А вранці невинним голосочком не забудь запитати: «Що снилося, люба сестричко?»

Іще один метод не менш відомої героїні із мультика про Чебурашку і Крокодила Гену — **метод Шапокляк**. Вона постійно робила всілякі каверзні штучки, успішно звалюючи свою провину на інших. Спробуй і ти, але не зловживай, бо часте користування цим методом нічого доброго, окрім підозри батьків, не принесе. Тоді наслідки передбачити буде нескладно.

Якщо немає іншого виходу, раджу скористатися **методом Пеппі-Довгої-панчохи**. Вона, як ніхто інший, уміла прикинутися слухняною і лагідною дівчинкою, вичікуючи слушної миті, але як тільки увага «ворога» була приспана, викидала такі номери, що ого-го. В результаті всі відчували себе ошуканими і переможеними. Тому, коли сестра вже надто тобі докучатиме, злови момент, постарайся розпорошити її пильність і... утни що-небудь таке... Скажімо, вилий сестрі на голову відро води (жартую!). І якщо після цього вона не зрозуміє, «що до чого», тоді вже доведеться вдатися до **методу Шерхана**. Для його втілення достатньо вибрати правильну позу та інтонацію: грізно примружити брови, надути щічки, розпустити «хвіст віялом» і серйозно запитати: «Хто тут найголовніший?» Звичайно, аргументи в молодших сестер відразу «випаровуються», але, як на мене, життя за законами джунглів таке нецікаве. Тому, Кицю моя лагідна, не варто перетворюватись на пантеру.

Ну а якщо вже говорити зовсім серйозно, то на світі в кожного з нас і в тебе, Кицюню, в тому ж числі, є дуже мало рідних сестер: одна, дві, чи раптом три! То ж чому б не полюбити тих сестричок усім серцем?

Світ талантів України

Хочеш вір, а хочеш — ні, але 1 червня в Київському музичному театрі для дітей та юнацтва, а другого — в драмтеатрі ім. Франка проходив Перший дитячий фестиваль «Світ талантів України-2003».

Організатором свята виступила компанія «БАЛІеН груп». А відкривала фестиваль директор компанії Лідія Лісімова. Було там і журі, яке складалося з відомих продюсерів, дизайнерів, шоуменів та бізнесменів, а головою був професор, композитор, ректор Київської дитячої Академії мистецтв Михайло Чембержи.

Ведучими фестивалю були заслужений артист України Олексій Богданович та друга віце-міні-міс Києва 2001 року Світлана Артамонова. Ми про неї писали.

Упродовж підготовки до Гала-шоу та 6 днів репетицій учасники дитячого фестивалю насолоджувалися офіційним соком фестивалю «Сандора» та йогуртами від смачного партнера фестивалю «Фанні».

Переможцями Першого Всеукраїнського дитячого фестивалю «Світ талантів України-2003» в різних номінаціях стали:

Конкурс «Шоу талантів України-2003»:

Вокал

- Гран-прі — **Сергій Острянко**
- І Премія — **Аліна Гребеннікова**
- ІІ Премія — **Анастасія Немінуща**
- Премія глядацьких симпатій — **Олена Кандиба, Марія Десятник**

Хореографія

- Гран-прі — **Аліса Макаренко**
- І Премія — **Олександра Бурба**
- ІІ Премія — **Аліна Борисова**
- Премія глядацьких симпатій — **Даша Ботезат**

Конкурс «Світ фантазій України-2003»

- Гран-прі — **Вікторія Ігнатьєва**
- І Премія — **Даша Кравченко**

Конкурс «Юний дизайнер України-2003»

- Гран-прі — **Вікторія Ігнатьєва**

Конкурс «Маленький містер України-2003»

- Маленький містер України-2003 — **Кирило Воронежський**
- І Маленький віце-містер України-2003 — **Аслан Цецхладзе**
- ІІ Маленький віце-містер України-2003 — **Олег Наумов**
- Маленький містер глядацьких симпатій України-2003 — **Владислав Шовковський**
- Маленький фото-містер України-2003 — **Віктор Пахомов**

Конкурс «Маленька міс України-2003»

- Маленька міс України-2003 — **Олена Солоденко**
- І Принцеса Києва-2003 — **Даша Кравченко, Валерія Колтикова**
- ІІ Принцеса Києва-2003 — **Олеся Фісун**
- Маленька фото-міс Києва — **Вікторія Панкевич**
- Маленька міс глядацьких симпатій — **Меланія Бєляєва**
- Маленька міс дружба — **Валерія Должикова**

Конкурс «Юна міс України-2003»

- Юна міс — **Анастасія Ружина**
- І Юна віце-міс — **Анастасія Пашняк**
- ІІ Юна віце-міс — **Альона Альонова**
- ІІІ Юна віце-міс — **Олена Годинчук**
- Юна фото-міс — **Анастасія Кононова, Кароліна Рєпіна**
- Юна міс глядацьких симпатій — **Альона Альонова**
- Юна міс дружба — **Джулія Лауе-Амонса**

Переможцям та призерам були вручені призи від партнерів фестивалю: мережі магазинів «Олеся», мережі книжкових супермаркетів «Буква», магазину дитячого одягу «Lapin House», магазину дитячого одягу «Caramel», торгової марки «Турецька баклава», дизайн-студії Світлани Сорокіної, торгових марок «Kimba», «Barilla», морозива «Арктика». І квіти від компанії «Камелія-К»!..

Не стояв осторонь від дитячого свята і всесвітньо відомий «Макдональдс». А Українська охоронно-страхова компанія — офіційний страховий агент фестивалю — вручила всім переможцям і призерам фестивалю страхові поліси на суму 10 тисяч гривень.

Офіційний партнер фестивалю туристична компанія «Соул» всім переможцям подарувала туристичні путівки в Туреччину на 10 днів. Від організаторів фестивалю всім учасникам були вручені срібні кулони з емблемою фестивалю, виготовлені ювелірною компанією «Діадема» (м. Вінниця), дипломи лауреатів фестивалю.

Переможці фестивалю «Світ талантів України-2003» будуть представляти нашу країну на Міжнародному дитячому фестивалі «Світ талантів-2003», що відбудеться у вересні в Єгипті.

майже все про окуляри

Дивні ті хлопчиська! Одягнула на дискотеку рожеві кросівки на білій платформі — хоч би хто помітив! А прийшла на пляж у новеньких окулярах-хамелеонах — і від «охів» і «ахів» аж рябизна водою йшла. Зробила висновок: окуляри — це не просто захист від сонця. Поділилася цією думкою з Во Віком. «Точно! — погодився він. — В окулярах будь-яке дівчисько почувається привабливішим. А якщо поряд з ним снують хлопчиська, їм це теж передається. Сам перевіряв!»

Закриваючись окулярами від сонця, ми відгороджуємося від світу з його бідами, стаємо не такі вразливі. Почуття впевненості доповнюється відчуттям анонімності, спокою...

А що ж хлопчиська, наші опоненти-шанувальники? Якщо вірити поширеному стереотипу, хлопець (чоловік) в окулярах виглядає дещо брутально, зловісно. Від нього відходить загроза, а його дії непередбачувані, бо не видно його очей. Однак декому таке подобається.

Факти під сонцем

Є три основні групи сонячних окулярів: косметичні, звичайні сонцезахисні та окуляри дуже високого ступеня захисту. Косметичні окуляри виконують косметичну функцію, підкреслюють імідж і просто виступають таким собі стильним аксесуаром. Вони не захистять від сонця, але й не нашкодять. Звичайні сонцезахисні — це літні окуляри, які відповідають вимогам середньої смуги. Окуляри високого ступеня захисту потрібні насамперед для високогір'їв, Заполяр'я, місць з озоновими аномаліями, причому як влітку, так і взимку.

Колір лінз

Якщо, одягнувши окуляри з кольоровими лінзами, ти виявляєш, що світ докорінно змінив свій колір, знай — це підробка! Фірмові скельця зберігають кольори, змінюючи лише відтінок. Порушення колірної гами на користь одного кольору розсіює увагу і швидко втомлює. Подумай і скажи: тобі це потрібно?

Тип лінз	Особливості	Де носити
Сірі або зелені	*Не спотворюють кольорів*	*Усюди*
Золотисто-жовті	*Блокують синій колір*	*У похмурі дні*
Поляризовані	*Блокують дуже яскраве світло*	*В горах і на морі*
Дзеркальні	*Відбивають світло*	*На великій висоті*
Фотохромні (хамелеон)	*Колір залежить від освітлення*	*Усюди*
Градуйовані (маска)	*Наполовину затемнені*	*Усюди*

Скло versus пластик

Лінзи виготовляються з трьох основних матеріалів: скла, полікарбонатного та акрилового пластика. Скляні окуляри безпечні — скло не пропускає ультрафіолету. Пластик ультрафіолет пропускає. Крім того, затемнення, яке створюється такими окулярами, обманює зіницю, і вона не звужується. Зростає навантаження на очі, можна навіть «посадити» зір. Пластикові окуляри купуй тільки з добавками, які затримують ультрафіолетове випромінювання. Зверни увагу на те, яку частку ультрафіолету затримують окуляри. Найшкідливіші — промені типу B (UVB), і окуляри мали б повністю захищати від них. Якщо на етикетці вказано максимальну довжину затримуваної хвилі, вибирай окуляри із значенням, близьким до 400 нм.

Made in...

Перевірити походження окулярів дуже просто. Варто порівняти назву торгової марки на етикетці і на внутрішній стороні дужки (дуже часто ця назва надрукована просто на лінзі).

Оправа

Найпрактичніший матеріал для оправи — нейлон. Він легко гнеться і повертається у вихідне положення. Пластик легко ламається, тож краще, якщо всередині його буде ще одна оправа — металева. Купуючи окуляри, приміряй їх, чи не тиснуть на перенісся носові опори, не стискають дужки. При нахилянні голови окуляри не повинні злітати чи з'їжджати на кінчик носа.

Сонячні окуляри зручні, коли треба подолати якийсь бар'єр: при знайомстві, на першому побаченні, в конфліктній ситуації, де треба вдати з себе крутішого, ніж ти є насправді. Се ля ві!

У краю блакитних плес

Я хочу на озеро Світязь,
в туман таємничих лісів.
Воно мені виникло звідкись,
у нього сто сот голосів.
Воно мені світить і світить,
таке воно в світі одне.
— Я Світязь, я Світязь, я Світязь!
Невже ти не чуєш мене?!

Ліна КОСТЕНКО

У літку так кортить чкурнути кудись на кілька днів. Колібрик на Канари хоче, ДуКлас — на море рветься, а мене з неймовірною силою тягне на... Волинь. Хочу на озеро Світязь — і квит! Якось трапились мені на очі чудові фотографії одного майстра — він побував там кілька років тому і нахвалитися не міг, як там затишно і гарно. Але це, знаєш, як морозиво з картону — в такому озері не поплаваєш, під таким сонечком не погрієшся... Тож загорілась я бажанням і стала рюкзак пакувати — на Світязь. Щоб знати, куди їду, прихопила з собою путівник — почитати на дозвіллі.

Путівник виявився страшенно корисною штуковиною. Тепер я знаю, що Світязь — найбільше озеро серед Шацьких озер. Знаю й те, що Шацькими вони стали тому, що селище міського типу Шацьк поряд. Шкода тільки, що Максим Шацьких, той, що в «Динамо» голи забиває і кращим бомбардиром чемпіонату став, родом не звідси. Втім, це не біда, бо свого часу Волинь подарувала нам захисника Олега Лужного. Чули про такого? Футбольні фани кажуть, повноцінна компенсація.

Тут свого часу було створено Шацький державний національний парк площею понад 32 тисячі гектарів. У парку цьому зосереджене аж двадцять одне мальовниче озеро! Серед цих плес розмірами й популярністю виділяється Світязь — чималеньке озерце, яке широко розплескалося на цілих 25 квадратних кілометрів. Його береги, як і в більшості інших озер Шацької групи, обрамлені лісами й луками, а подекуди й чудовими піщаними пляжами.

На колір і смак товариш не всяк

Якщо ти приїхав на Світязь туристом, знайти тут притулок — не проблема. Можна за помірну платню до бабусі якоїсь напроситися, на Світязі це справа звична. Звичайно, можна й у санаторій, якщо ти не любитель сільської тиші, свіжого молока та раннього півнячого кукурікання. Жити в наметі — комарі до смерті загризуть, та й не розіб'єш його тут — національний парк як-не-як! А де національний парк, там ані наметів, ані, тим паче, багаття розводити не дозволяється.

У слові та у славі...

З літака озеро Світязь нагадує величезного мамонта, який приліг перепочити в лісовій глухомані. За глибиною — не має рівних в Україні — понад 58 метрів. Це озеро в чотири рази глибше від Азовського моря, тому й нарекли його «українським Байкалом». До того ж на озері Світязь, як і на Байкалі (особливо навесні і восени), частенько розігруються справжнісінькі морські шторми. На жаль, вода в ньому сьогодні далеко не прозора.

Щодо походження цієї блакитної перлини Полісся, то вже досить тривалий час мирно співіснують дві версії: одні вчені вважають, що своєю появою озеро має завдячувати давнім льодовикам, інші — карстовим явищам.

Береги Світязя не дуже високі. Посеред озера розташований невеликий мальовничий острів площею сорок тисяч квадратних метрів, порослий ліском із кленів та лип. До острова — сорок хвилин на моторному човні. Воно й не дивно: найбільша довжина Світязя — 9 км, найбільша ширина — 4 км.

Живиться озеро потужними підземними джерелами, а також за рахунок осадів. Неймовірно, але факт: в озеро Світязь не впадає жодна річка. Стікає ж із нього вода по штучному каналу, який був прокладений ще в 1887 році. Зараз він поглиблений, має бетонний водоспуск, яким регулюють рівень води у плесі. Над берегами озера Світязь розкинулося село — також Світязь. Датується воно 1564 роком.

Гарно тут зранку та надвечір, коли поміж очерету, рогози та латаття плавають качки, а іноді прилітають великі красені-лебеді. (Полювати на них тут суворо заборонено, адже Світязь оберігається законом.) А он далі, бачиш — рибалки сидять, час від часу дістають з води то вугра, то лящика, то сомика, навіть раки до пива трапляються. А після жаркого дня тут корови по саме вим'я в озеро заходили — поважні такі, наче священні тварини волинського краю... На мить мені здалось, що я на Ніл приїхала, в Африку далеку, а не на Волинь.

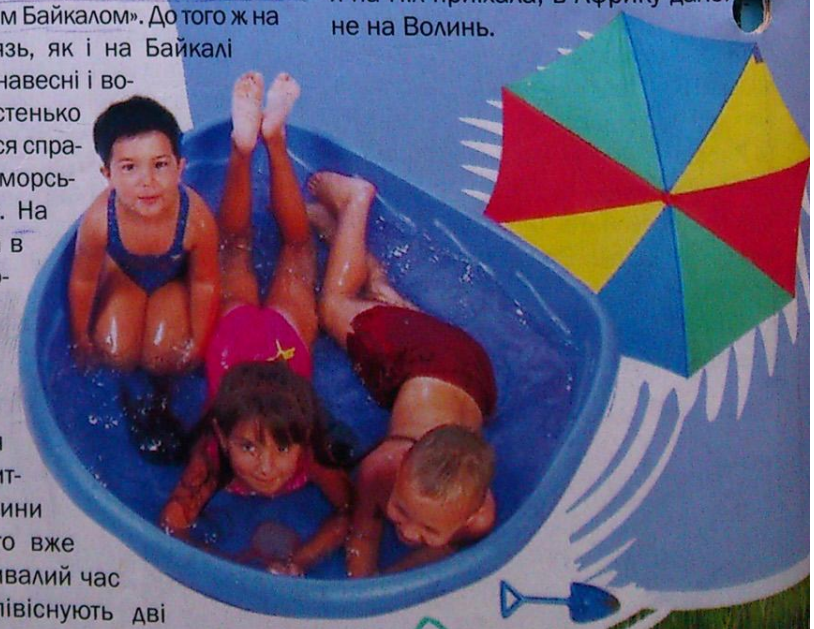

Червоні й білі чортенята...

А он такого, як я щойно побачила, навіть у програмі «Найкумедніше домашнє відео» не спостерігала: ціла сімейка білих чортів просто на мене суне... Заляпані такі з ніг до голови... І знаєш, чим? Білою глиною! Її тут просто при березі добувають. Якщо трішки прокопати руками піщане дно, натрапляєш на цілі пасма білої глини (кажуть, лікувальної) — після неї так шкіру стягує, ніби пластичну операцію зробив! Звичайно, і я собі намастилася — також хочу на біле чортенятко бути схожою! Хіба ж я не відпочивати та розважатися сюди приїхала!? А одна тітонька хвалилась, що на протилежному березі (з боку Пульмо) ще й червона глина є!

А вода перед грозою тепленька така! Дітиська галасують — плавати вчаться! А я тільки дрібну рибку полохаю та й на небо позираю... І при нагоді глину з себе зішкрябую — не страшити ж мені добру бабусю, що притулок дала!

От і перші важкі краплини на маківку впали... Скоренько б до хатинки бабусиної! А небо за мною таке синє-синє, і парко, як у сауні! Тільки коні на пасовищі нікуди не поспішають і трохи ожиною пахне...

Бабуся вже корову подоїла, молоко аж парує з цеберка. Її кіт до мене лащиться... а за вікном справжня стихія розгулялась. У таку погоду тільки те й робити, що історії розповідати...

Поки злива не вщухла...

Розкажу тобі одну історію... Було це давно чи недавно, але саме в тій порі, коли сталася ця подія, нічка темна витала над водою. Зорі у небі, зорі у воді — місяць у плесі та нагорі. Серед ночі там галас зчинявся, мов у людному місті. Один дідич довго вслухався у ці лементи нічні та й наказав зробити сіті на 200 кроків завдовжки, човни злаштувати та розкрити таємницю.

Неводом витягли жінку — утоплену — неземної краси, котра розповіла рибалкам свою щемливу історію. Колись вона була гарною світязянкою, аж поки на їхнє селище не напали вороги. Жінки, старці та діти боронились від нападників. Аби уникнути ганьби рабства, топились у Світязі. Господь перетворив старших на прибережну траву, а молодих — на білий цвіт, що росте довкола. Вороги збирали невинний білий цвіт і гинули від нього на місці. Сказала це жінка — і щезла у хвилях.

Або ще історія — про закохану пару. Гуляли вони собі берегом: дівчина вгощала коханого малиною, а хлопець дарував коханій запашні квіти. Він — молодий мисливець, а звідки його кохана та хто її батьки — ніхто не знав.

Одного такого вечора виманила дівчина у мисливця слово, що любитиме її довіку, бо інакше — смерть йому. Одержала слово — і зникла, мов легенький вітерець.

Безнадійно шукав її хлопець, аж раптом одної ночі води збурились, голос із дна морського долинув: «Чого шукаєш мене, парубче, при світлі місяця?» Замість того, щоб тужити на березі, голос пропонує йому жити у водах озерних, плюскатись щодня, мов рибка, і... нагадує про присягу, а потім заманює у воду й топить.

Не історії, а справжні балади. Так воно, скажу тобі, насправді було, адже написав їх Адам Міцкевич і першу назвав «Світязь», а другу — «Світязянка». Він і уславив наш Світязь — романтично і навіть трохи містично.

Любить... не любить...

Скажи, які саме квіти називають польовими? Ті, що спеціально вирощують на безкраїх полях? Наприклад, конюшину, люцерну чи пахучу гречку, що квітне білим медовим цвітом. Чи, може, так лагідно називають бур'яни — маки та волошки, які для когось квіти, а для когось — лютий ворог ярих та озимих польових культур? Інакше кажучи — бур'ян.

Швидше за все, мова йде про ці найскромніші і невибагливі рослини, без яких важко уявити наші поля. Хоча ні, уявити можна, але які ж непривабливі і сумні вони без них! Адже ростуть польові квіти не лише на полях, а й на лісових галявинах, на ланах, уздовж річок та озер — скрізь, де світить сонечко, пурхають метелики, бабки і де є бодай трішки чорної землі, яка по-науковому називається родючим грунтом.

Багато з цих рослин і квітами назвати важко — трава та й годі! Гіркий полин, зозулині сльози, папороть і волосиста ковила — усі вони повноправні представники однієї великої польової родини, отак! А букет польових квітів справедливо вважають символом красного теплого літечка.

Серед усього польового розмаїття особливе місце, я б сказала, трон Царівни Полів, посідає ромашка. Бо знає ця ніжна квітка всі таємниці дівочого серця, і обов'язково скаже правду: любить чи ні, до серця приголубить чи плюне... Бо хто тільки не випитував у цієї «ворожки» ім'я свого обранця та його наміри щодо своєї персони!

Не заздрю, ой не заздрю я отим ромашкам! Уяви тільки, що то не квітку, а тебе так скубають, по одній волосині видирають з голови, аби задовольнити свою цікавість. Бр-р-р!

До речі, про волосся. Якщо ми вже про нього заговорили, то як тут не сказати, що ромашка приносить чимало користі нашим косам. Невипадково її широко використовують у косметичній промисловості. А що вже засобів різних — лічити не перелічити! Тут тобі й шампуні з ромашкою, і поживні бальзами для волосся... Особливо рекомендують цю квітку світловолосим. Ромашка, кажуть знавці, надасть білявій чуприні гарного відтінку і просто вражаючого блиску. Тож не відмовляй собі у задоволенні зайвий раз поспілкуватися з цією квіткою! Навіть у такий спосіб.

Між іншим, корисна ромашка не тільки для волосся. Різні відвари та настоянки з неї допомагають при багатьох недугах. Якщо ж конкретніше, то вона знищує хворобливі бактерії, знімає запальні процеси, лікує і гоїть рани. Відваром ромашки добре полоскати горло і протирати обличчя.

Якомога частіше рекомендують дихати ароматом польових квітів. Ефірна олія квітів ромашки позитивно впливає на дихання, пришвидшує серцебиття, розширює судини головного мозку. Висновок тут може бути тільки один: ромашка — не лише польова ворожка, а й справжня цілителька.

Та не кожна ромашка — насправді ромашка. Як не дивно, але ромашкою ми звикли називати зовсім іншу квітку. Усім знайома аптечна ромашка, відома ще як рум'янок, виглядає трохи інакше. Вона схожа на кущ, а листочки її дрібнесенькі, ніби їх пошматував вітер. Є ще пахуча ромашка, вона взагалі не має білих пелюсток.

А та ромашка, яку найбільше полюбляють дівчата, зовсім не ромашка. Це — нев'яник звичайний, далекий родич стокротки. От у Франції цю квітку з ромашкою не плутають, там добре знають, що саме стокротку тримала в руках Маргарита, про яку розповів нам німецький поет Гете.

Отож коли ти захочеш виростити у своєму саду чи на городі квітку ромашку, спочатку добренько подумай, яку саме рослину тобі треба посадити. Ромашка садова, або, як її ще називають учені, матрикарія, зовсім не схожа на свою тезку. Жовтобілі квіти цієї рослини нагадують маленькі кульки, схожі на дрібненькі хризантеми. Хоча вони надзвичайно привабливі, але ромашкою їх називати буде непросто. А ось хризантема дівоча і дівочий піретрум — це саме те, що тобі потрібно. Їхні великі жовті голівки у віночках з пелюсток схожі на ромашку, але і це ще не вона, тому що з кольорами не все гаразд. Можуть також траплятися білі пелюстки, але частенько вони бувають ж... втого, рожевого... навіть фіолетового кольору.

Підійде, звичайно, і нев'яник, я про нього вже говорила.

І для ворожби підійде, і у вазі гарно виглядатиме, і віночок із нього можна сплести ошатненький...

Цвітуть садові ромашки до пізньої осені. І, мабуть, це зовсім не випадково. Бо ж мусить хтось завжди бути поруч, аби якнайдовше допомагати закоханим залагоджувати свої сердечні справи.

Мандрівники з пасіки світу

Слухай свіжий Класний анекдот: «Розлюбив Пундик морозиво...» Що, несмішно? Знаєш, мені теж. Бо що ж смішного в тому, що людина відмовляється від пломбіру, крутить носом при вигляді ескімо та відчуває нудоту, коли ніс ловить запах шоколадної глазурі. Це сумно!

Ні, морозиво краще любити. Любити безкорисно, всією душею, і тоді воно точно відповість тобі взаємністю. Так, як любить морозиво наш Ковба-сан, його, напевно, не любить ніхто. Річ тут, мабуть, у молоці, з якого те морозиво виготовляють. А може, й ще в чомусь.

Та любити — це одне, а от знати, як і де «народилося» морозиво, яким чином потрапило до нас — це вже інше. Або й взагалі десерт.

Виникло морозиво зовсім не на кухні у Снігової Королеви, як можна подумати, а в Китаї, звідки прийшли до нас папір, порох і ще багато чого. Там ще 3000 років тому до святкового столу подавали заморожені фруктові соки.

Рецепти і методи зберігання цього продукту були великою таємницею аж до II ст. до н. е. Вперше їх «розсекретили» у канонічній збірці поетичних творів «Ши-кінг», яка докладно оспівала і самі льодові делікатеси, і спеціальні пивниці, де «чарівна пожива, що вгамовує спрагу», зберігалася і взимку, і влітку.

Давній медик Гіппократ і сам неабияк полюбляв заморожені соки, і пацієнтам своїм їх рекомендував. «І організм оживляє, і настрій піднімає», — твердив лікар. І їли його тоді зовсім потроху — бо ж делікатес!

Римський імператор Нерон часто ласував морозивом, зробленим за його рецептами з трояндової води, меду, фруктів і смол фруктових дерев. Усе це змішували зі снігом, який спеціально привозили з Альп.

Середньовічна Європа відчула смак морозива завдяки Марку Поло. Той саме в 1292 році після 20-річної мандрівки по Азії повернувся на батьківщину — до Венеції. Серед привезених ним рецептів була і китайська «заморожена вода». Китайський делікатес увійшов до числа найулюбленіших і найвишуканіших страв італійської кухні, готували його кулінари спеціального призначення, яких під страхом смерті змушували присягатися не видавати рецепт.

Італійці так крилися з морозивом, що у сусідній Франції ніхто й зеленого уявлення не мав про нього. Аж коли 1553 року Катерина Медічі одружилася з Генріхом II і стала французькою королевою, в день королівського весілля на десерт подали малинове, апельсинове і цитринове морозиво. Подиву гостей не було меж. На балу в Людовика XIV подавали вже «білосніжне яйце в золотій чаші» — солодке, холодне, щоправда, тверде, наче мармур. Проте на зуби тоді люд не скаржився, по стоматологах не бігав (та й не було їх тоді, стоматологів отих), тож крижані ласощі заживали собі «смачної» слави.

У шлунки простих смертних морозиво потрапило в 1672 році, коли одне кафе Парижа викупило за шалені гроші в європейського морозяного магната рецепт «льодової неаполітанки».

У нас далеким прародичем сучасного морозива можна вважати заморожене молоко, що подавалося до млинців на Масляну. А ще ліпили різні фігурки з сиру, змішаного із сметаною та цукром, заморожували їх і пригощали всіх бажаючих «відчути свіжість і прохолоду».

А ось як народилося морозиво-ріжок. Сталося це на Сент-Луїському ярмарку в 1904 році. Як зараз пам'ятаю (жарт), було спекотне літо. Біля лотка з морозивом, яке розкладали на порційні тарілочки, стояла довжелезна черга. Аж раптом тарілочки закінчилися, а бажаючих поласувати морозивом було багато. Що робити?

На допомогу прийшов продавець із сусіднього лотка — сирієць Ернст Хамві, торговець вафлями. Він запропонував скручувати його вафлі конусом і наповнювати їх морозивом. Дотепер «ріжок» вважають ідеальним способом пакування харчових продуктів. У тому розумінні, що він не лишає по собі ніяких відходів. З'їв — і все!

А в 1921 році датчанин Християн Нельсон запатентував морозиво в шоколаді і назвав його «ескімо-пай» (пиріжок ескімоса). У 1934 році його посадили на паличку — з'явилося сучасне «ескімо».

Яке ми так нестямно любимо, що я все кидаю і біжу до лотка. До зустрічі!

Дастін Хоффман — людина дощу

Цікава штука мрія! Комусь вона дається важко, а комусь варто лиш пальцем ворухнути — і вона вже його. От Киця лиш помріяла про букет польових ромашок, і раз — через 15 хвилин Пундик, Колібрик і Джо вручили їй цілий оберемок квітів. Тільки Пундик розмріявся про шоколадне ескімо на паличці, завернув за ріг, а там кіоск з морозивом і роздають безплатно аж по три порції — у них рекламна акція. А я вже третій місяць мрію про музичний центр з mp3-програвачем, а його як не було у мене, так і дотепер немає. Та я не здаюсь, я далі вперто мрію про цей центр, бо знаю, коли дуже чогось хочеш, а його в тебе ще немає, то потрібно захотіти ще більше. У мене й приклад для наслідування є — актор Дастін Хоффман.

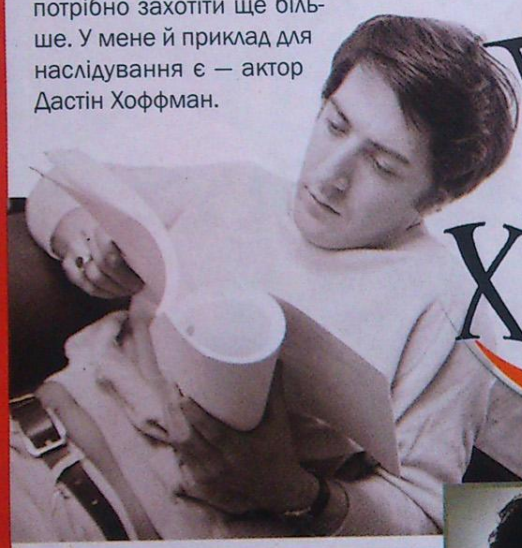

Передісторія з мораллю

Історія Дастінового сходження на пік Голлівуду почалася ще в 1920-х роках, коли його дід, румунський єврей, подався до Америки і відкрив там перукарню. Справа Хоффмана дуже скоро луснула мов мильна бульбашка, а відкладені на чорну годину гроші з'їла Велика Депресія. Глава сімейства з горя збожеволів, а правління сімейним бізнесом перейшло до Дастінової бабки. Так і жили, кінці з кінцями стуляючи.

Гаррі (Дастінів батько), побачивши, які «шалені» статки дає перукарський бізнес, вирішив узагалі з ним не зв'язуватись і подався в Голлівуд. І став там Гаррі реквізитором. З часом виріс до посади декоратора. Від долі він хотів не так уже й багато — місце асистента в якогось режисера. Десять років крутився в голлівудських колах, аж поки одного дня йому пояснили: «Гаррі, асистентами режисерів стають лише родичі керівництва...» Тоді містер Хоффман з честю вийшов з халепи, знайшовши гарантований шмат хліба на посаді торговця меблями.

Нереалізована мрія довгенько ще муляла Гаррі, так довго, що він постановив: «Хай там що, а сини моїх помилок не повторять!» Що думали про це самі сини, його цікавило мало. Тим часом Рональд, старший, вирішив стати політиком, а Дастін — актором. Дастіну довго пояснювали, що актор з нього, як з курки пава, та той і слухати не хотів!

Маленький, сіренький...

Батьківські побоювання були не такі вже й безпідставні. Маленький, непривабливий єврейчик, який завжди губився в товаристві цибатих високочолих англосаксів. Ті глузували з нього, знущалися та висміювали, хто як міг. А тут ще ім'я оте... Назвали хлопця Дастіном не просто так, а на честь плечистого кіноковбоя Дастіна Фарнума... Та в даному випадку воно викликало асоціації не з могутнім торсом, а із співзвучним з іменем Дастін словом «смітник» (від англійського слова «dust», яке перекладається на нашу як «курява»).

Батько довго наставляв сина на шлях істинний, і щоб Дастін остаточно переконався, що з його даними про Голлівуд краще забути, влаштував його в... театральну школу «Плейхауз».

І там з Дастіна збиткувались, як хотіли, а він усе терпів, зціпивши зуби. Вчителі теж натякали, що, мовляв, дверима помилився, коли заяву заносив. Мати благала сина перейти на музику, але той був невблаганний!

«Я поїду в Нью-Йорк і буду театральним актором!» — заявив одного вечора Дастін своїм батькам. «Ну що ж, хай життя само вставить тобі клепку!» — приблизно так поблагословив батько впертющого мов сто ослів синочка.

Чи то завдяки його словам, чи то ще через щось, але на клепки життя таки справді не скупилося! Дастін одну за одною штурмував театральні школи, але вони, наче змовившись, співали одну й ту саму пісеньку: «Ви нам не підходите!» Ця фраза стала Хоффмановим прокляттям, жоден агент не брався представляти його інтереси, а приватні викладачі тільки зітхали: «Невже він не бачить, що все марно?»

Окрім власне творчих пошуків, не забував Дастін і про хліб насущний. Був він і офіціантом, і продавцем іграшок у супермаркеті, і санітаром у божевільні, і секретарем-референтом, і навіть сторожем у парку... Однокурсник Дастіна Джим Хекмен дав притулок старому другу на кухні, той спав на підлозі, але не ремствував. Знав, вірив, що його мрія нікуди від нього не подінеться.

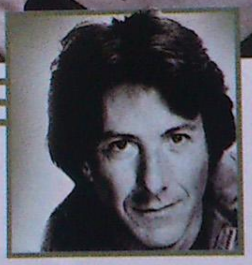

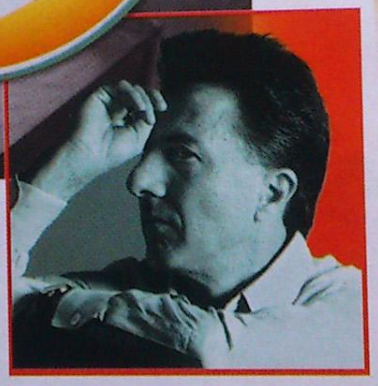

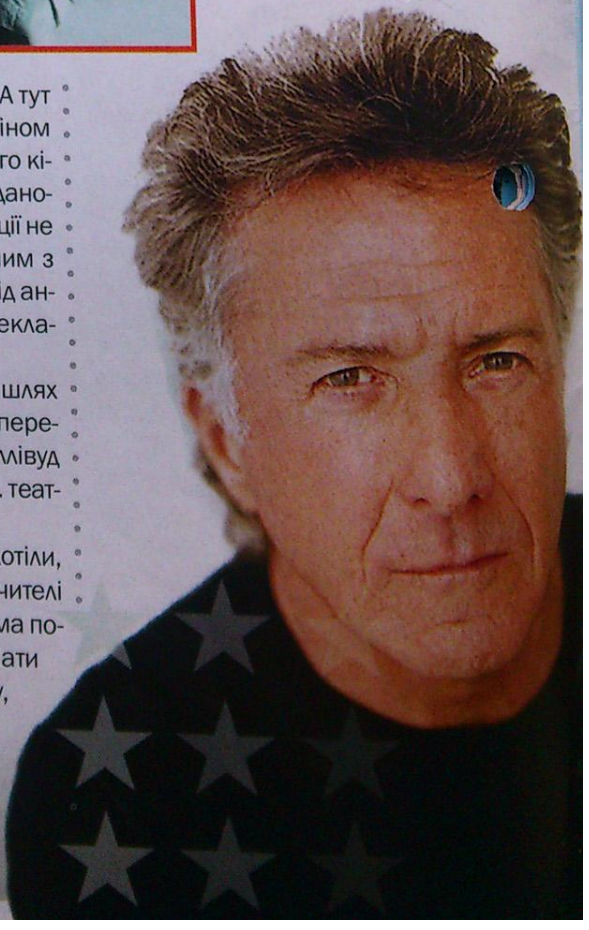

Не за горами слава лине...

Роки ішли собі, а успіхи не поспішали. Впевненість танула, і тільки патологічна Дастінова впертість утримувала його від самогубства. На Бродвеї його не брали навіть на «Їсти подано!». Молодий Хоффман подався в авангардні театри. Кілька років праці — і ось він, вогник у кінці тунелю! У 1967 році (актору тоді було вже 30 років) Хоффманові запропонували першу кінороль — щось епізодичне в якійсь малобюджетці.

Аж тут режисер Майк Ніколс, шукаючи актора на головну роль для «Випускника», побачив Хоффмана на спектаклі і запросив на проби. Дастін так розхвилювався, що «завалив» пробу і... був зарахований! Бо, хвилюючись, зіграв те, що мав зіграти!

Після виходу «Випускника» на екрани Дастін став не тільки популярним, а й заможним. Ним зацікавилися газети. Шанувальники. І навіть дівчата! Дастін запрошував своїх фанатів додому, частував соком і нікому не відмовляв у інтерв'ю. А там і одружився — з першою красунею, балериною Енн Бірн. Успіх окрилив Дастіна, але не запаморочив. Тому захотілося й далі працювати, працювати й працювати. Росла популярність — росло реноме: відтепер Хоффман не розмінювався на випадкові ролі, а став перебірливий — ну справжній суперстар! Чим неймовірнішою та незбагненнішою видавалась роль, тим більше хотілось Дастінові її здобути! Актор цілих 10 років хотів заявити про себе світові, і нарешті йому це вдалося! Оскарівські номінації посипались на нього, мов груші з дерева.

Щоправда, характер у «зірки» доволі важкий — Дастін Хоффман часто сварився з режисерами, диктує, як монтувати стрічки, весь час порівнює свою майстерність із партнерами. А його конфлікт із Сідні Поллаком на зйомках «Тутсі» і взагалі став класикою: режисер зарікся коли-небудь ще працювати з Хоффманом! «Але ж фільм вдався! — виправдовувався актор, — я лиш хотів показати, який нелегкий шлях до слави!»

Якщо встигати — то у всьому!

Особисте життя актора складалося порізному. Перша дружина лишила його з двома малими дітьми і кинулася робити кар'єру. Трохи побувши самітником, Дастін зав'язав роман з молоденькою юристкою Лайзою Готтзеген, а там і сватів заслав. Побралися, і разом вони аж дотепер. У них шестеро дітей, і Лайза життям цілком задоволена — без кар'єри, мовляв, теж можна прожити! Хоффман у сімейному колі білий та пухнастий. Це ж не знімальний майданчик!

Дастін дуже ревниво ставиться до регалій своїх кінопартнерів. У 1997 році він заявив, що Джекові Ніколсону «Оскар» дали незаслужено, а до Аль Пачино у нього просто тиха лють. Режисери добре знають, на що можна «купити» Хоффмана — пустити чутку, що на роль претендує Пачино. А з Робертом де Ніро Хоффман останнім часом приятелює і двічі знімався у фільмах. Де Ніро говорить: «Про Дастіна я вам так скажу. В нього лиш одна серйозна вада: свята віра в те, що тільки він знає, як треба робити. Але ж він і страждає від цього найбільше!»

Сам Дастін Хоффман ніяк не реагує на випади преси та недоброзичливців, але й поступатися нікому не бажає... Однак чи може хтось заперечити його неабиякий талант?

Dustin Hoffman

Дещо з фільмографії

1967 — «Тигр домагається свого»
1967 — «Випускник» (номінація «Оскар»)
1969 — «Північний ковбой» (номінація «Оскар»)
1970 — «Маленька велика людина»
1971 — «Солом'яні пси»
1972 — «Альфредо, Альфредо»
1973 — «Метелик»
1974 — «Ленні» (номінація «Оскар»)
1976 — «Вся президентська рать»
1979 — «Крамер проти Крамера» («Оскар»)
1982 — «Тутсі» (номінація «Оскар»)
1985 — «Смерть комівояжера»
1987 — «Іштар»
1988 — «Людина дощу» («Оскар»)
1989 — «Сімейний бізнес»
1990 — «Дік Трейсі»
1991 — «Гак»
1995 — «Епідемія»
1996 — «Сплячі»
1997 — «Темне місто»
1998 — «Хвіст махає собакою» (номінація «Оскар»)
1999 — «Жанна д'Арк»

Знайомся: хатній пацючок

Не люблю щурів. Не тому, що я кіт, ні, просто спільної мови з ними ніколи не знаходив. А недавно познайомився ще з одним хвостатим екземпляром. Він сидів на плечі у господині, уважно оглядаючи все довкола, а в його маленьких блискучих очах було щось особливе, я б сказав — розумне. Звали його Риськом. У червні йому виповнилося два роки, поважний вік для щурів. Раніше я й подумати не міг, що серед цих хвостунів бувають такі доброзичливі та цікаві особистості. Той же Рисько не просто домашня тварина, що живе у клітці, він повноцінний член сім'ї. Його люблять, з ним розмовляють, ходять на прогулянки та в гості, його частують «Кока-колою» (яку він так любить, що від звичайної води просто відмовляється). А на Новий рік Рисько разом з усіма домочадцями пив шампанське. Правда, лежав потім лапками догори, поки воно не вивітрилося з його голови. «Ну, то було тільки раз, — зізналася дівчинка Мар'янка, в якої на плечі пацючок почувався мов за кам'яною стіною, — наш Рисько — чемний щурик. Але не любить самоти. А одного разу так домагався свободи, що гриз металеву клітку і зламав собі зуб (а їх у пацюків і так чотири). Ми переживали, як він тепер буде, тризубий. Та в Риська дуже скоро виріс новий зуб, нічим не гірший за попередній». Своїми протестами пацюк таки домігся, що його стали випускати на мандри по квартирі. Правда, за якийсь час у матраці знайшовся прогризений тунель, у кросівках — додаткова «вентиляція», а деякі речі перетворилися на ганчірки... Накапостив Рисько чимало, та його все одно люблять, доглядають і навіть у шампунях купають — (з роками щурячий запах стає сильніший. Та це дрібнички поряд із щасливими моментами, які пережили за ці два роки люди і щурик Рисько! Скільки кумедних ситуацій траплялося у їхньому житті! Про це ми довго розмовляли з його власницею, точніше — з доброю приятелькою цього дивовижного створіння. І спало мені на думку: а що, коли ще у когось виникне бажання мати такого друга? Що тоді треба знати?

Ази пацюкознавства

Щурі — дуже комунікабельні тварини, у природі вони живуть великими групами, а це означає, що один пацюк у клітці сумуватиме. Тому найкраще утримувати відразу двох звіряток. Якщо ж тобі вистачає й одного, то пам'ятай, що він потребуватиме багато уваги. Лишивши його надовго на самоті, просто даючи у клітку їсти і пити, ти скоро зробиш логічний, але хибний висновок: пацюки такі нецікаві! А річ у тому, що й у тварин бувають депресії, і щуряча поведінка запросто може залежати від тебе. Якщо ж пацючок здоровий і в доброму гуморі, то він подарує тобі багато позитивних емоцій. А роки, які ви проведете спільно, будуть щасливими і незабутніми. Якщо твоє рішення придбати щура вже остаточне і ніхто вдома не заперечує, особливо мама (мами ж такі боягузки, коли мова йде про мишей, щурів та інших гризунів), тоді вперед. Ні, не відразу за пацюком, спочатку слід подбати про житло для свого майбутнього друга. Найкомфортніше тваринка почуватиметься у металевій клітці з пластмасовим дном, яке можна легко витягати під час прибирання. Оптимальні габарити клітки для дорослого пацюка: довжина — 60 см, ширина — 40 см, висота — 100 см. Дно треба вистелити дерев'яною стружкою (бажано не з хвойних порід) або рваним папером. Міняти підстилку доведеться частенько, але не можна чистити клітку щодня, твій пацючок повинен почуватися господарем у ній — як-не-як персональна територія. Потреба впорядковувати клітку залежить і від статі тварини, її віку, від розмірів клітки і навіть температури у приміщенні. Час від часу дно клітки необхідно мити господарським милом (в жодному разі не пральним порошком і не рідиною для миття посуду).

Всередині клітки повинен бути ще один будиночок-сховок. Щурі взагалі полюбляють усякі нірки та шпарки. За натурою ці тварини надзвичайно господарські, вони із задоволенням облаштовують свої «хованки», затягуючи туди все, що тільки зможуть роздобути. Наприклад, Рисько затягував у клітку все, що міг дістати. Одного разу, коли клітка стояла коло ліжка, щурик затягнув усе-

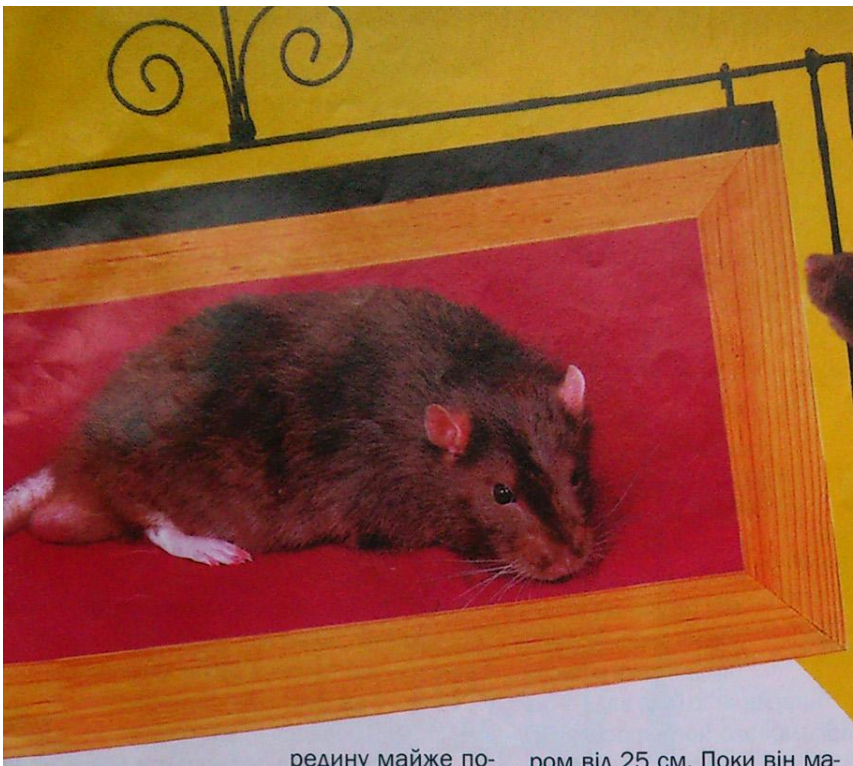

редину майже половину простирадла, ретельно «перемоловши» його зубами.

Будиночок-сховок може бути дерев'яний чи пластмасовий (такі продаються в зоомагазинах), а можна змайструвати й самому із звичайної картонної коробки. Твій пацюк повинен не лише без проблем проникати у нього, але й вільно розвертатись усередині.

Взимку, особливо, коли в приміщенні холодно, у клітку бажано покласти шматок тканини чи хутра. Так щурик почуватиметься набагато затишніше.

Обов'язковими атрибутами клітки є різні годівнички та поїлки. Якщо будеш наливати воду у звичайну мисочку, будь готовий, що за кілька хвилин на дні клітки зробиться болото. Спеціальну поїлку для гризунів можна купити й у зоомагазині, на крайній випадок підійде поїлка для птахів. Тваринка завжди повинна мати вільний доступ до чистої води.

Одна годівничка потрібна для підгодовування пацюка кашами, сиром та іншими продуктами, що не повинні змішуватися зі стружкою чи папером. Друга — для основної їжі — зернової суміші. Не варто висипати таку суміш просто на дно клітки, вона затопчеться, засміститься і пропаде.

Не зайвим буде подбати й про дозвілля свого хвостатого вихованця. Щурам страшенно подобається лазити по різноманітних палках, драбинках, корінцях. Тут ти можеш дати повну волю своїй фантазії, тільки пам'ятай, що після наповнення клітки всілякими пристроями для щурячих розваг у ній ще повинно лишитися достатньо місця для самого «господаря».

Не зашкодить пацюку колесо діаметром від 25 см. Поки він маленький, може бути колесо менше, нехай «розминається», та коли тварина підросте, цей «тренажер» з клітки доведеться забрати.

Щурячі дієти

Корм ручного пацюка суттєво відрізняється від раціону вуличних щурів. Попри надзвичайну живучість, вік вуличного щура не такий уже й довгий. Якщо хочеш, щоб твій улюбленець жив довго, потурбуйся про його харчування. Не завадить знати, що пацюки всеїдні, тому потребують їжі як рослинної, так і тваринної. Основу їхнього раціону мають скласти зернові суміші: пшениця, овес, просо, конопля та насіння соняшника. До меню тваринного походження

традиційно входять: сир, варені яйця, шматочки несоленого м'яса чи риби, курячі хрящі. Інакше кажучи, ти можеш ділитися з пацюком своєю їжею, але не забувай слідкувати, щоб її рештки не псувались у клітці і щоб переїдання не зашкодило «фігурі» твого друга — щурі не повинні бути товстими, від цього вони хворіють. Для підгодовування пацюків деякі спеціалісти радять давати сухий корм для собак. Він містить білок та інші поживні речовини, необхідні для організму гризуна. Обов'язково треба давати свіжі яблука, помідори, огірки, капусту, буряк та інші овочі й фрукти. Не можна давати картоплю, бо у ній забагато крохмалю. Дуже корисні листки молодої кропиви, кульбаби, подорожника. Але збирати трави слід подалі від дороги і забруднених територій.

Слідкуй, чи не занадто швидко зникає корм, можливо, треба давати більші порції — твій щурик голодує. Якщо ж лишаються рештки попередньої трапези, порції слід зменшити, щоб не витрачати зайві гроші, годуючи відро для сміття. Якщо ти тримаєш пару щурів, то рано чи пізно самка народить голеньких і сліпеньких щуряток — від 6 до 15! Вони харчуються материнським молоком і дуже швидко ростуть. У три тижні вони вже зовсім самостійні. Саме таких малят можна віддавати в зоомагазини або роздаровувати друзям. Думаю, що від такого подаруночка вже точно ніхто не відмовиться. Хоча, хто знає...

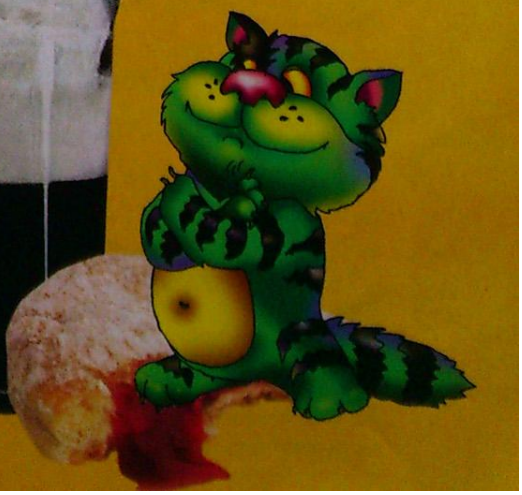

Грем Грін

Чудовий песик Б'юті

На жінці красувався помаранчевий шарф, обгорнутий навколо голови так, що нагадував капелюх без полів, які були в моді у двадцятих роках, а голос її долав усі перепони: розмову двох її співрозмовників, торохтіння машини одного молодого мотоцикліста, що саме набирала обертів на вулиці, і навіть дзенькіт супових тарілок на кухні невеличкого ресторанчика, майже порожнього зараз, бо вже таки справді настала осінь. Її обличчя було мені знайоме; мені доводилося бачити, як вона, схилившись із балкона одного з відремонтованих будинків на фортечному валу, ніжно кликала когось чи щось невидне внизу. Та відтоді як пішло літнє сонце, я не бачив її і вирішив, що вона вже поїхала разом з іншими іноземцями. Вона сказала: «Я приїду до Відня на Різдво. Мені так там подобається о тій порі. Ці чудові білі коні, ці маленькі хлопчики, які співають Баха».

Її співрозмовниками були англійці, подружжя. Чоловік (він ще намагався зберегти зовнішність літнього курортника, та час від часу тремтів крадькома у своїй бавовняній синій спортивній куртці) запитав хрипким голосом:

— Отже, ми не побачимо вас у Лондоні?

А його дружина, значно молодша за нього, додала:

— Але ж ні, ви просто мусите приїхати.

— Це не просто, — відповіла жінка. — Однак якщо ви, добродії, зберетеся до Венеції навесні...

— Боюсь, у нас не буде стільки грошей, чи не так, любий, але ми хотіли б показати вам Лондон. Правда, любий?

— Авжеж, — відказав він похмуро.

— Розумієте, боюсь, це абсолютно неможливо через Б'юті.

Доти я не помічав Б'юті, бо той був чудово вихований. Він лежав на підвіконні, розтягнувшись на всю довжину, так спокійно, немов булочка з кремом на прилавку. Гадаю, це був ідеальний пекінес з усіх, яких я бачив. Він був би молочно-білий, якби не слабка домішка кави, та навряд чи то була вада — це, радше, посилювало його красоту. Очі його з того місця, де я сидів, видавалися зовсім чорними, як серцевина квітки; вони не виражали жодних турбот. То був не той пес, який відреагує на слово «Щур!» чи стане виявляти юначий запал, якщо йому запропонувати прогулянку. Мені здалося, що крім власного відображення у склі, ніщо не пробудить у ньому й відбитку зацікавленості. Звісно, він був досить добре відгодований і навіть не позирав на кимось не доїджену їжу. А може, просто звик до чогось розкішнішого, аніж звичайний лангуст.

— Ви не могли б лишити його знайомим? — спитала молода жінка.

— Лишити Б'юті? — її запитання було водночас і відповідю. Вона втопила пальці в довгій шерсті кольору кави з молоком, та песик і хвостом не ворухнув, як зробив би звичайний собака. Він трохи загарчав, як старий, потривожений офіціантом десь у клубі.

— Ці закони про карантин — чому ваші конгресмени нічого з ними не можуть зробити?

— Ми називаємо їх членами парламенту, — сказав чоловік, як на мене, з прихованим невдоволенням.

— Мені байдуже, як ви їх називаєте. Вони живуть у середніх віках. Я можу спокійно поїхати в Париж, Відень, Венецію — я могла б навіть поїхати в Москву, якби захотіла, але не можу поїхати в Лондон, покинувши Б'юті в жахливій тюрмі. З цими страшенними собацюрами.

— Ну, собака мав би, — зам'явся він, як мені здалося, з чудовою англійською гречністю при виборі правильного слова, — клітку, буду, свою власну кімнату.

— Подумайте про хвороби, які він може підхопити, — вона підняла песика з підвіконня так легко, ніби це була хутряна пелеринка, і притисла рішуче до серця; той навіть не загарчав. У мене з'явилось відчуття чогось, що перебуває в абсолютній власності. Дитина принаймні обурилась би з цього. Бідна дитина. Не знаю, чому я не зміг пожаліти цього песика. Можливо, він був надто гарний.

Вона сказала:

— Бідолашний Б'юті хоче пити.

— Я піду принесу йому води, — сказав отой чоловік.

— Якщо можна, півпляшки евіанської. Я не довіряю воді з крана.

Саме тоді я й покинув їх, бо кінотеатр на площі Де Голля відкривався о дев'ятій.

Була дванадцята година ночі, коли я знову опинився на вулиці. Якщо не брати до уваги холодного вітру з Альп, ніч була чудова. Я вирішив піти від площі Де Голля манівцями і, оскільки фортечні вали надто відкриті вітру, рушив вузькими брудними вуличками, що вели до площі Національ-Рю де Сад, Рю де Бень... Усі баки для сміття були виставлені надвір, собаки розкидали покидь по тротуарах. Якась біла пляма, яку я спочатку прийняв за кота, обережно рухалась уздовж фасадів будинків поперед мене, потім вона спинилась, і коли я наблизився, ковзнула за бак.

Сумнівів не залишилося: це був Б'юті. Я був здивований і став спостерігати, що буде далі. Світло, пробиваючись крізь закриті жалюзі, падало на дорогу

жовтими тигровими смугами; невдовзі Б'юті знову вислизнув із-за бака і підняв на мене свою схожу на квітку мордочку з чорними байдужими очицями. А потім, мабуть, пес вирішив, що я захочу взяти його на руки, і щоб запобігти цьому, показав мені свої зуби.

— Б'юті, — гукнув я. Він знову загарчав, мов клубний завсідник, і застиг у вичікувальній позі. Чи вгамувався він, виявивши, що я знаю його ім'я, чи із запаху мого одягу зрозумів, що я належу до того ж класу, що і його власниця, і не похвалю його нічних походеньок? Раптом він повернув вухо в напрямку будинку на фортечному валу; можливо, почув голос жінки, що його кликала. Він поглянув на мене з явною підозрілістю, ніби силувався зрозуміти, чи міг я теж чути цей голос. Я не робив жодних рухів, і пес, мабуть, відчув себе в повній безпеці. Він став рискати по бруківці, хвилеподібно погойдуючись, мов страусове пір'я на циліндрі у танцівниці в кабаре. Я пішов за ним назирці.

Що його вело — пам'ять чи гострий собачий нюх? З усіх баків для сміття на середині вулиці тільки один не мав кришки — зверху звисали бозна-які вуса. Б'юті — тепер він не помічав мене так само, як не помічав би безпородного собаку — встав на задні лапки, тримаючись двома вишукано опереними передніми лапками за край бака. Він повернув голову і поглянув на мене без виразу — дві чорнильні вирви, в яких віщун, мабуть, прочитав би чимало пророцтв. Він підтягнувся, мов гімнаст на брусах, і пірнув у бак, а його нібито оперені передні лапки — я точно читав десь, що це оперення дуже важливе на конкурсах пекінесів — заривались і копалися у гнилих овочах, порожніх картонках, розчавлених покидях. Він розхвилювався і опустив носа, наче порося у пошуках трюфелів. Потім запрацювали, відкидаючи сміття назад, його задні лапки; на тротуар падало засохле фруктове лушпиння, гнилий інжир, риб'ячі голови... Нарешті він знайшов те, по що прийшов, — довгу низку кишок невідь-якої тварини. Він підкинув її вгору, і вона повисла намистом, ніби в арлекіна, навколо його молочно-білої шийки. Він виліз із бака і помчав по вулиці вниз, волочачи за собою кишку, схожу на низку сосисок.

За рогом йому вдалося надибати один темний закуток із силою-силенною покиді, він якнайкраще пасував для трапезування отою кишкою. Спершу пес, наче клубний завсідник, перевірив відходи ніздрями, а потім беркицьнувся на них своєю спинкою, блаженно задерши догори лапки і натираючи своє хутро кольору кави з молоком темним шампунем; кишка звисала йому з пащі, а блискучі собачі очі невинно дивились у величезне чорне небо Середземномор'я.

Кінець кінцем, моя цікавість привела мене фортечними валами назад до будинку, де літня жінка, перегнувшись через балкон, вочевидь, намагалася розгледіти внизу в підбалконній темряві обриси свого песика.

— Б'юті! — долинав до мене її втомлений голос. — Б'юті!

І потім з дедалі більш наростаючою нетерплячкою:

— Б'юті! Додому! Ти вже зробив своє пі-пі, Б'юті. Де ти, Б'юті, Б'юті?

Які нікчемні дрібнички здатні часом зруйнувати наше співчуття до ближнього свого! Бо ж якби не той огидний капелюх без полів, зате помаранчевого кольору, я, безперечно, відчув би якусь крихту жалю до тої підстаркуватої жінки, що стояла зараз на балконі і кликала свого зниклого Б'юті.

Війна чи мир, або Як порозумітися з батьками

«Доки ви вважатимете мене дитиною?!» — кричиш ти і гримаєш дверима своєї кімнати, після чого, тихенько причаївшись за отими самими дверима, прислухаєшся, чи не починається, бува, негайне розкаяння. Або так: «У мої роки Гайдар полком командував, а ви мені все ніяк ролики купити не хочете!» — і оголошуєш безстрокове голодування. Або ще так: «Або я йду на дискотеку, або...» Решту хай вони самі собі домальовують, не маленькі. І чим страшніша вийде в них ота картинка, тим краще. Будуть знати!..

Якщо ти думаєш, що все це є породженням моєї бурхливої уяви, мушу тебе розчарувати: «Ні!» Таких замальовок у реальному житті хоч греблю гати, не один десяток мелодрам написати можна. Або ж і трилерів. То вже залежно від того, в кого який кінцевий результат вийде — фінал, розв'язка...

Що можна сказати? Так, і справді, наслідки отаких риторико-окличних запитань з гучним «виходом» за куліси в кожного можуть бути різними, але я не про це зараз. Краще давай з тобою поговоримо про потребу особистісного самоствердження, яка особливо загострюється саме у твоєму віці. Тобто коли нам по 12-15. І ще — коли твої власні батьки цього розуміти ніяк не хочуть і далі вважають тебе наївною дитиною, яка кроку ступити не може без їхньої постійної опіки та помочі.

«Ми» і «вони»

А пояснюється все це до смішного просто: наші старшенькі не встигають психологічно налаштуватися на інший лад, який відповідає принципово новому етапу розвитку їхнього дорогого чада. Окрім того, вони аж надто добре пам'ятають свої методи виховання, за застосування яких у «продвинутій» Європі діти подають на батьків у суд. Ми не у Щвеції чи Данії, але ж і в нас часи міняються, міняється мораль, і в підлітковому періоді у твоїх тата з мамою проблеми були дещо іншими, скажімо, будь-які питання про можливі компроміси практично знімалися з порядку денного і жодному обговоренню не підлягали. Існували загальні, одні на всіх норми поведінки, яких треба було бездоганно дотримуватися.

А «інакомислення» і найменші прояви індивідуалізму сприймалися як бунт проти існуючих моральних канонів. За таке ставили в куток. Позбавляли морозива. І, страшно навіть сказати, виключали з піонерів!

Сьогодні ж на фоні всієї нашої політичної, економічної, ідеологічної та іншої свистопляски з усіма її підтекстами та аспектами, ситуація з виховними процесами виглядає дещо по-іншому. Хоча батькам навіть при їх палкому бажанні непросто прийняти своєрідні й досить дивні (з їхньої точки зору) особливості поведінки сучасних дітей. Знову ж таки все залежить від того, наскільки сучасними є твої батьки, якого вони віку, чим займаються в житті і навіть від того, наскільки демократичними є їхні погляди на життя. Бо ж якщо до пуття розібратися, то нічого дивного у поведінці отій підлітковій немає. Нікому ж не спаде на думку називати дивним прагнення якоїсь держави до незалежного існування. Ну хочуть люди бути господарями свого життя, що ж тут поганого! Що, втім, не заважає декому стати на заваді цього нормального прагнення.

Щастить із батьками далеко не всім. У тому розумінні, що не кожен син може запитати свого батька: «Як зробити, щоб мене поважали дівчата?» — розраховуючи на кваліфіковану відповідь. Чи на відповідь узагалі. А якою буде реакція середньостатистичної мами на запитання нормальної дочки: «Чому він не запросив мене в «Кінопалац»?» Та їй скоріш за все і взагалі ніякого діла не буде до того, хто її не запросив і куди. Бо ж свого клопоту вистачає, «дорослого», а тут ця дрібнота чіпляється!.. Ану геть уроки вчити!

Науці невідомо, чи виграло б людство від того, якби всі на світі батьки раптом стали ідеальними. Однак можна точно сказати: якби в них прокинулося прагнення до ідеальності, всі б від цього тільки виграли. Навіть вони.

Та це лиш мрії. А реальність полягає в тому, що батьків таки не вибирають і треба шукати можливості налагодити з ними «нормальні» відносини.

І пам'ятай: ніхто не може змінити свої погляди на життя моментально, це тривалий процес, основна його ознака — поступовість.

Тихим голосом ласкавим...

Найпростіший спосіб впливу на батьків — це, звичайно ж, просьба. Просити можна все: від жуйки до комп'ютера. Але для своїх прохань бажано підбирати правильне місце, час і, головне, відповідний настрій. Якщо мама стомлена, роздратована проблемами на роботі чи щойно повернулася з батьківських зборів, де тебе шпетили на всю губу, то з проханнями краще пригальмувати. А ще краще — взагалі на очі не потрапляти. І навпаки — коли в неї чудовий настрій, вона здорова і бадьора, переповнена різноманітним емоційним позитивом, а якщо ще й завдяки тобі, — сміливо починай клянчити. Але... Знову ж таки робити це потрібно дуже делікатно і ненав'язливо — так, між іншим.

Звичайно, не завжди (а точніше — майже ніколи) мама відразу побіжить виконувати твою забаганку. Тоді потрібно обрати іншу тактику, яка полягатиме в попередній психологічній підготовці. Варто провести кілька спокійних доброзичливих бесід на теми, котрі якимось чином торкаються саме предмета твого зацікавлення. При потребі можна вживати як переконливі аргументи думки людей, що користуються авторитетом у вашій сім'ї: старших членів родини, поетів, письменників, древніх філософів чи сучасних політиків, зрештою, навіть директора школи чи тьоті Капі з сусідньої квартири. Коли мова доходить до дискусій, важливо не переступати межі ввічливості. Треба говорити суто в теоретичній площині. Наприклад, не «видавати», що мама зла і нервова, щоразу чіпляється до тебе зі своїми претензіями і нотаціями. А сказати, що добра і строга людина поводиться так, так і так...

Вчися знаходити компроміси, уникаючи прямих конфліктів. З будь-яких ситуацій усіма силами та вміннями старайся видобути таке рішення, яке б задовольняло вас усіх. Я маю на увазі тебе і твоїх батьків. Не можна думати лише про свої бажання та інтереси, нехтуючи всім іншим. Навіть якщо тобі й пощастить методом тиску й категоричності відвоювати дві-три позиції у своїх «опонентів», то надалі ти зіткнешся з більш жорсткою батьківською політикою. Тоді, повір, буде ще складніше. І вся твоя позиційна перевага полетить шкереберть.

Також не радив би тобі порівнювати недоліки своїх батьків з чеснотами інших, мамі з татом це не сподобається. Навпаки, старайся звертати увагу на всі хороші риси їхнього характеру (ті, що існують реально, і ті, які б могли існувати, але поки що є лише у твоїй теорії). Інколи не зашкодить розумно використовувати протиріччя між самими батьками (а такі просто не можуть не виникати у процесі виховання улюблених чад). Особливо під час дискусії з того чи іншого приводу, коли ти сміливо можеш приєднатися до чиїхось найбільш сприйнятливих для тебе поглядів. Але й тут необхідно зберігати почуття міри і такту. Якщо часто мінятимеш союзників, то дорослі швидко «розкусять» твою лисячу політику і застосують відповідні санкції.

Вчися бути дипломатом, але використовуючи всілякі дипломатичні штучки, уникай різких слів, образ та принижень. Як говорила моя бабуся: «Нерви — до консерви». Бо спересердя можна таке ляпнути... Звичайно, батьки багато чого можуть пробачити своєму найріднішому дитятку, але ж... Краще все-таки почекати і випустити трохи пари, а тоді вже продовжувати «розгляд питання на порядку денному».

Хазяїн свого слова

Надзвичайно ефективним і геть безболісним методом формування позитивних поглядів батьків на твою персону стане укладання специфічних угод із ними. Методично ти можеш переходити від маленьких другорядних питань до глобальних і надзвичайно важливих. Тут слід продумувати все завчасно, бо така метода розрахована на доволі тривалий термін. Наприклад, ти говориш мамі: «Я маю намір постійно робити (чи не робити) ось це і оце. А ти переконаєшся в моїй організованості, обов'язковості...»

І дійсно, ти дотримуєшся свого слова! Коли таких випадків стане кілька, мама вже не зможе так відверто тобі заперечувати, мотивуючи відсутністю у дитини сили волі. Поступово ти «змусиш» думати батьків про себе тільки хороше. Головне, не спіши з висновками, бо в житті, на жаль, ніколи не буває відразу «швидко, багато і добре». Чогось одного неодмінно мусить бракувати. І це не провина твоїх батьків, просто таке життя. І взагалі, якщо ти не будеш лише чекати, коли зміняться мама з татом і почнуть краще розуміти твої потреби, а працюватимеш над собою, життя стане цікавішим і змістовнішим.

А «безшумне» вирішення проблем — то вже ознака дорослості.

Добре сміється той, хто сміється за гороскопом!

— І що ж тут смішного? — спантеличено протягнув Джо, вислухавши до кінця Пундиків анекдот про трьох програмістів, які летіли на повітряній кулі.
— Ах так! — перейшов у контрнаступ Пундик. — Мені твої спортивні анекдоти теж не подобаються...
Ось така суперечка ні з чого. А якби вони знали, що...

ОВНИ регочуть із жартів плоских та куцих, де написано: «Сміятись отут». Особливий захват викликає «техаський» гумор («Кидайте рушницю, містере Джонс, вона вам уже не знадобиться!»). Розкажи такий анекдот Овну — і гучний ковбойський регіт не забариться.

ТЕЛЬЦЯМ до вподоби жарти, де треба докопатися до суті, — жарти, де голота дурить товстосумів. І анекдоти про скнар: «Шотландець лагодив дах і зірвався. Пролітаючи повз вікна кухні, встиг гукнути дружині, щоб та готувала на одну порцію менше».

З **БЛИЗНЮКАМИ** треба жартувати уміючи і пальця в рот не класти — відкусять! Їм подавай анекдоти про дороги (із серії «дурні на хайвеї»), про машини (600-й «Мерседес» versus рідний «Запорожець») — про все, що рухається, мерехтить і бамкає. Сміються Близнюки спочатку з оповідача, а потім з усіх інших.

РАК нізащо не стане сміятися з нудної кінцівки. Щось романтичне про кохання: «Сьогодні в тебе найщасливіший день...» — «Але ж весілля тільки завтра!» — «А я тобі що кажу!» Раки сміються до сліз і заражають сміхом інших. Їм неймовірно весело від таких жартів.

У **ЛЕВА** від сміху аж грива задирається, коли він почує анекдот про Петьку з Чапаєвим. Йому більше до вподоби простий, невибагливий гумор. Мовляв, не царська то справа — мізки свої левині натруджувати.

ДІВИ ласі на жарти взагалі і наукові зокрема («В ході проведеного експерименту ми встановили: якщо таргану обірвати всі шість лапок, то він втрачає слух»). А ще Дівам дуже подобаються порівняння на зразок «уста — місце для усмішки». З анекдотів Діви сміються ще від початку — це ж анекдот, а не монолог Чацького!

ТЕРЕЗАМ більше до смаку гумор м'який, обхідливий, ввічливий. Ідеально для них підходить англійський гумор («Темза, сер!»). Можна про Холмса з Ватсоном — вони вдячно оцінять народний англійський колорит і стриманий гумор. А от солоні слівця у присутності Терезів з анекдотів краще викидати.

СКОРПІОН полюбляє чорний гумор з присмаком оптимізму («Песиміст: «Гірше не буває!» Оптиміст: «Буває!»). Для них посміхатись і шкіритись — слова синоніми. Улюблені анекдотичні персонажі Скорпіона — монстри, привиди та Карлсон із банкою варення.

СТРІЛЬЦІ — любителі гумору оптимістичного, але мають дещо сповільнену дію (ну, може й не всі). «Як до жирафи» — це загалом про них. Зате коли дійде, то вже сміятимуться довго й гучно. Полюбляють щось типу: «Зустрілися німець, француз і китаєць...» Китайці ж такі смішні!

КОЗЕРОГУ подавай бородаті жарти. Сміх повинний чітко мотивуватися. Мовляв, знаємо ми, знаємо, хто без причини сміється! Мабуть тому, що вроджені взимку, люблять анекдоти про пригоди жителів крайнього Заполяр'я у великих столичних містах. Обожнюють дотепи («Життя надто коротке, щоб сприймати його всерйоз!»).

ВОДОЛІЇ крім казочок про шапку-невидимку та горщик-самовар обожнюють гумор у стилі фентезі («Прийшов якось Гендальф до Фродо, а той йому і говорить...»). А ще можна непогано розважити Водолія веселими побрехеньками про чотирьох мушкетерів, фіолетових гуманоїдів та літаючі блюдця. Що-що, а сміятися Водолії люблять.

РИБИ в будь-якій компанії, як у ворожому тилу, тому їм миліші анекдоти про Штірліца та його винахідливість. Гумор для Риб має бути двозначним, з родзинкою («Прилетіли крокодили, з зайця шкварок натопили»). Такі анекдоти викликають безліч запитань: хто? чому? як? І змушують добряче подумати. Тож перш ніж когось розважати, поцікався, з-під якої він зорі родом. Про

Радість і горе в житті Кох-і-Нора

Коли була я ще студенткою, шаленою популярністю в нас користувалися олівці та гумки «Кох-і-Нор». На власників повного набору олівців тоді дивилися так, як за Полярним колом дивилися б на живого слона — такою рідкістю були вони за часів повального дефіциту (маму з татом розпитай — вони ще пам'ятають ті часи). Чи не тому їх і назвали ім'ям рідкісного діаманту?

То була лиш приказка, а зараз буде казка.

Якщо вірити легендам, Кох-і-Нор знайшли в копальнях індійського царства Голконда. Первинно вага каменя складала 800 каратів! Записи «Бабур-наме» султана Бабура (1483-1530), засновника імперії Великих моголів, розповідають, що діамант опинився у скарбниці Делі після завоювання в 1304 році султаном Ала-Аддіном Хільджі князівства Мальва. Бабур, завоювавши Індостан, і сам устиг побути власником каменя. Потім він перейшов у спадок його сину Гамаюну.

Згодом господарем Кох-і-Нора став шах Джехан, який надумав прикрасити ним свій Павичевий трон. Шах наказав переогранити Кох-і-Нор, який важив тоді 191 карат, у форму троянди. Узявся за цю справу італійський ювелір Гортензіо Борджіо. Шах, дізнавшись, що камінь полегшав на 5 каратів (а що ж він поважчати мав!), розлютився на золотаря і замість заплатити тому за роботу, забрав собі його майно. Перша жертва Кох-і-Нора!

У 1739 році Делі завоював перський шах Надір. Він довго і вперто шукав Кох-і-Нор, поки не закохався в одну із дружин Великого Могола Мохаммеда-шаха. Та йому розтеревенила, що шах носить діамант у своєму тюрбані. Надір запропонував Моголу на знак дружби та поваги обмінятися тюрбанами. Той погодився. Заволодівши головним убором, Надір витягнув камінь з обшивки і на радощах закричав: «Та це ж Гора Світла!» (його мовою — «Кох-і-Нор»).

Коли Надіра, тирана й деспота, вбили, діамант потрапив до афганця Ахмада Абдалі. Той забрав його у Кандагар, заснував там королівську династію і прийняв нове ім'я Дурр-і-Дуран («Перлина віку»). По смерті Абдалі, в 1773 році, камінь Кох-і-Нор перейшов до його сина Тимура — кабульського намісника. Та не збігло й 30 років, як Тимур теж віддав аллаху душу. А по його смерті настали часи справжнього розбрату.

Власники діаманта мелькали перед поглядом історії, мов кадри в кіно, всіх годі й запам'ятати. І рідко якому з них вдавалося піти у кращий світ, дочекавшись природної смерті.

До 1849 року Кох-і-Нор був власністю Ранджита Сінгха, правителя князівства Лахор. Помираючи, той заповів камінь богові Джаганатху. Однак щось там із формальностями перемудрували, і Кох-і-Нор лишився у скарбницях Лахору.

Та чи міг такий діамант лишатися без господаря? Невдовзі камінь перейшов до рук молодого раджі Даліб-Сінгха, який керував престолом під англійським протекторатом. У 1848 році спалахнуло повстання сікхських полків: коштовності індійської корони перейшли в управління Ост-індійської компанії і були проголошені трофеями англійців. Третього липня 1850 року лорд Далхаузі урочисто поклав їх перед престолом королеви Вікторії.

У 1852 році камінь знову оздобили в іншу оправу, відтепер він важив не 186, а лише 108 каратів. Та в новому огранюванні Кох-і-Нор не досягнув точних пропорцій діаманта, утративши при цьому значну частину своєї природної краси та привабливості.

Королева Вікторія носила його як брошку, а по смерті заповіла долучити скарб до королівських регалій. Кох-і-Нор інкрустували в корону, яка спочатку обтяжувала голову королеви Олександри, а потім — королеви Мері, дружини Георга V. Згодом корона разом із коштовною інкрустацією перейшла до її Величності королеви-матері.

Діамант нарешті зажив спокійним життям, та це зовсім не означає, що вщухли пристрасті довкола нього. Сьогодні офіційний Лондон не на жарт стурбований вимогами Пакистану та Індії віддати діамант законним господарям. Добре, віддадуть. А як вони його поділять? Чи не почнеться тоді нова низка нещасть і негараздів?

Причина невдач — хатній скрегіт і плач

Уяви, що ти чванькуватий товстосум чи родич брунейського султана і купуєш собі помпезний замок. Що з того, що замок той не одне вже покоління дурною славою користується! Ти ж мільйонер, тобі негоже слухати дурні байки старих покоївок чи дворецьких! Щоб Ротшильди з Рокфеллерами засміяли?

А дарма! До поголоски народної прислухатися треба, і до назв «нечистих» теж. От, наприклад, місце Чорториї. По-народному — розплідник чортів. Там ще бузина частенько росте, на ній нечистий нечистят своїх виколисує. І от недавно я на власні очі бачив, як одну таку місцину стали котеджами забудовувати. Геологи їх попереджали, просили добре подумати. Казали, що під землею навіть якісь води прибувають, та де там! Гроші є — не треба мізків!

Прокляття Келведон-холлу

Стоїть у графстві Ессекс в Англії Келведон-холл, особняк XVI століття. Поганий поголос пішов про нього в 1934 році, коли він був переобладнаний під монастирську школу. Першого ж року почалися незбагненні самозаймання речей. А влітку монастирську тишу сколихнула ціла низка трагічних смертей.

Першою померла дитина, підхопивши правець після банального падіння на майданчику для ігор. Не минуло й тижня, як друга дитина віддала Богові душу від крововиливу в мозок. У вересні знайшли утопленою сестру Премавезі у ставку коло дому. Два тижні потому, у самий розпал бабиного літа, ще одна дитина не на жарт захворіла на запалення і теж померла. Монахині благали божого заступництва, та у провидіння, здається, були інші наміри.

У жовтні вилетіла з вікна третього поверху власниця Келведон-холлу місіс Маргарет Хелліван. На смерть.

Спочатку грішили на невловимого злочинця. Коли ж переконалися, що за лиходійствами не стоїть жодна жива душа, сестри-монахині утвердилися в думці, що то хазяйнують злі сили. Кінець кінцем настоятелька прикрила заклад і вивезла з нього всіх черниць.

Тим часом усі місцеві папараці розкричалися, що в Келведоні коїться щось «диявольське й жахливе». Масла у вогник підлив представник місцевої єпархії, заявивши, що справа «надприродна» і потребує ретельної перевірки. Невдовзі в окрузі з'явився екзорцист, в обов'язки якого входило виганяти різну погань з громадських місць.

У 1937 році будинок придбало сімейство Ченнонів. Новоспечений власник особняка — сер Генрі, член парламенту — у перший же тиждень відчув безпричинний неспокій і запросив єпископа, щоб той будинок освятив і всю непрохану нечисть попросив покинути приміщення. Кропило й молитви зробили свою справу. На якийсь час.

Сер Генрі щасливо дожив до старості. Однак як тільки його син Пол одержав Келведон у спадок, прокляття стали проявлятися з новою силою.

У 1986 році доньку Пола Олівію виявили мертвою у студентській квартирі в Оксфорді. Причина смерті — суміш алкоголю й героїну. Розгорівся скандал, і Пол Ченнон утратив останню надію на успішну кар'єру.

Подальші події показують, що прокляття вирвалося за межі келведонських стін. Заледве Пол Ченнон отримав портфель держсекретаря у справах транспорту, як Британію струсили три поспіль залізничні аварії взимку 1988-1989 років. Від політичної репутації Ченнона потягнуло неприємним запашком. Шостого березня відбулися па-

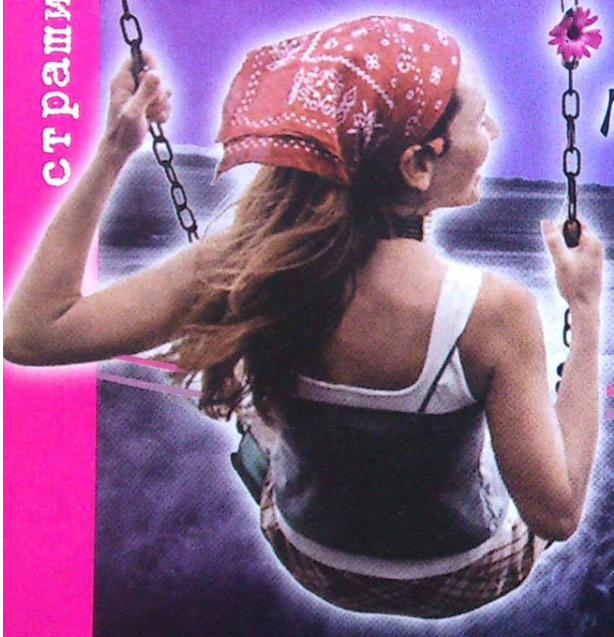

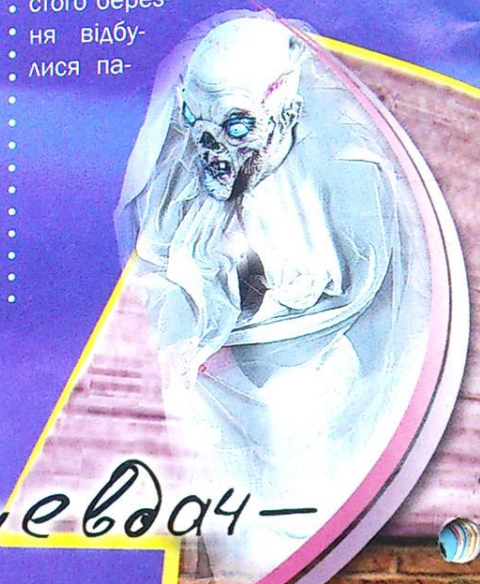

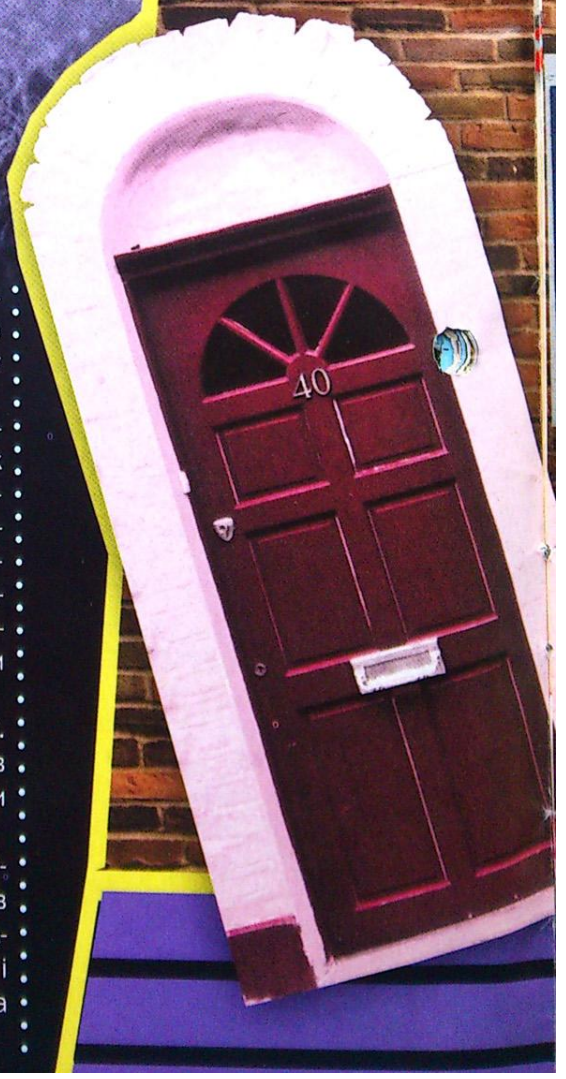

рламентські дебати, де сер Пол мав намір до останнього доводити надійність залізничного транспорту. І треба ж було такому статися, що саме тої миті, коли він піднявся для виступу на трибуну, у Глазго лоб в лоб зіткнулися два поїзди, понівечивши понад 50 пасажирів!

У липні того ж 1989 року вийшов звіт про вибух над шотландським містечком Локербі «Боїнга-747», і Маргарет Тетчер забила останній цвях у труну Ченнонової кар'єри, звільнивши його з посади.

Цікаво, чи думав Ченнон, що причини його бід — у його помешканні?

Знак — невловима присутність

Якщо ти думаєш, що всі прокляття Англії тісняться в одному Келведон-холлі, ти глибоко помиляєшся. Не менш зловісним виявився й будиночок, власницею якого стала у 1972 році вдова Пенелопа Гелленкот. Будинок весело підморгував вікнами, стоячи на мальовничому березі Темзи в ошатному селі Брей у графстві Бершкшир і нічим нікому не погрожував. Аж поки....

Якось після веселої вечірки заночували в тому домі друзі власниці. Заночували — а заснути не могли, заважало щось потойбічне, холодне, невловимо присутнє. Сон не йшов — здавалося друзям, що ніби за спиною у них хтось стоїть. Та й атмосфера в домі, по правді кажучи, була доволі цвинтарна. Перемучилися гості до ранку і роз'їхались. Господиня дому подалася до сусідів — розпитати, що тут було, як, чому? І з'ясувала, що колись у цьому домі знімали дешевенький трилер про... привидів. Опісля два наступних роки у цьому домі аж зарясніло трагедіями.

Нещасна вдова Гелленкот обізвала свій дім джерелом усякого зла і побігла по розраду до місцевого священика. Той, добре помізкувавши, дійшов до висновку, що в минулому у цьому домі, скоріш за все, займалися чорною магією або ще якоюсь чортівнею. Якщо все справді так, то й викурити оту нечисть із його стін буде ой як нелегко!

Вдова у розпачі звернулася в поліцію. Полісмени подумали, покривилися трохи (кому ж бо хочеться вв'язуватися в таку історію), але за справу взялися. По ходу ведення розслідування полісменів начальник зізнавався, що навіть його підлеглі, які не раз і не два смерті в очі дивилися (служба в них така), відчували в цьому домі щось украй огидне. Оте «щось» витало по всіх кімнатах і неприємним холодком залазило під шкіру. Знаходилися й такі детективи, які припускались думки, що серії вбивств, у яких фігурує цей котедж, не були простими нещасними випадками. Отже, хтось тоді мав це коїти. Але хто? Ніякого зловмисника виявити не вдалося, не кажучи вже про те, щоб його ув'язнити. А хоч би й засадили за грати, то що таке для привида метрові стіни, крізь які він і так спокійно просочиться? Хоч бери та й звинувачуй сам будинок!

Спочатку в саду Пенелопи надибали тіло сусіда, яке пролежало там більше тижня. Потім знайшли мертвою одну з кішок вдови з неприродно вивернутою шиєю. Та то були ще квіточки...

За наступний місяць утопилися обидва вдовиних сини: спочатку старший Чарльз у ванній, а потім молодший Річард у річці. Вже цього з головою вистачало на те, щоб життя Пенелопи стало суцільним пеклом. Та лиховісний ланцюжок на цьому не скінчився.

За тиждень у тому ж місці, де потонув менший син, до берега прибилося тіло чоловіка. Через рік страшненький список поповнився ще однією смертю: 30 вересня 1973 року гість дому впав у річку і захлинувся там же, де сталися дві попередні трагедії.

Замість висновків

Експерти кажуть, що старі стіни мають дивну властивість вбирати в себе емоції та переживання своїх попередніх власників. Подекуди вони такі сильні, що не стирає їх найретельніший капремонт або енергетичне очищення.

Ні, що не кажи, а недарма давні проробляли силу-силенну ритуалів над тими місцями, де невдовзі мали з'явитися якісь будівлі! Прискіпувалися до всього — і сторони світу щоб ті були, і ландшафт, і — особливо! — щоб від назви місцевості волосся на голові сторчака не стояло. Знали й те, як зробити нову оселю затишною, сухою й комфортною — садили навколо ясени, які висмоктували з грунту вологу. І як знати, чи не висмоктувалося разом з вологою ще щось і дурна слава та те, що її породжує?

З вовками жити — вовком вити, або звідки в лісі діти?

Люблю пригоди, просто обожнюю! В дитинстві книжку про Мауглі зачитував до дірок! Читав — і дивувався. Хлопчика отак просто вовки у свою зграю прийняли і старшим зробили. Якийсь час самому хотілося побути на місці отого Мауглі. А подорослішав — зрозумів: нічого доброго в житті лісовому немає. Бо книжковий Мауглі — то книжковий Мауглі, а ті діти-найди, що в реальних джунглях загублені і справжніми звірами виховані, на нього і близько не схожі. Та й дітьми їх не сильно назвеш.

Вовки-повитухи

У 1994 році одна американка (здається, Мері її звали) гуляла лісом. На машині. А була вона вже на останніх місяцях вагітності. Гадала, погуляє кілька годин — і додому... Аж тут перейми. Поруч нікого, тільки вовки десь виють, пронизливо, аж коліна підгинаються. А було це взимку, в заметіль. Що робити? Проїхала кілька миль, втомилась, вимкнула мотор — стала чекати, коли біль перейде. А самій так тяжко, що не ворухнеться. Підвелася, вдихнула, знову завела мотор, рушила... і опинилась у глибокому рові. Стало зовсім погано, впала Мері без тями, а як очуняла — сиділа навколо неї зграя вовків і... гріла її своїми тілами! Через півгодини і лелека підоспів! Вовки перегризли немовляті пуповину, вилизали і підштовхнули до матері. Одне слово, обійшлися з 24-річною Мері як з вовчицею. Побачили, що все гаразд — і побігли у ліс! Мері повідала цю історію «Weekly World News», і про добрий вчинок зграї довідався весь світ!

Дівчатка-сестриці одної вовчиці

У 1920 році у селище Міднапор в індійському штаті Бенгал хтось занадився ночами прибігати. Мешканці занервували. Тоді знайшовся такий Джозеф Сінкх, який пообіцяв заспокоїти односельців. Облюбував собі дерево і встановив чергування. Пильнував день, другий, а одного ранку...

За кілька годин превелебний побачив пару вовків, за якими тупцяли вовченята і... двійко людських дітей. Двоє дівчаток волочились навкарачки! Вовків тоді половили, дівчаток теж, і віддали їх у місцевий сиротинець, назвавши молодшу Амалою, а старшу — Камалою. Молодша прожила у неволі лиш кільканадцять днів, а старша — ще 9 років. Увесь цей час Камала жерла сире м'ясо і хлебтала з миски молоко. Через життя з вовками руки в неї були довгі, пристосовані до ходіння на чотирьох, а що вже кістки розгризала!.. Від нормальних дітей вона різнилась чудовим нюхом та вмінням бачити в темряві. Камала не вміла говорити, зате добре вила. Усі спроби навчити дівчинку говорити були марні.

Тільки й того, що так-сяк навчили її на задніх кінцівках ходити, їсти людську їжу та вимовляти 30 слів. А от сміятися лісуня так і не навчилась. Недарма кажуть, що сміх відрізняє людину від тварини.

Паскаль з вовками жив...

Ні, не той Паскаль, який відкрив закон гідростатики, а інший.

У 1976 році в індійському окрузі Султанпур мисливці впіймали хлопця, який жив з вовками. Назвали його Паскалем і віддали на інтенсивне «олюднення». Зайнялась ним Мати Тереза з Калькутти. Паскаль навчився рівно ходити, умиватись й одягатись, але до смерті не опанував жодного людського слова.

Мавлячий король

Африканські плантатори розповідали, що не раз і не два бачили, як павіани викрадали маленьких дітей і забирали у джунглі. Для павіанів вони були чимось на кшталт живих ляльок.

У 1912 році наукова експедиція виявила малого хлопця у стаді мавп, а Едгар Райс Берроуз описав його згодом у своєму «Тарзані». 1973 року в тропічних лісах Шрі-Ланки знайшли 10-річного хлопця, вихованого мавпами. Той видавав нечленороздільні звуки і пересувався виключно на чотирьох. П'ять років потому у Сьєрра-Леоне (Західна

всі мавпи у джунглях перед поїданням бананів ретельно миють руки, потім одягають чисті серветки і користуються ножем та виделкою... А ще — вміють користуватись апаратурою, слухають Моцарта з Гайдном і в гості з гілки на гілку ходять повагом, у смокінгах та капелюхах.

Африка) селяни корчували ліс та й сполошили стадо мавп. Стадо, звісно ж, навтьоки, лишивши на гілці дівчинку років п'яти. Вона не виказувала жодних ознак цивілізації, її «визволителі» чотири роки тримали дівчинку у хліві, прив'язавши за ногу. Її долю вирішив лікар, який забрав малу в лікарню, там вона й жила, не контактуючи з людьми.

У 1986 році в Уганді військовий загін натрапив на стадо горил, серед яких був маленький хлопець. Він мало чим різнився від мавп: віртуозно лазив по деревах, їв фрукти, траву і кору. Даремно забрали його військові, бо хлопець, лишившись на все своє коротке життя в лікарні, все одно поводився, як мавпа, вороже ставився до людей і взагалі не навчився говорити.

Чому забув про це режисер фільму «Тарзан у Нью-Йорку»? Як на кіношного Тарзана подивишся, то здається, ніби

Ведмежий син

Те, що мавпи опікуються людськими дітьми, ще можна пояснити: ми з ними генетично споріднені (особливо, коли у школі перерва). А от чим можна було б пояснити опіку відлюдника-ведмедя над людським дитям!? У 1663 році в Пущі Мерецькій (Польща) мисливці відбили у ведмедя малого хлопчину. Спочатку малий перебував у Вільно, а згодом забрали його до Варшави в монастир.

Він мало чим різнився від своїх мавпячих побратимів: так само лазив на чотирьох, їв сире м'ясо і був таким агресивним, що деякий час його тримали в кайданах. Із часом його подарували одному шляхтичу, а вже той призначив дикуна до кухні носити дрова і воду. Мовляв, хоч така користь, як об'єкт наукових студій він нікого не цікавив. І прожив дикуном до 25 років.

Донька клишоногого та син-смугастик

У 1933 році в південній Анатолії (Туреччина) мисливці знайшли ведмежий барліг, а в ньому — зовсім мале голе дівчисько. З'ясувалося, що кілька років тому вона загубилась у лісі. Пожаліли мисливці дівчинку, забрали з собою. Благо, що дитина вже виховувалась у людей, тому повернули її до цивілізації. Так, як і її 6-річну посестру, якою в Індії опікувалась... тигриця! У 1875 році в одному з індійських селищ зауважили тигрицю з двома своїми смугастиками та ще одним дивним створінням. Виявився ним малий хлопець. Селяни всіма правдами і неправдами відібрали малого, а тигриця собі місця не знаходила: крутилась ще кілька днів коло селища, тужила за малим, хоч і не смугастим він був зовсім. Люди, як на те, вчинили ще гірше, аніж звірі. Вони до смерті налякались нічного нападу тигриці, тому й постановили її витруїти і згодом убили. Малого віддали на догляд місцевому війту. Хлопець, мабуть, не так довго був під опікою тигриці, бо все ж навчився говорити і освоївся у селі. Не вдалось лише приборкати його тигрячої вдачі. Хлопець вільно гуляв лісом і без перешкод спілкувався з тиграми, котрі його зовсім не чіпали.

Ось такі різні історії. Вчені переконують нас, що діти, котрі не мали контакту з людьми саме у цей період, виростають відлюдками і вже не повертаються до повноцінного життя. Якщо їх виховують мавпи та вовки, то діти переймають саме їхні звички. Всякі інші методи та способи «зробити з них людей» уже просто не спрацьовують. Недарма ж у народі кажуть: «З вовками жити — вовком вити!» Інакше не буває.

Таємниця священного колодязя

Ось ти, мабуть, читаєш і думаєш: «А чого це про історію, та ще й про скарби, Крапка розповідає, а не пані Ганя?» Пояснюю: пані Ганя зараз пошукову експедицію споряджає. От і попросила мене, щоб я замість неї розповів тобі цю історію.

Гирло + колодязь = таємниця

Підкоривши Мексику, іспанці «сором'язливо» не згадували про знищену ними могутню цивілізацію майя. Так ніби її і взагалі не існувало. Гра в мовчанку тривала кілька століть, поки в 1836 році американський мандрівник на ім'я Джозеф Стівенс надибав у Лондоні звіт іспанського офіцера Антоніо дель Ріо. Документ цей був датований ще аж XVI століттям.

Дель Ріо описував якісь величезні індіанські міста, що нібито були у джунглях Юкатана. «Дивина!» — подумав Стівенс, якому не доводилося чути про щось подібне, і, запросивши художника Фредеріко Каузервуда, рушив на пошуки. Експедиція виявилася плідною, мандрівники знайшли руїни давніх храмів. Коли вони проникли всередину одного з них, Каузервуд ретельно змалював усі малюнки, що побачив на стінах святилища, а Стівенс описав. Так було знайдено давнє місто Чичен-Іца (від індіанських «чи» — «гирло», «чен» — «колодязь»).

Що ж то за колодязь такий? Етнографи стали ритися в церковних архівах у надії знайти які-небудь свідчення очевидців часів конкісти і в 1864 році виявили книгу єпископа Дієго де Ланди «Повідомлення про справи в Юкатані». Ланда розповідав, як майя обробляли поля, який був у них державний устрій, звичаї. І був у них звичай кидати в колодязь людей у жертву богам під час посухи. Кидали в колодязь і коштовності. Якщо в країну надходило золото, більшу його частину отримував також колодязь.

Блиск мерзенного металу

Золото! Не в одного шукача пригод при цьому слові починали труситися руки, а в очах з'являвся нездоровий блиск. Не обминула ця напасть і американця Едварда Томпсона.

Щоб полегшити собі шлях на Юкатан, хитрюга Томпсон вирішив податися на службу в тамтешню американську дипломатичну місію. Одержав, як і годиться, дипломатичний паспорт, а замість дипломатичних довідників та інструкцій з консульських справ вирішив прихопити з собою кілька книг, що їх лишили по собі скарбошукачі, плани Чичен-Іци та, звісно ж, записки де Ланди та Стівенса. Мовляв, із таких документів більше зиску, ніж з нікому не потрібних настанов для дипломатів.

1885 року Едвард Томпсон прибув на пароплаві до столиці Юкатана — Мериди. Власті радо зустріли нового консула і були дуже здивовані, коли той у перші ж дні після приїзду рушив до Чичен-Іци.

«Хто шукає, той знайде!» — думав Томпсон, стоячи над знайденим Священним колодязем, який мав у діаметрі метрів шістдесят. Місцевість була власністю хазяїна асьєнди сеньйора Ортегаса, та це не було проблемою: Томпсон просто викупив асьєнду і став законним власником Священного колодязя.

Потім, пославшись на негаразди із здоров'ям, він поспішив назад у Штати. Попросив у держдепартаменті відпустку і засів за посібники з водолазної справи. Сконструював спеціальну землечерпалку. Скінчивши приготування, шукач скарбів постав перед членами американського антикварного суспільства і співробітниками музею Піборі Гарвардського університету. Поклав перед ними проект майбутніх робіт, розповів про куплену асьєнду, поруч з якою в лісі лежали руїни давньої столиці майя.

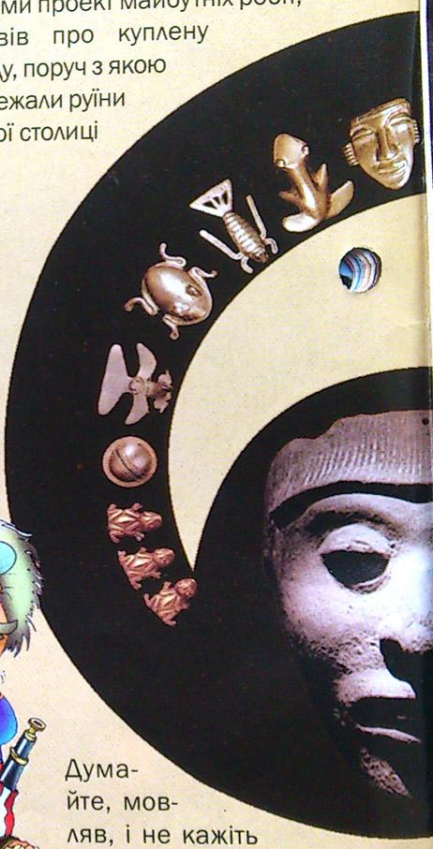

Думайте, мовляв, і не кажіть потім, що я нічого вам не пропонував. Учені мужі призадумалися. Так, проект ризикований, але якщо?.. І Томпсон отримав чек.

І ось американець та керуючий асьєндою Маурильйо розкручують ручки лебідки. Все ближче та ближче до води наближався ківш із сталевими зубами. Ще хвилина — і він зануриться у зеленувату гладінь. Індіанці, які зібралися навколо, заплющили очі: їм здавалося, що зараз ківш вилетить з води назад.

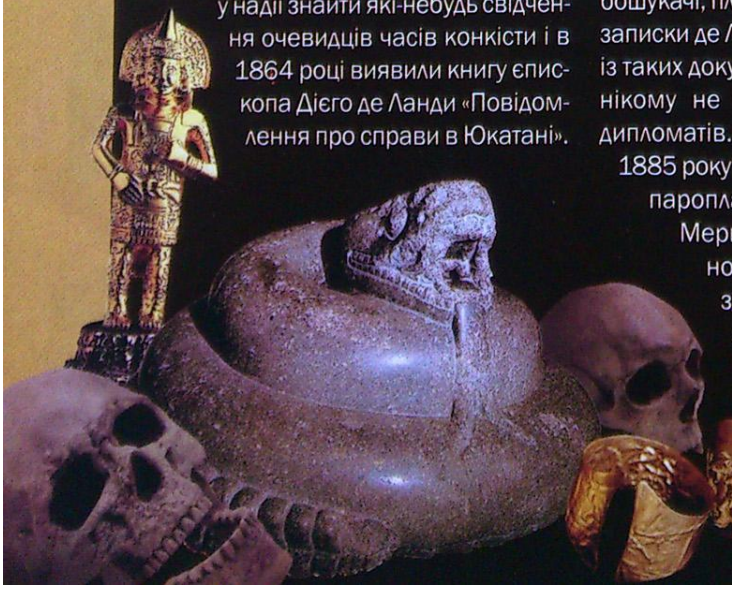

А може, його знищить бог Юм-Чак.

Та нічого такого не сталося, і ківш спокійнісінько уткнувся у дно колодязя. Затріпотівши від радісного передчуття, Едвард щосили наліг на ручку. Відчуваючи вагу ковша, він не сумнівався: це — золото.

Останній рух ручкою — вміст сталевої пащі вивалюється на землю, і... Тільки бруд. Хоч би уламок якийсь! Знову і знову поринав ківш у колодязь та дедалі більш ала купа мулу.

Та ось коли ківш у черговий раз показався з води, Едвард побачив на поверхні коричневого бруду дві жовтувато-білі грудки. І згадав легенду про те, що майя спалювали священну смолу з духмяним димом, коли підносили молитви богу.

Отже, ці грудки — кульки священної смоли, що кидали в колодязь разом з іншими пожертвами Юм-Чаку.

Після цього відкриття ківш майже щоразу піднімав щось нове. Першою цінною знахідкою виявилася фігурка з нефриту. Потім — золотий диск із якимось малюнком...

Кілька днів черпалка витягала багатства з колодязя. Індіанці мовчки зустрічали кожну знахідку божевільного американця.

Та коли сталеві зуби ковша принесли кістяк людини, їх посів страх: «Це — жертва Юм-Чаку. Ми забрали її в бога. Він покарає всіх нас». Грошима та погрозами Томпсон змусив їх продовжити роботу, та ківш і далі піднімав лиш кістки, черепи, кістяки...

Із колодязя — в історію

Американець послав телеграму в порт Кампече, де в нього була домовленість із двома грецькими ловцями губок. У той же день до Священного колодязя притягли все необхідне водолазне спорядження.

Греки справді швидко знайшли золоті статуетки, диски, ножі з обсидіану із золотими ручками у формі змій. Незабаром мішки водолазів були вщерть наповнені дорогоцінними знахідками.

Коли скрині скарбошукача були напхані золотими прикрасами, фігурками з нефриту, рідкісною давньою зброєю, містер Томпсон повантажив їх на пароплав і чкурнув у Сполучені Штати. Добуті скарби передав музею Гарвардського університету — мовляв, не для себе старався — для блага Америки! Щоправда, коли за знахідки йому запропонували чималенький куш, відмовлятися від нього не став.

У 1910 році в Мексиці сталася революція. Новий уряд зажадав повернення скарбів. «Дзуськи!» — сказав Томпсон (бо ж якби не він, то залишалися б ті скарби в колодязі ще тисячу років). Тоді мексиканський уряд зажадав компенсації у п'ятсот тисяч доларів. «Зараз, — сказав Томпсон, — тільки шнурівки попрасую!» Тоді конфіскували його асьєнду. Хоч якась, та втіха.

На хвилі скарбоманії

Після Томпсона здавалося, що археологам більше нічого робити у Священному колодязі. Однак мексиканці думали інакше. Шляхом складних розрахунків історики дійшли до висновку, що жертвоприношення Священному колодязю почалися близько 450 року і тривали десь із 1000 років. Тож Томпсон підняв щонайбільше десяту частину скарбів.

І в 1954 році до Чичен-Іци рушила перша мексиканська експедиція під керівництвом Еміліо Портеса Хіла. А в 1961 році сюди доставляють пристрій для відкачування води та мулу.

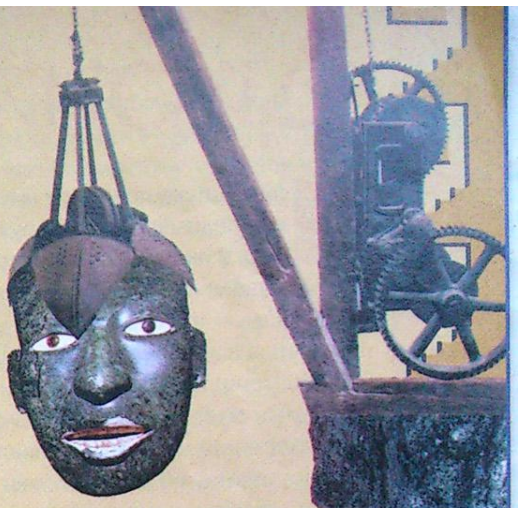

За кілька тижнів з колодязя добули близько 4000 різних предметів: золоті нагрудні прикраси, сережки, гребені, намиста, мідні гудзики, кільця, фігурки божків, зброю. А якось у сито впали кілька ляльок з каучуку — найдавніші каучукові вироби на землі.

У 1968 році виявили замасковану нішу з нефритовими ідолами, кам'яними зміями, глиняними божками та великими кам'яними статуями Юм-Чака. А коли насоси понизили рівень води на п'ять метрів, то в шарі мулу відшукали базальтові статуї ягуарів — слуг Юм-Чака, голови кам'яних змій...

Та найбільше археологів цікавили повсякденні речі, які розповідали про життя мешканців Чичен-Іци: брошки з морських коралів, домашні божки з цінної деревини, позолочені дитячі сандалії, шматки матерії, розшиті золотими нитками, вази...

Було витягнуто три сотні кістяків, серед яких лише два-три були жіночими, а один — старого. Усі інші були... дитячі! Крок за кроком відновили хід церемонії. Жерці кидали в колодязь коштовності, прикраси, зображення богів, благаючи дощу. Якщо дощ не починався... Жорстока традиція вимагала умертвляти жертв обсидіановим ножем на краю колодязя, кров'ю обмазували кам'яних ідолів і теж кидали у воду.

А під плитами жертовного майданчика знайшли яму з п'ятдесятьма дитячими черепами. Для чого їх ховали? І для чого топили голови кам'яних змій, а їх тіла закопували? Що не знахідка, то все нові питання. А відповіді на них де?

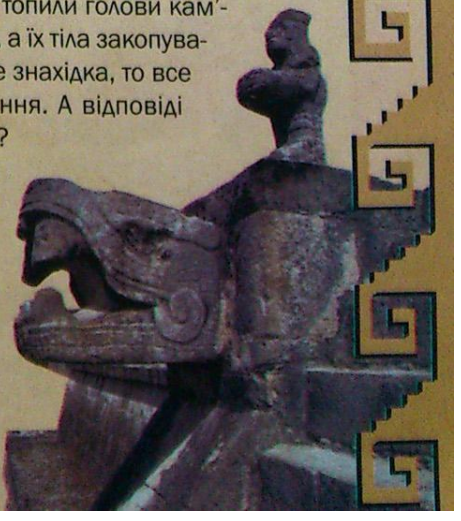

Дирижаблі

«Гарна штука повітряна куля, але має один суттєвий недолік: напрям її руху буде залежати від того, в який бік подме вітер». Так чи приблизно так міркували конструктори, проектуючи перший у світі дирижабль — літальний апарат, де рухом керує вже не вітер, а пілот. Перші дирижаблі мали тверду оболонку з не менш твердим каркасом і автономними газовими відсіками. Тепер оболонку дирижаблів, як і повітряних куль, виготовляють з м'яких тканин. Більшу частину об'єму оболонки заповнюють летючим газом — гелієм, густина якого менша від густини повітря. Завдяки цій різниці і створюється підйомна сила. Кабіна дирижабля називається гондолою. У ній розміщені двигуни, які приводять у рух повітряні гвинти. Повітряні гвинти розміщені в обтічних корпусах, які можна повертати так, щоб вони скеровували апарат уперед, угору або вниз.

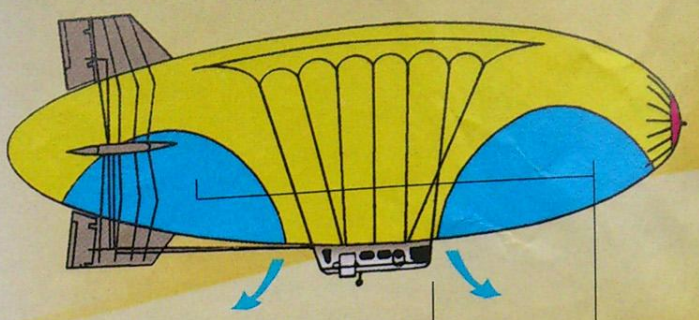

Сучасні дирижаблі
Більша частина об'єму оболонки заповнена гелієм для створення піднімальної сили дирижабля. Крім того, є два великі повітряні відсіки (балонети). Для підніманння дирижабля повітря з відсіків відкачують, для зниження — закачують.

Балонети (повітряні відсіки) розміщені в носовій і хвостовій частинах дирижабля

Перший дирижабль
У 1852 році француз Анрі Жиффар сконструював перший у світі дирижабль. Його оболонка була не кругла, як у кулі, а довгаста, із загостреними кінцями. Знизу до неї був підвішений контейнер із сидінням і невеликою паровою машиною, яка обертала гвинт. Двигуни перших дирижаблів були малопотужні, тож польоти могли відбуватися лише в безвітряну погоду.

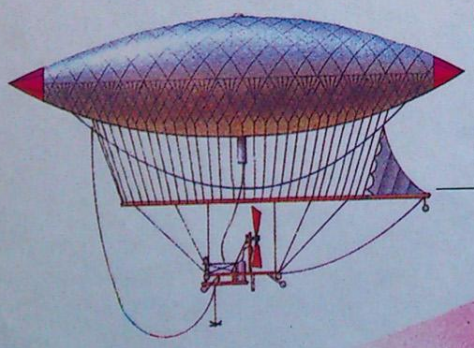

Ці пластинчасті клапани регулюють надходження повітря у хвостовий балонет

Гондола дирижабля підвішена до оболонки на тросах

Повітря, необхідне для керування літальним апаратом, цією трубою надходить у балонет

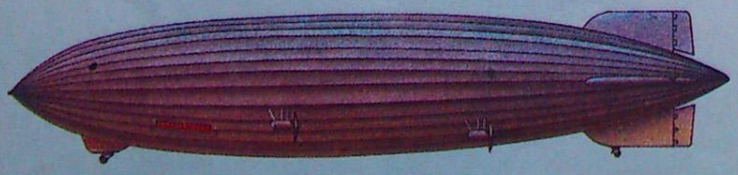

LZ 129 Hindenburg
Найбільший дирижабль твердого типу (245 м) збудований 1935 року. На борту «Гінденбурга» було 25 спальних кают для пасажирів. Його оболонка була наповнена воднем, що робило цей літальний апарат летючою бочкою з порохом, яка могла вибухнути від найменшої іскорки. Зрештою, так воно і сталося в 1937 році — газ вибухнув, і дирижабль згорів, забравши життя 35 пасажирів з 96. Відтоді пасажирські дирижаблі практично не будувалися.

Двері до машинного відділення

Цей шків призначений для керування дирижаблем за допомогою рулів

Керування дирижаблем у повітрі

Для зниження дирижабля потрібно збільшити його масу. Це досягається за рахунок накачування повітря в балонети. Повороти і крени дирижабля здійснюються за допомогою руля напряму та вертикальних стабілізаторів.

Оболонка зберігає свою форму завдяки тому, що вона наповнена гелієм

Наповнений газом балонет підтримується за допомогою вентиляторів

Гондола утримується на тросах, закріплених над оболонкою

Члени екіпажу можуть заходити всередину оболонки через цей газонепроникний люк

Прозорий купол для огляду оболонки зсередини

Вали призначені для передачі обертального руху від двигуна до повітряних гвинтів

П'ятилопатеві гвинти забезпечують рух дирижабля в різних напрямах

Технічні дані LZ N07

Команда — 2 чол. .....
Пасажири — 12 чол. .....
Довжина — 75 м .....
Висота — 7,4 м .....
Діаметр — 4 м .....
Ширина каюти — 2,3 м .....
Довжина каюти — 10,7 м .....
Чиста вага — 5750 кг .....
Корисна вага — 1900 кг .....
Максимальна швидкість — 125 км/год
Круїзна швидкість — 115 км/год .....

Друге життя цепелінів

Уперше модель LZ N07 постала перед очима глядачів на виставці Aero-97 навесні 1997 року. Перший політ тривалістю 37 хвилин відбувся восени того ж року поблизу німецького міста Фрідріхсхафен. Найдовша подорож апарата — рейс Фрідріхсхафен — Бонн — Брауншвейг — Ганновер. За 76 годин польоту було покрито 4300 км. Сьогодні LZ N07 може перевозити від 10 до 19 чоловік.

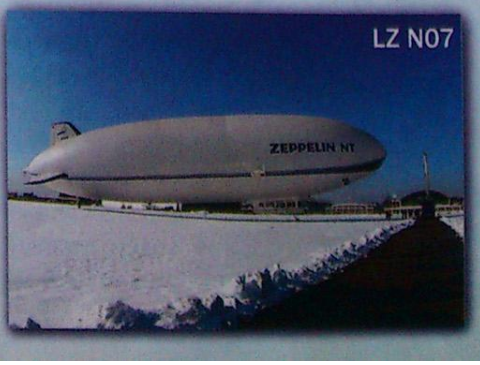

MP3-4-5... класні плеєри стоять!

Ці генії науково-технічного прогресу вже, мабуть, остаточно свої мізки на швидкодійні чіпи поміняли! Бо ж як інакше пояснити таку річ: не встиг ти оговтатися від якоїсь чергової вигадки, як — бац! — вони вже знову щось придумали. Ще два роки тому меломан Джексон нетямився від щастя, купивши собі звичайний CD-програвач, а сьогодні той же Джексон почувається найнещаснішою у світі людиною, бо, бачте, не має mp3-плеєра. Ну купить він собі завтра цей злощасний плеєр, так де ж гарантія, що післязавтра не вигадають тостер з FM-тюнером, без якого життя Джексона знову не матиме ані найменшого сенсу? Або праску з рідкокристалічним монітором чи пилосос із навушниками. Тільки й надії, що на щасливе майбуття mp3-плеєрів. Ось так!

Запитання у хлоп'ят: що таке MPEG-формат?

Ми всі вже звикли до таких слів, як «музичний центр», «CD-плеєр». Гарненькі, мінливі на сонці диски сьогодні вже нікого не дивують. Але... Як по-твоєму, скільки музики міститься на звичайному компакт-диску? Години півтори? А якщо подумати гарненько? Ні, звичайно, можна й півтори, але це буде не вся правда. Бо сьогодні на звичайнісінькому лазерному диску вільно вміщується аж дванадцять годин музики! Можна й більше. І все це завдяки формату MPEG Layer3 (скорочено mp3), який використовують для стискання аудіоінформації (простіше кажучи, музики) практично без втрат якості звучання. Ці «спресовані» композиції отримали назву mp3-файлів, а місця на компакт-диску вони займають разів у 10 менше, ніж звичайні аудіотреки.

Коли виник новий музичний формат, то з'явилася і потреба у пристрої для зчитування mp3-файлів. Відразу знайшовся й меломан-винахідник, який так втомився носити разом із CD-плеєром рюкзак з купою дисків до нього, що він просто вирішив створити плеєр, у якому мініатюрні розміри чудово поєднувалися б із можливістю «заштовхати всередину» щонайменше 10 дисків одночасно. Так на світ народився mp3-плеєр, і після його появи таке почалося!..

За кілька років існування плеєри нового покоління стали серйозними конкурентами для всіх інших аудіопрогравачів. Із виходом кожної нової моделі враховувалися помилки і вади попередньої, додавалися нові можливості. З'явився навіть апарат, здатний відтворювати не тільки аудіо-, а й відеодиски: зображення виводиться на 4-дюймовий кольоровий рідкокристалічний екран. Сьогодні запобігливі виробники готові задовольнити будь-яку забаганку свого клієнта — аби лиш той потім платити за неї не відмовлявся!

Кругленький-гарненький, маленький-зручненький

Не знаю, яку картину ми матимемо завтра-післязавтра, а от на сьогоднішній день у світі існує два типи mp3-плеєрів. Одні, про які мимохіть ми вже згадали, використовують компакт-диски з mp3-файлами або звичайні музичні диски. Ці штучки і своїм зовнішнім виглядом нагадують звичні CD-плеєри.

Інша група плеєрів використовує спеціальну флеш-карту (Flash Card) із пам'яттю, на якій зберігається інформація (тобто музика). Ці плеєри зазвичай мають дуже малі розміри — як сірникова коробка завбільшки або ж як ручка, до якої причепили навушники (одну з таких «ручок» представила недавно на суд громадськості компанія «Sony»).

Для першої групи плеєрів досить буде просто купити компакт-диск із записаними на ньому mp3-файлами — і слухай собі на здоров'ячко хоч з ранку до самісінької ночі. Для другої ще знадобиться комп'ютер — треба ж буде нам із чогось переганяти на оту саму флеш-карту своє улюблене ля-ля-фа! Між іншим, безмежні Інтернетрі аж кишать mp3-сайтами, з яких можна безкоштовно скачати (як кажуть юридично просунуті юзери, «тільки для ознайомлення») mp3-шки будь-якої (чи майже будь-якої) пісні. Для більшої зручності існують спеціальні сайти-пошуковики. Просто вводиш назву пісні, яка тебе

цікавить, клікаєш мишкою — і пошуковик сам перериє купу музичних сайтів, після чого видасть тобі як на блюдечку всі знайдені адреси, з яких її можна скачати. Один із найпопулярніших музичних пошуковиків — MP3Search.Ru (www.mp3search.ru). А подивитися на рейтинг найпопулярніших українських пісень і щось собі качнути можна за такою адресою: www.tgmusic.com

Бітрейту завдання — якість звучання

Якість звучання mp3-формату залежить від ступеня стискання mp3-файла. Просунутою мовою програмістів цей ступінь стискання називається «бітрейт» і вимірюється в кілобітах за секунду. Чим вищий бітрейт, тим вища якість звуку, але ж і розмір mp3-файла теж більший. А що більший розмір файла, то менше композицій на диску. Де не вкуси, усюди боляче. І знову доводиться шукати золоту серединку.

Найбільш поширеними на сьогоднішній день є mp3-файли з бітрейтом від 128 до 320 кбіт/с. Якість їхнього звучання прирівнюється до якості звучання оригіналу. Надто вибагливі меломани ремствують, що при такому бітрейті звук так собі, але не забуваймо, що чим вищий бітрейт, тим гірше працює функція «антишок», вмонтована майже в усі сучасні плеєри.

«Антишок» — це система захисту звучання від вібрації, яка може виникнути, наприклад, коли плеєр висить у тебе на поясі, а ти щодуху поспішаєш на побачення. Він вимірюється в секундах, і, відповідно, чим більше секунд «антишоку», тим більша ймовірність, що музика не буде «спотикатись» у тебе в навушниках, навіть коли ти бігатимеш уранці підтюпцем.

«Ми всі хороші за ваші гроші...»

Наступна сходинка — всякі платні ноу-хау. Отут уже що кому подобається. Як тобі інформація, яка висвічується на дисплеї плеєра? Що тобі краще — лаконічна «Trek 234» чи повна назва пісні, виконавця, альбому, рік запису? Якщо тобі це не байдуже, тоді ласкаво просимо до плеєрів із підтримкою ID-тегів (полів усередині mp3- файла), де міститься основна інформація про композицію. Чи, може, любиш слухати радіо? Відпочити від музики, послухати до болю рідний голос якогось ді-джея, який просторікує про погоду на найближчих півроку? Спеціально на такий випадок придумали FM-тюнер, який сьогодні вмонтовують у багато моделей.

А хто з вас співати любить? Яке дурне запитання, звичайно, всі! А що за така штукенція «караоке», знаєш? Не те, що на майдані і по телевізору, а те, яким обладнують відеомагнітофони, музичні центри чи випускають як окремі приставки. Я розумію, що дурість запитав, але мені треба бути на всі сто впевненим, що знаєш. Так-от, така самісінька штуковина є й у деяких mp3-плеєрах. Уяви собі таку картину: йде Пундик із навушниками і на все горло репетує: «Сірко собака мій...» Або розмахує руками під «Місячну сонату» Бетховена.

Чимало є таких плеєрів, які можна використовувати як диктофони (якщо вони там, звичайно, є). От гонконгівські студенти, приміром, беруть із собою плеєр на екзамен з англійської, щоб записати завдання. У результаті здати іспит виявляється набагато простіше: незрозумілі місця можна прослухати кілька разів. Я б на місці двієчників ще далі пішов: начитав би всі відповіді вдома на диск — і сиди на іспиті, слухай. Щоправда, тоді постає таке питання: а не простіше просто взяти й вивчити, ніж таскатися з отою технікою? Та й правила здачі іспитів у нас не такі демократичні, як у Гонконгу: хто ж дозволить із плеєром сидіти перед екзаменаційною комісією?

Кожна фірма, яка себе шанує, намагається здивувати, а ви, дорогі споживачі, роти відкривайте і борсайтесь в океані винахідницьких хитрощів.

І найважливіше питання. Скільки грошиків ти не покшодуєш задля отого дива техніки? Ціни на mp3-плеєри коливаються від 100$ до 300$ і вище. Чи збігається це з твоїми можливостями?

Десять заповідей mp3-меломана

- Для початку визначся, що тобі більше подобається: модель із флеш-картою чи з підтримкою CD.
- Якщо твій вибір випадає на CD-модель, то варто поцікавитися, які ще формати, крім mp3, буде підтримувати плеєр. Можливі такі варіанти: Audio-CD, CD-R, CD-RW і навіть Video-CD!
- Поцікався, яку максимальну кількість mp3-треків, записаних на один диск, зможе «побачити» твій плеєр.
- Зверни увагу на дисплей, зручність навігації і повноту відображуваної інформації (підтримка ID-тегів).
- Обов'язково з'ясуй максимально відтворюваний бітрейт. Чим вищий — тим краще.
- Перевір наявність можливості з'єднання з домашньою або автомобільною аудіосистемою.
- Не забудь про функцію запису, вмонтований мікрофон. Від цього залежить, чи зможеш ти використовувати свій новопридбаний плеєр як диктофон.
- Поцікався, чи є функція «антишок» у твоїй mp3-іграшці.
- Безкоштовна порада для особливо вибагливих меломанів: таки краще спинити свій вибір на тій моделі, яка має еквалайзер.
- Не полінуйся з'ясувати, яке буде живлення у твого mp3-плеєра (батарейки, мініакумулятор, наявність адаптера). Щоб лишатися з улюбленою музикою якомога довше.

Формула успіху "Формули–1"

— Пундику, — говорила час від часу пані Ганя, зітхаючи і поглядаючи на округле черевце нашого гурмана, — займися спортом. Тобі ж самому краще буде...

— Неодмінно, пані Ганю! — бадьоро відповідав Пундик, а наступного дня приходив у Клас із шахами під пахвою. Або шашками чи більярдним києм. І спробуй тут прискіпайся до чогось. Шахи спорт? Спорт! Шашки спорт? Ще й який спорт? А більярд з якого б дива включали до показової програми олімпіади, якби він не був спортом?

— Зайві кілограми, — казав Пундик, — шахістам думати не заважають, а зовсім навіть навпаки: коли ти ситий, на шахах легше зосередитись, а відтак і шанси на перемогу у товстунів більші, ніж у худих та голодних.

А одного разу він прийшов у Клас із мотоциклетним шоломом.

— Все, я вирішив! Буду пілотом «Формули-1»! Знаєте, що за одну гонку пілот втрачає до 3 кілограмів? Уявіть, який я стану стрункий...

Киця заплющила очі і уявила собі стрункого Пундика на п'єдесталі пошани у шоломі і з пляшкою шампанського в руках. Картинка вийшла у стилі Пабло Пікассо. «Нічого собі спорт! — здивувалася Киця. — Суцільний екстрім...»

Їздять чи літають?

І справді, гонки «Формули-1» давно перестали бути просто спортом. Та й машинами нинішні літаючі болиди назвати можна лиш умовно. Сьогодні над їх створенням роками працюють цілі команди космічних інженерів, на виготовлення машин ідуть тонни надміцних матеріалів, а найпередовішими розробками тут давно вже нікого не здивуєш. Болиди з кожним роком стають дедалі досконаліші, а на їхню спорідненість з автомобілями вказує хіба що наявність коліс. Та керма.

Корпус машин виготовляють із полімерів, де за основу править каркас із гофрованого алюмінію, запаяного в барокамері (щоб уникнути утворення найменших повітряних порожнин) у дві вуглецеві пластини. Бензобак болида непробивний і гнучкий. На його виготовлення йде спеціальна надміцна гума, вкрита шаром кевлару (така прогумована тканина, з якої колись робили перший дах Олімпійського стадіону в Монреалі).

Основні обмеження характеристик болідів виглядають так:

- вага машини разом з гонщиком не перевищує 595 кг;
- ширина — не більше 2 метрів;
- висота від найнижчої точки днища — до 95 см;
- ширина шин — до 38 см;
- шини — виключно безкамерні.

Довжина може бути різна. А ось обмеження на «внутрішні» характеристики:

- кількість циліндрів — не більше 12;
- об'єм двигуна — до 3000 см^3;
- болід має бути оснащений двома автономними гальмівними системами, в разі виходу з ладу однієї з них друга забезпечує зупинку болида;
- коробка швидкостей може мати від чотирьох до семи передач і обов'язково — задню швидкість.

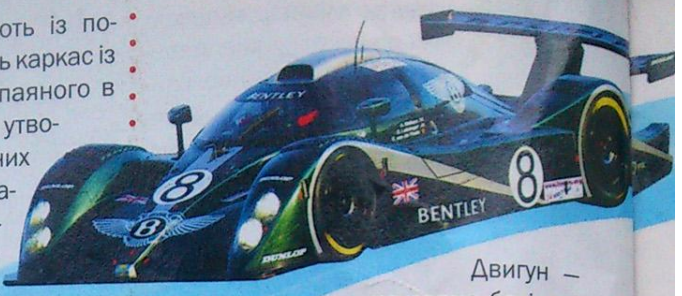

Двигун — це серце болида, і його вибір — то цілий ритуал.

Попри те що завод, на якому його виготовляють, не отримує спеціального призу за результатами змагань, його назва входить в офіційну назву більшості команд: «Вест МакЛарен Мерседес», «BAR Хонда», «Джордан Форд»... Чи треба кращої реклами?

Найтитулованіший двигун «Формули-1» — «Ford V8 Cosworth» DFV. Оснащені ним болиди з 1967 по 1982 роки завоювали 10 чемпіонських титулів і виграли 154 етапи. На сьогодні найпоширеніші десятициліндрові (V10) двигуни, тільки у моторах «Феррарі» стоїть по дванадцять циліндрів. З 1977 року по 1988-й тривала ера турбодвигунів. Тодішній півторалітровий турбомотор фірми «Рено» міг спокійнісінько конкурувати з удвічі більшим класичним двигуном. Та в якийсь момент автомобільна федерація перелякалася, що болиди, чого доб-

рого, і справді почнуть літати над трасами, а автоперегони «Формули-1» з наземних гонок перейдуть до розряду авіашоу. І тому в 1989 році вирішено було повернутися до класичних атмосферних двигунів.

Але це зовсім не означало, що боліди увімкнули задню швидкість і беруть зворотний курс на зближення з автомобілями. Група французьких інженерів у 1995 році вирішила порівняти машини «Формули-1» із серійними автомобілями марки «Рено». Для тестування обрали малолітражний автомобіль «Твінго» (об'єм двигуна — 1200 см³, потужність — 55 к. с.), напівгоночну модель «Спайдер» (1900 см³ при 150 к. с.) та болід «Уїльямс-Рено» (3000 см³, 700 к. с.). Результати тестів дивись у таблиці.

Боліди «Формули-1» обслуговують спеціалісти екстракласу. Екстрена заміна двигуна займає годину, коробки швидкостей — півгодини, амортизаторів — 12 хвилин... Заміна колеса з дозаправкою (9 літрів за секунду!) під час змагань робиться за 6-7 секунд. Одне колесо боліда в середньому коштує 1500 доларів, літр спеціального пального — від 2 до 4 доларів. Подумати тільки, це ж у яку копієчку обходяться оті секунди, хвилини та години змагань! І то тільки надводна, видима частинка айсберга. А якщо ще й тренування згадати?

Хто на чому їздить?

Комбінезони спортсменів виготовлені з матеріалів, що здатні витримати дію вогняного полум'я при температурі 700 °С упродовж 12 секунд. Щоб захистити голову, у 1950-х роках використовували шкіряні льотчицькі шоломи. У 1968 році з'явилися сучасні захисні головні убори, які до сьогодні майже не зазнали змін. Вага такого шолома з прозорим забралом — до 1,2 кг, він витримує удар каменя, який летить із швидкістю до 500 км/год. Під низ дається підшоломник, зроблений з вогнетривкого матеріалу. Для захисту від шуму у вуха вставляють кружечки губки, в які вмонтовано навушники для переговорів із техніками.

За півстоліття існування «Формули-1» найбільше гонщиків презентувала Англія (кожний четвертий). За нею йдуть Франція та Італія. Найтитулованіші — п'ятиразові чемпіони світу італієць Фанджіо (1950-і рр.) та німець Міхаель Шумахер. Луїджі Фаголі у 1951 році виграв Гран-Прі Франції у 53-річному віці. Пілоти «Формули-1» за одні змагання втрачають до 3 кг ваги (тенісист за гру скидає 2 кг). Більшість гонщиків залишають автоперегони після 35-36 років (виняток — англієць Найджл Менсел, який у 39 років став чемпіоном світу, а в 41 рік виграв Гран-Прі). А наймолодшим переможцем етапу «Формули-1» лишається новозеландець Брюс МакЛарен, який святкував перемогу на Гран-Прі США 1959 року у 22 роки. Що роблять гонщики, завершивши кар'єру? Бразилець Нельсон Піке подався в бізнес і торгує колесами фірми «Pirelli». Американець Філ Хілл повернувся у Каліфорнію, де вдарився в колекціонування та реставрування старовинних машин. Зараз він власник одного із найбагатших музеїв США. Фінський гонщик Кеке Росберг став телекоментатором. Південноамериканець Джоді Шектер в Атланті виробляє стрілецькі тренажери для армії США. Австрієць Нікі Лауда заснував авіакомпанію «Lauda Air». Аргентинець Карлос Ріотемані став губернатором провінції Санта-Фе і мріє про аргентинське президентство. Щороку хтось покидає гонки, хтось у них приходить — усе, як у справжньому спорті.

Результати порівняльних тестів

Модель	«Твінго»	«Спайдер»	«Уїльямс-Рено»
Макс. швидкість	150 км/год	210 км/год	340 км/год
Шлях за 12 секунд	105 м	215 м	1000 м
Гальмування (100 км/год)	46 м	37 м	18 м
Витрати пального/100 км	10,4 л	26 л	80 л
Вартість	$ 12 500	$ 42 000	$ 850 000

«Scuderia Ferrari Marlboro»
Міхаель Шумахер (Німеччина)
Рубенс Баррикелло (Бразилія)

«BMW. Williams F1 Team»
Хуан Пабло Монтойя (Колумбія)
Ральф Шумахер (Німеччина)

«West McLaren Mercedes»
Девід Култхард (Шотландія)
Кімі Райкконен (Фінляндія)

«Renault F1»
Ярно Труллі (Італія)
Фернандо Алонсо (Іспанія)

«Sauber Petronas»
Хайнц-Гаральд Френтцен,
Нік Хайдфельд (Німеччина)

«Jordan Ford»
Джанкарло Фізикелла (Італія)
Ральф Фірман (Великобританія)

«Jaguar Cosworth»
Марк Уеббер (Австралія)
Антоніо Піццонья (Бразилія)

«BAR Honda»
Жак Вільньов (Канада)
Дженсон Баттон (Великобританія)

«Minardi Cosworth»
Джастін Уїлсон (Великобританія)
Йос Верстаппен (Нідерланди)

«Toyota F1»
Олів'є Паніс (Франція)
Кристіано да Матта (Бразилія)

ЖИТТЯ — ЯК СПАЛАХ МЕТЕОРА

— Яке страшне слово «був», — прошепотіла Киця, прочитавши у книжці про Чарлі Чапліна, що він був блискучим коміком. — Дієслово минулого часу. Сумна граматика, — і на сторінку впали дві сльозини.

Всі присутні тактовно вдали, що нічого не помітили. А я подумав, що це й справді має бути сумно, коли про когось починають говорити в минулому часі: «Він був...», «Він лишився...», «Його знали...» Хоча ні, ось тут таке недоречне речення «його знали» сміливо можна міняти на «його знають». Бо ж хіба можна забути те, що зробила людина, тільки тому, що її більше немає з нами?» Які ж тоді, скажи на милість, ми вдячні нащадки!..

Останній віраж

«Я тут, я справді тут, і все ж я вже далеко сам від себе... Я далі, ніж сама реальність. Я — в майбутті!»

Айртон Сенна, листопад 1993

У середу 4 травня 1994 року в аеропорту Сан-Паулу зробив посадку літак RG-723. На ньому здійснив свій останній політ національний герой Бразилії, триразовий чемпіон світу з «Формули-1», мільйонер і просто людина, яку любили, обожнювали на рідній землі.

Смерть Айртона Сенни на Гран-Прі Сан-Марино вразила і шокувала весь світ. Бразилець зійшов з дистанції, перебуваючи на самому вершечку світової слави.

Пілот «Уїльямса-Рено», 34-річний Айртон Сенна, був лідером четвертого етапу світового чемпіонату 1994 року, коли з невідомих причин злетів з траси. Ні сіло ні впало відвалилося праве переднє колесо боліда, і автомобіль полетів узбіччям, розкидаючи навсебіч деталі. Медичний вертоліт тут же забрав пораненого гонщика з траси і оперативно доставив у лікарню міста Болонья. Але через 4 години, не приходячи до тями, Айртон Сенна помер...

Три східці

Батьки майбутнього чемпіона — відомий бразильський підприємець Мілтон да Сільва та Нейда Сенна, емігрантка з італійського Неаполя. У дитинстві Айртон, якого тоді рідні називали просто Беку, мав проблеми з координацією рухів. «Коли за обідом подавали морозиво, — згадує його мама, — для Беку завжди запасали дві порції. Бо одна неодмінно мала впасти на підлогу. Йому навіть важко було здолати три сходинки...» І хто б міг тоді сказати, що неповороткий Беку стане найшвидшим гонщиком планети!

Він був найстаршим сином у сім'ї, тож не дивно, що батько приділяв йому чимало часу. Коли Айртон не мав і чотирьох років, люблячий татусь подарував йому карт із двигуном від газонокосарки, а на сімейній фермі навіть влаштував картодром. Невдовзі у хлопця з'явився персональний менеджер.

У 10 років Айртон був власником іншого, потужнішого карта, але виступати в міських змаганнях хлопець ще не міг — вік не дозволяв. Та щойно лиш йому виповнилося 13, як він відразу же став загальним улюбленцем публіки, вийшовши на старт своєї першої в житті гонки в Інтерлагосі.

Мілтон да Сільва торгував автозапчастинами, тож Айртон завжди мав кращі колеса та двигуни, які допомагали перемагати. За сім подальших років хлопець повигравав усі мислимі нагороди латиноамериканського картингу. А ставши в 1977 році чемпіоном континенту, він уже наступного року їде підкоряти Європу.

До «Формули-1»

В Америці автомобільних перегонів ніби не бракує, але Європа завжди лишалася ласим шматочком для гонщиків. При сприянні свого менеджера бразилець замовляє на італійському заводі DAP у Мілані карт і, взявши собі дівоче прізвище матері, цілий 1978 рік проводить на спортивних трасах. Витрати на участь сина в гонках узяв на себе люблячий батько.

Дебютний сезон був для Айртона так собі — лише шосте місце. Наступний рік теж випав не дуже успішний. Сенні чомусь завжди бракувало часу на настройку і тестування карта. І тільки у третьому сезоні, коли Айртону виповнилося 20 років, він нарешті став підбиратися до вершини європейського картингу... Аж тут його несподівано відкликав додому батько. Мовляв, розважився — і годі, час і серйознішими справами зайнятися. І послав він свого сина на навчання до економічної школи в місті Сан-Паулу.

Та дуже скоро Мілтон да Сільва побачив, що Айртон не мислить свого життя молодого без автоперегонів. Тож навесні 1981 року Сенна вертається в Європу, в Норфолку за батькові гроші купує автомобіль і виходить на свій перший старт... Першу гонку бразилець завершив п'ятим. Другу — третім. А за тиждень уже святкував свою

першу перемогу. Отримав її Айртон на мокрій трасі, і через те бос його тодішньої команди Денніс Рушен уперше назвав гонщика «Людиною дощу».

Невдовзі після такого тріумфального повернення Сенні запропонували перший професійний контракт, і той дебютує у «Формулі Форд-2000». Стає кращим на кількох трасах, але скоро повертається до Бразилії — не знайшов спонсора на наступний сезон. Сенна кілька місяців працює на заводі свого батька, і той невдовзі сам вирішує фінансувати свого сина.

Айртон повертається в Англію і в 1982 році виграє «Формулу Форд-2000». Йому з ходу пропонують тестувати болиди деяких команд «Формули-1», але бразилець відмовляється від пропозиції. У наступному сезоні він приборкує автомобілі «Формули-3» і виграє британську першість. Шлях у «Формулу-1» було відкрито.

часним лідером гонок Аланом Простом на залитій дощовою водою трасі перервали судді. Айртон мав усі шанси виграти першу гонку, але про нього тоді лише сказали: «Сьогодні ми побачили майбутнього чемпіона».

Далі сезон мало не пішов шкереберть, і Сенна змінив команду. У 1985 році він захищає честь «Лотоса», виконуючи роль другого номера у команді. Через рік він стає першим номером, його починають побоюватися і називати бразильським чаклуном. Наприкінці третього сезону Сенна стає третім у світі.

В 1988 році Айртон налагоджує гарні стосунки з інженерами «Хонди» і переходить у команду «Макларен-Хонда». Він вірив, що стане найкращим, адже його партнером по команді був сам Прост. «Найбільший виклик для мене — це прагнення знайти краще рішення, ніж у суперників. Я хочу робити все краще, ніж інші». І це аж з ним гордилися відомі люди. Він був м'який, розумний, напрочуд інтелігентний чоловік, з ним годинами безперервно можна було говорити про тисячі різних речей, жодного разу не обмовившись про «Формулу-1». А от чи можна згадати «Формулу-1», не спом'янувши Айртона Сенни?

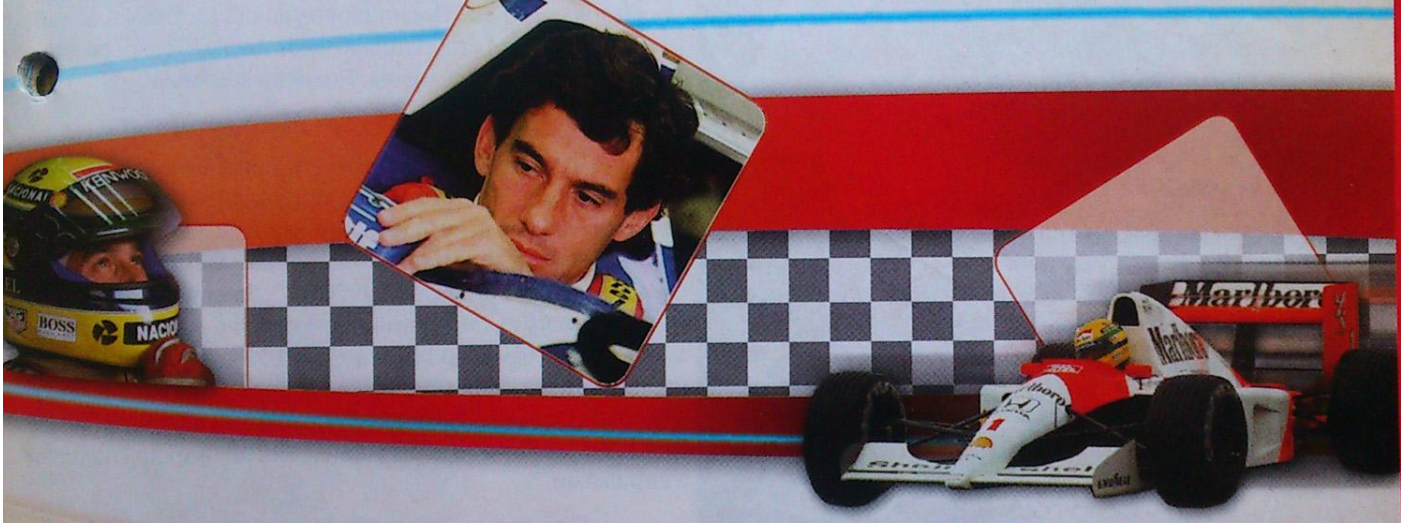

Шлях до перемоги

У сезоні-84 Айртон Сенна дебютує в найпрестижніших автогонках у команді «Тоулмен». «І в дитинстві, коли я ганяв на картах, і зараз у Європі я налаштовувався лише на перемогу. Колись, перебираючи по гвинтиках двигун карта, я ретельно готував його до змагань. Тепер, сідаючи за руль «Макларена» і за традицією читаючи про себе «Отче наш», я налаштовую себе на боротьбу за кожний метр сизого асфальту».

Та не все було так гладко. Наприклад, у дебютній гонці в Ріо-де-Жанейро Айртон зійшов з траси. У двох наступних змаганнях посідав шості місця. Хоча для новачка і це непогано. Найпам'ятнішим для Сенни виявився шостий етап чемпіонату світу 1984 року, який проходив на вулицях Монте-Карло. Вперту дуель між Айртоном Сенною і тогоніяк не порожні слова. Команда Проста-Сенни виграла Кубок конструкторів і стала командою «Сенни-Проста» — бразилець став чемпіоном світу, і француз заховався у його тіні. Дуелі між двома гонщиками-легендами цілих десять років збирали мільйони глядачів. Потім Айртону Сенні ще двічі пощастило стати чемпіоном світу — у 1990 та 1991 роках.

Четверта сходинка

Прост, вигравши чемпіонат-93, облишив гонки, а бразилець у наступному сезоні здійснив свою давню мрію — перейшов до команди «Уїльямс». А коли вся Бразилія сподівалася четвертого чемпіонства Айртона, сталося непоправне.

Сенна, як колись маленький Беку, так і не зміг подолати четвертої сходинки. Зі сльозами на очах світ прощався з людиною, яка творила чудеса на трасі. Сенна був особливим гонщиком, автогенієм, якщо завгодно. Знайомством

Айртон Сенна да Сільва

Дата народження: 21.03.1960

Місце народження: Сан-Паулу (Бразилія)

Зріст/вага: 175 см/70 кг

Освіта: Економічна

Хобі: авіамоделювання

Спорт: водні лижі, теніс, ковзани

Улюблена музика: від попси до класики

Улюблена їжа: фрукти та бразильська кухня

Перша гонка: на картингу у 13 років

Перший болід: «van Diemen» у «Формулі-1600» (1981)

Перший успіх: чемпіон Південної Америки з картингу (1977)

Досягнення у «Формулі-1»:

- **Участь у розіграші Великих призів:** 162
- **Виграних поул-позицій:** 65
- **Перемоги на етапах/призові очки:** 41/614
- **Триразовий чемпіон світу** (1988, 1990, 1991)

Оце так телескоп!

24 квітня 1990 року американський космічний корабель «Діскавері» вивів на орбіту телескоп «Хаббл», названий на честь відомого астронома.

Едвін Пауелл Хаббл (1889-1953) відкрив цефеїди (пульсуючі зірки) у «спіральних туманностях», довів, що ці туманності (які ми тепер називаємо галактиками) знаходяться на великій відстані від нас, покласифікував галактики за типами, відкрив червоне зміщення у спектрах далеких галактик (так зване «розбігання галактик»). А також висунув гіпотезу про те, що наша та найближчі до неї галактики утворюють групу (метагалактику) із центром у сузір'ї Діви.

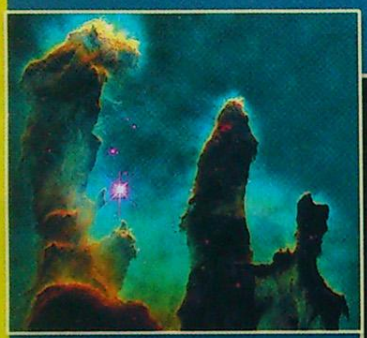

◄ *Стовпоподібні газові утворення*

Вибух зірки Eta Carinae ►

Сьогодні вчені не скупляться на похвали цьому диву сучасного світу. Космічний телескоп «Хаббл» — це найбільший орбітальний телескоп в історії. Результати його роботи — тисячі фотознімків, які вражають навіть тих, хто ніколи не цікавився астрономією.

Інженери вже підшукують «Хабблу» спадкоємця. Космічний телескоп наступного покоління може вийти на орбіту у 2007 році. Він буде більший і зможе проникнути в найпотаємніші закутки Всесвіту, які дотепер лишаються поза полем зору. І цілком можливо, дасть нам якісь факти про існування (або відсутність) життя у глибокому космосі.

За допомогою «Хаббла» було досліджено 13670 різних космічних об'єктів! Отримані ним матеріали лягли в основу близько 2600 наукових досліджень.

«Хаббл» у дзеркалі фактів

Вартість — 1.5 мільярда доларів
Швидкість пересування по орбіті — 28000 км/год
Діаметр відбиваючого дзеркала — 2,4 м
Висота орбіти — 600 км над Землею
Маса — 12.5 тонни

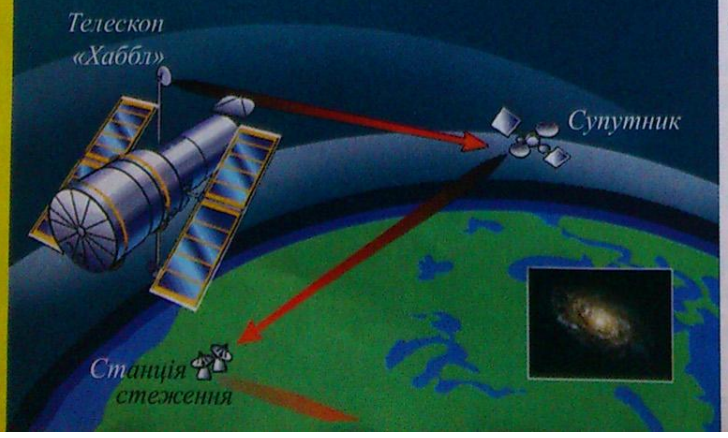

І дорослий, і дитина знають, що таке малина

Десерт із малиною і вершками

Потрібно: 500 г сиру, 150 г молочного йогурту, 1 ст. л. натертої цедри лимона, ваніль, 200 г вершків, 50 г цукру, 250 мл малинового сиропу, 50 г шоколадної стружки, 8 вафельних трубочок.

Вимішай в мисці сир, йогурт, цедру, ваніль і цукор. Збий вершки міксером, перемішай з готовою сирною масою. Наповни цим кремом кондитерський шприц. У склянки до коктейлю дай по 2-3 ложки сиропу, видави в них шар крему завтовшки 2 см. Посип шоколадною стружкою, додай крем і сироп — до утворення кількох шарів. Прикраси фруктами, фігурним шоколадом. Подають холодним.

Яблучне суфле з малиною

Беремо: 225 г яблук без шкірки і насіння, 50 г малини, 100 г цукрової пудри + 3-4 ст. л. для прикраси, 4 яєчних білки.

Поклади порізані яблука в каструлю з 2 ст. л. води, накрий і вари 15 хвилин до пом'якшення. Додай малину, збий, дай охолонути. Розігрій духовку до 200° С. Змасти розтопленим маслом 4 форми, посип цукровою пудрою дно і стінки формочок. Збий білки до піни, додай 100 г пудри (по ложці, постійно збиваючи). Додай яблука з малиною, перемішай з білками. Розділи у формочки і запікай 12 хвилин, поки суфле підніметься і стане коричневим. Посип пудрою і подавай з вершками.

Паштет йогуртово-малиновий

Треба: 12 г желатину, 500 г йогурту, 2-3 ст. л. цукру, 40 г фісташок, сік і терта цедра 1/2 лимона, 300 г малини, 30 г ванільного цукру.

Замочи желатин. Перемішай йогурт із цукром. Поруб фісташки. Розігрій лимонний сік. Розчини в ньому желатин. Додай суміш у йогурт разом із цедрою та фісташками. Сполосни холодною водою прямокутну форму (20 см), наповни йогуртовою масою і постав на холод на 4-6 год. Малину перемішай з ваніллю. Зроби з малини пюре, протри через сито. Перекинь йогуртову масу на дошку і наріж скибками. Розклади на тарілки разом з пюре, прикраси малиною і фісташками.

такі багатоликі ЗАЙЦІ

Сидять різні звірі в кафе лісовому. Аж тут різко розчиняються двері — явно від чиєїсь ноги — і заходить заєць. Підходить до лева і зухвало говорить:
— Давай вийдемо. Розібратися треба.
— А чого ж, — погодився знічев'я той, — ходімо...
«Ну, — думають звірі, — гаплик вухатому!»
За чверть години вертається лев — у крові, з подряпаною мордою. Здивовані звірі питають:
— Що?! Як?!
— Як, як! — сердиться лев.
— В агрус він побіг ховатися!

Йдуть мостом слон і заєць. Міст під ними прогинається, рипить погрозливо. Слон, боязко озираючись:
— Подивись-но, вухатий, міст як прогнувся!
— Казав же я тобі — без мене йди!..

В одному зачарованому лісі ведмідь грає в гольф. Ударив ключкою по м'ячу, той — у стовбур сосни, відбився — і в пащу зайцю, що поряд пробігав. Заєць у нокауті, зверху його побачив орел, схопив і потяг під хмари. Тут із кущів мисливець як пальне в орла — заєць в один бік, орел в інший, а м'яч — із величезної висоти в лунку! Злий ведмідь ламає ключку і кричить:
— Як уже дістали оті чари!

Зоопарк. На зборах трудового колективу мавпа скаржиться директору:
— Сил немає далі жити між зайцем і жирафом. Перший весь день анекдоти розповідає, а другий потім з них усю ніч регоче!..

Чимчикує заєць галявою, аж бачить — на землі лежить вовк. Ласкавим, запобігливим голоском питає:
— Що, вовчику, відпочиваєш?
— Та ні, вухастику, в мене лапа в капкан потрапила.
— У, розлігся тут, худобина сіра!..

Ведмідь погнався за зайцем, але швидко стомився. Сів на пеньок і задумався: «Добре, що я за ним погнався. А якби він за мною?..»

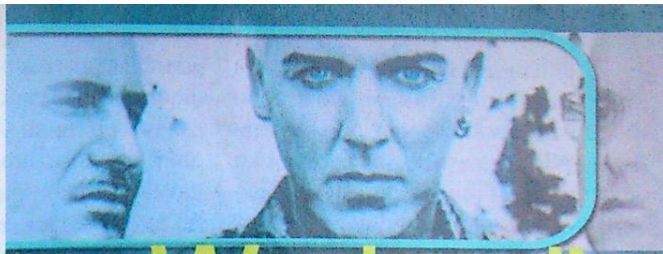

Weekend!

Scooter

This one is going out to everybody in the place!
Sounds of the track attacker!
Go ahead!
Here comes the chicks Terminator!
In Control!

'Pon the mic I'm the teacher!
Spead my words like a preacher!
Cut the crap! Get the slap!
Drum'n'Bass's still on the map!
'Pon the mic you can't stop me!
Flat on your back like one, two, three! Yeah!
Here we come!

Love in the women's heart
I want it as a whole and not a part.
Strange kind of feeling comes more and more,
'Cause I never loved someone like you before!

Allright!

Refrain

Love in the women's heart
I want it as a whole and not a part.
Strange kind of feeling comes more and more,
'Cause I never loved someone like you before! (3 times)

Allright, crew! It's wekend! Yes!
We're not the monkeys, but we've got the key!
I'm the fast chatter — no one's better then me!
'Pon the mic I'm the teacher!
Spead my words like a preacher!
Cut the crap! Get the slap!
Drum'n'Bass's still on the map!
'Pon the mic I'm the Woodoo!
Destination of Zulu
Here we come! Here we go!

***Refrain** (2 times)*

C'mon!

What is essential? It's invisible to the eye!

It's only with the heart, that you can see rightly...

Refrain

Chillybow!!! Yiiihhaaaa!!!

Respect to the man in the icecream van!!!

Over and out!

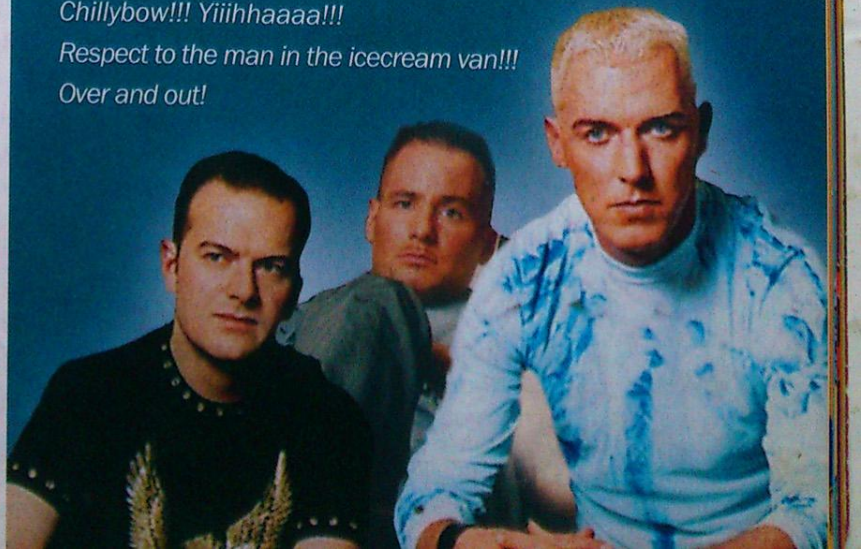

ЗАРОБИ СОБІ САМ!

Доводилося чути від батьків таку відповідь після чергової спроби виклянчити гроші? Або від свого «внутрішнього голосу»? І такий ти не один, багатьом твоїм одноліткам доводиться час від часу шкребти потилицю, міркуючи, де б то підзаробити бодай на кіно з морозивом, щоб не залежати від батьків. А може, й на велосипед.

Так, я згідний: не в грошах щастя. Але й без них непросто. Парадокс: про оті кляті папірці перестаєш думати тоді, коли вони в тебе з'являються. І нічого тут не вдієш. Гроші нікому не зашкодять. Навіть тим, чиї батьки непогано заробляють, власні кошти приносять омріяну незалежність, я б сказав, дорослість. На Заході всі порядні мільйонери посилають своїх далеко небідних чад «на заробітки», привчаючи їх у такий спосіб розпоряджатися собою, своїм часом і своїм капіталом. Знатиме, що зробити з десятьма баксами — і з мільйоном раду дасть!

Сьогодні ми шаленими темпами переймаємо передовий капіталістичний досвід, і для багатьох нинішня канікулярна пора — то вже не просто сезон відпочинку, а додаткові можливості поповнення власного гаманця.

Помити машини, рознести рекламні газети чи листівки, доставити піцу із піцерії до замовника... Будь-який роботодавець знає, що на таку роботу вигідніше найняти старшокласника або студента, аніж дорослого. Грошей багато не просять — раз, халявити ще не вміють — два, готові працювати до сьомого поту — три, для них важлива не стільки сума заробітку (це приходить із роками), скільки сам факт — чотири...

До того ж і батьки задоволені: як-не-як, а дитина справами займається, дурість усяка в голову не лізе, ще й гроші на свої «забаганки» сама заробляє. Просто чудово! Проте...

На перший погляд, добре всім. Задоволені батьки, які точно знають, де їхнє чадо, задоволений роботодавець (це ж скільки економії за сезон), задоволений працівник, якому за біганиною ніколи думати про плюси і мінуси свого нового соціального статусу. Ну, з плюсами тут ніби все зрозуміло. А мінуси...

Здавалося б, ну що тут такого небезпечного, подумаєш, цілий день на ногах, бігаєш туди-сюди з кур'єрськими дорученнями, роздаєш рекламки на вулицях і площах, ходиш в ролі людини-бутерброда, носячи на собі щити з рекламою... Неважко, ноги молоді, здорові. Поки що — так. Але скажи, звідки ж тоді в дорослих болі в попереку чи варикозне розширення вен? Чи не з таких самих трудових зачинань?

Плюс на мінус — буде мінус

Думаю, математики на мене не образяться, якщо я цю математичну закономірність застосую і до нашої ситуації. Адже вона так добре передає її суть!..

При торгівлі з місця, стояти, як правило, доводиться в підземних переходах, при вході-виході з магазинів, на перехрестях доріг. Причина зрозуміла — тут найбільш людно, але... Тут же й найсильніші протяги. Крім того, де багато людей, там найбільше всякої зарази: мікробів, вірусів... Ти стоїш собі, працюєш, а довкола всі кашляють, чхають і йдуть, кашляють, чхають і йдуть. Невтішна картина, бо довго тут тобі ніякий імунітет не витримає.

Кому «пощастило» працювати у спеку просто неба, той із часом гарантовано отримає свій бонус у вигляді сонячного удару. Покинути лоток із лотерейними білетами і сховатися в затінку? Як можна, а заробляти коли?! Я вже мовчу про вихлопну гидоту, якою ми дихаємо, перебуваючи на вулицях, на перехрестях, на автостоянках та на трасах. Якщо мені не зраджує пам'ять, ніко[illegible] вони ще здоров'я не додали, натомість — тільки й добра від них, що головний біль, тотальне ослаблення імунної системи, а в перспективі — цілий букет легеневих захворювань.

Про повноцінне харчування при такому режимі не може бути й мови. Винятками з цього неправильного правила можуть бути хіба що робітники кафе-барів-ресторанів. І все.

Роздавати, продавати, рекламувати доводиться по кілька годин підряд, не сходячи з одного і того ж місця. Максимум дозволеного — збігати

в туалет, водички попити та пиріжок купити. А заразом і приготуватися до гастриту, нудоти і запаморочення на фоні вимушеного голодування.

Кур'єри та продавці газет найбільше страждають від носіння тягарів. Пощастило тим, кому доводиться розвозити маленькі пляшечки з ліками чи мобільні телефони невеликими партіями. А якщо трапляться книги, скажімо, енциклопедії, словники... Або баки з питною водою... Великі пачки газет та листівок, які потрібно тримати однією рукою, а роздавати іншою, — це гарантована кривизна постави, докучливий біль у спині та в ногах.

Ще один важливий момент: хлопці й дівчата, що працюють на «тимчасових» роботах для підлітків, часто-густо (на щастя, не завжди) стикаються з проявами найвідвертішого хамства і неповаги. Звичайно, багато залежить і від тебе самого, і від людей, з якими стикаєшся, але... Чомусь у деяких потоптаних життям дорослих підлітки, які розвозять по клієнтах ту чи іншу продукцію, асоціюються з особами «за викликом». Подобається тобі чи ні, але цього стереотипу ми ще довго не позбудемось. Тож якщо в тебе вразлива психіка, на таку роботу краще зовсім не йди, бо ж однаково все тобою зароблене піде на психоаналітиків та психотерапевтів. Надто довірливим туди теж краще не потикатися.

Крім того, в молодих головах ще не вкоренилося правило «Клієнт завжди правий». Дуже часто це суперечить вашим уявленням про справедливість, яка часто-густо нічого спільного не має з доцільністю, яка становить основу будь-якого бізнесу. І, смішно сказати, навіть здоровому глузду! В юнацьких умах починається переворот свідомості, і... Вони або вчаться терплячості і толерантності, або деградують за принципом «Я через це пройшов, а тепер і ви скуштуйте!». У другому випадку починається така глобальна переоцінка цінностей, що за пару тижнів людину просто не впізнати. У гіршому значенні цього слова.

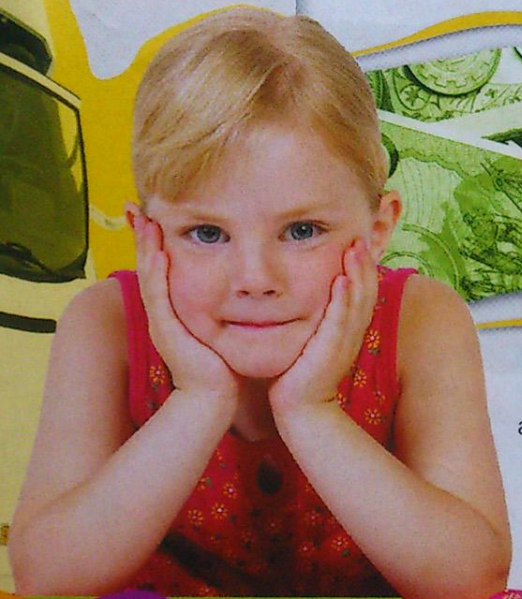

Майже мовою юриста

Бувають проблеми й від нашої безграмотності. Є поняття, про які треба чітко знати, що за ними стоїть. Наприклад, «тимчасова робота» або «вільний графік» зазвичай означають, що звільнитися можна за власним бажанням і тоді, коли тобі цього заманеться. Або маєш повне право вибирати час роботи в одну з двох змін: від 9 до 15 год або від 15.00 до 21.00. Якщо вірити закону, то норма робочого дня для підлітків становить щонайбільше 4 години під час канікул і 2 години — під час навчального року. На жаль, це тільки на папері. Насправді ж усе зовсім інакше; бездушні роботодавці часто ставлять такі умови, що доводиться вибирати між заробітком та здоров'ям.

Якщо тобі лише 14 років, на роботу тебе мають право взяти тільки з письмової згоди твоїх батьків. Закон дозволяє підліткам працювати на таких «посадах», що не завдають шкоди їхньому здоров'ю та не впливають на моральне виховання.

Не завадить знати, що:

- Суворо заборонено залучати підлітків до важкої фізичної або шкідливо-небезпечної праці (розвантажування вагонів, тягання мішків, що важать понад установлену норму), посилати їх на роботи, пов'язані з виробництвом, транспортуванням та продажем спиртних напоїв, тютюнових виробів, будь-яких наркотичних і токсичних препаратів.
- Підлітки можуть переносити тягарі, що важать до 4,1 кг! А при чергуванні підняття та переміщення вантажу з іншою роботою (до 2 разів на год) максимально дозволена вага — 10 кг!
- Усіх працівників, які ще не досягли 18-річного віку, ніхто не може примушувати працювати понад норму, особливо в нічний час, і відправляти у службові відрядження.

Якщо підліток стає єдиним годувальником у сім'ї, сильно не подиктуєш, та не варто уникати формальностей — трудових угод і контрактів. Від юридичної сили папірців і твоєї грамотності залежатиме майбутнє. Документи дозволять вимагати від роботодавців дотримання норм трудового законодавства. Та й на тебе дивитимуться вже інакше.

GUANO APES: горді, як боги

Якби хтось вигадав премію імені Джомолунгми-Джо і вирішив вручити її найспортивнішій музичній групі, то головним претендентом на нагороду точно стала б німецька команда «Guano Apes». Усі музиканти — в чудовій спортивній формі, до того ж написали пісню «Lords of the Boards», яка стала гімном чемпіонату Європи із сноуборду 1998 року, який проходив в Австрії. А от назву групи, скажу по секрету, краще не перекладати. Якось я спробував — мало не розчарувався. Група «Guano Apes» родом із провінційного німецького містечка Геттінг. У 1994 році Денніс Пошватта, Штефан Юде і Хенніг Ременапп вирішили створити групу. Не вистачало вокалу, і от одного дня до них приєдналася Сандра Насич. Вона саме навчалася і вже співала в різних командах, затримуючись у них ненадовго. За легендою, хлопці познайомилися зі своєю майбутньою вокалісткою і автором текстів у барі, що належав її батькам. Сандра допомагала сімейному бізнесу, працюючи там офіціанткою.

Група набрана, попереду непростий шлях до визнання і туманні перспективи. Два роки «Guano Apes» виступають у маленьких німецьких клубах, намагаючись пробитися на велику сцену. Тоді доводилося проводити репетиції навіть на старій занедбаній птахоферми! Але в 1996 році групі нарешті усміхається фортуна: вони стають переможцями в конкурсі «Local Heroes», який проводився музичним телеканалом VIVA і радіо FFN. За звання кращої змагалися 1015 груп, і перемогли саме «Guano Apes»!

Це вже був серйозний успіх. А згодом з'являється і перший сингл «Open Your Eyes», який миттю опиняється у кращій німецькій десятці.

У березні 1998 року «Guano Apes» опиняються на фестивалі в американському штаті Техас. Тут їх помічають співробітники BMG, однієї з найбільших звукозаписних компаній у світі, добре, що й Сандра співає зрозумілою багатьом англійською мовою. І свій перший альбом «Proud Like a God» («Гордий, як бог», 1998) «Guano Apes» випускають саме під маркою BMG. Галасливі німці потрапили у верхні рядочки європейських і американських хіт-парадів. Майже весь світ упав до їхніх ніг.

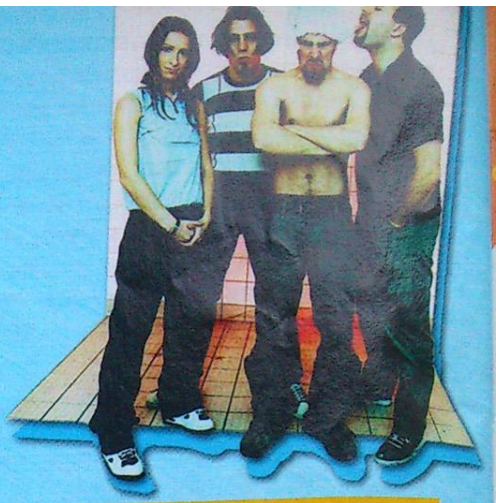

Дискографія:

Open Your Eyes	(1997)
Proud Like a God	(1997)
Rain	(1998)
Lords of the Boards	(1998)
Don't You Turn Your Back on Me	(1999)
Big in Japan	(2000)
Don't Give Me Names	(2000)
No Speech	(2000)
Walking on a Thin Line	(2003)

Альбом «Don't Give Me Names» вийшов у травні 2000 року. Він повторив успіх попереднього і показав, що на сцені група вирішила затриматися надовго. А потім «Guano Apes» відхопили премію каналу «MTV Europe Music Awards» у номінації «Кращі німецькі артисти». Зараз група працює над новим альбомом. Гітарні реви, барабанний драйв, дикі баси та голос Сандри, що змінюється, мов хамелеон, — одним словом їхньої манери не опишеш. І хочеться, переінакшивши слова пісні, сказати: «Відкрийте ваші вуха!»

Бліцанкета:

Сандра Насич (вокал)

Дата народження: 25 травня 1976 р. **Улюблені виконавці:** «Korn», «Deftones» і «Incubus». **Улюблена фраза:** «Ти кращий, якщо лишаєшся собою».

Хеннінг Ременапп (гітарист)

Дата народження: 23 квітня 1976 р. **Улюблені виконавці:** Торі Амос, «Stone Temple Pilots», «The Beatles», «The Police». **Улюблена фраза:** «Кожен має займатися своїм ділом з однодумцями».

Штефан Юде (бас)

Дата народження: 14 жовтня 1974 р. **Улюблені виконавці:** «Incubus», Аланіс Морисетт, «Slime». **Улюблена фраза:** «Добре стався до свого тіла, бо воно робить те ж саме для тебе щодня».

Денніс Пошватта (барабани)

Дата народження: 22 червня 1974 р. **Улюблені виконавці:** «Third Eye Blind», Джеф Баклі, «Korn», «Refused» та «Primus». **Улюблена фраза:** «Роби тільки те, після чого зможеш дивитись на себе у дзеркало вранці наступного дня».

Виправдовуючи назву Другие правила

«Ніяке правило нічого не вартує, — каже часом Пундик, — якщо не має винятків». І переходить вулицю на червоне світло. Або забиває гол рукою. Чи просторікує, що 8 помножити на 9 не конче повинно давати 72. Мовляв, усюди повинні бути винятки — у школі, вдома, на роботі. І в шоу-бізнесі.

От узяти групу «Другие правила», яка навіть створювалася не так, як усі. Ставши переможцями телепроекту «Стань зіркою!», Альона, Олексій, Роман, Жаннет і Карина виросли з коротеньких штанців дитячих амбіцій і відразу об'єднались у дорослий квінтет. Так з'явилися «Другие правила».

Альона Селезньова
(м. Тосно, Ленінградська обл.)

Найтитулованіша учасниця гурту, в неї стільки перемог у різних міжнародних і всеросійських вокальних конкурсах, що вона вже й з ліку збилася. Колись давно її сходження можна було помітити на конкурсі «Утренняя звезда». Встигла навіть організувати дівчачу групу «Music Style». У вільний від творчості час читає Булгакова, Пушкіна, Лермонтова. А від Достоєвського і сучасної прози тримається подалі.

Карина Ахметзаріпова
(Уфа)

Беззмінна володарка неофіційного титулу найчарівнішої леді групи. Якби свого часу вона не потрапила до зоряної п'ятірки, телеглядачі б цього нікому не подарували, і не бачити б тоді «Другим правилам» нинішньої популярності як власних вух. Музикою займається з 7 років, інакше й бути не могло в сім'ї, де тато — диригент, а мама — актриса оперного театру. Подобається джаз (сама бренькає на піаніно), захоплюється психологією і колекціонує... іграшки «кіндер-сюрприз» (їх у неї вже понад двісті).

Олексій Ігнатов
(Москва)

Найстарший і єдиний одружений учасник групи (мужайтеся, фанатки!). Дев'ять років відтанцював у Державному Академічному Ансамблі народного танцю, поки зрозумів, що це не його справа. Подався у вокалісти і створив на пару з друзями групу «Люди в разном». Потім прийшов на «Стань зіркою»...

Жаннет Кавеса
(Москва)

Найколоритніша учасниця гурту. Була джаз-виконавицею, має чудовий низький голос. Музика подобається класична і сучасна, а кілька років тому тусувалася в московських нічних клубах. Комунікабельна. Захоплюється дизайном. Улюблена собака — фокстер'єр.

Рома Береснєв
(Кемерово)

Спілкування для нього — сенс буття. Є фанатом м'якої іграшки, тож, фанатки, не поспішайте відносити на смітник своїх старих плюшевих зайців. Навчається в Кемерово в академії культури на відділенні естрадної режисури. Обожнює ходити по магазинах. Читає книжки у стилі фентезі, музичні газети і журнали.

Посівши трон Зірок, п'ятірка відразу видала перший хіт «Лети! Беги!», який підхопили всі радіостанції. Згодом на пісню зняли кліп, а там і до альбому вже рукою було подати...

Ой, ну просто як у казці! Тож нам тепер лишається тільки побачити, чи довга буде ота казка і з яким кінцем. Втім, як знати... Може, й кінця ніякого не буде. Почуємо — побачимо.

MTV news

Вийди, вийди, зіронько!..

Історія проекту «Стань зіркою» своїм корінням сягає батьківщини кенгуру, де його й придумали не так давно — якихось три роки тому. Услід за Австралією на конвеєрний спосіб продукування зірок перейшли США, Великобританія, Німеччина, Словакія, Ірландія, Швеція, Аргентина... А що ж Україна? Поки що нічого. На жаль.

Стисло про таланти

Заледве вийшовши в музичні маси, новий диск Мерилін Менсона «The Golden Age of Grotesque» відразу ж скокнув на перше місце в американському хіт-параді альбомів, став першим у Німеччині, Італії, Австрії, Швейцарії і посів не таке вже й погане четверте місце у Великобританії.

Аудіорелаксанти в ролі антидепресантів

Британських соціологів зацікавило, яку музику слухають водії для заспокоєння. І склали свою Top-10: 1 місце — американка Нора Джонс та її пісня «Come Away with Me». На другій позиції Дідо з «Thank You», треті — «Coldplay» із «Clocks». Є у списку і Роберт Майлз, і «REM», і «Simply Red», і Джордж Майкл. А замикає десятку Роббі Уїльямс з «Angels».

До меломанів — з любов'ю

Невгамовний Стінг готує до друку свій новий альбом під назвою «Sacred Love» який вийде у світ 22 вересня, після того як сингл під назвою «Send Your Love» прокладе доріжку до слухацьких сердець. А на початку 2004-го року він планує вирушити у світове турне — на підтримку свого альбому, слушно вважаючи, що під лежачий камінь ніяка тобі вода не потече. А гонорари й поготів!

Чи цікаво з тобою іншим?

Ти любиш м'які іграшки?

У тебе запальна вдача?

Любиш сірий колір?

Ні

Так

Тебе дратують шуми вулиці?

Коли тобі смішно, завжди смієшся?

До школи ходиш пішки?

Пишеш білі вірші?

Носиш окуляри?

Любиш польові квіти?

Маєш у запасі свіжий анекдот?

«Клас» читаєш від палітурки до палітурки?

Ти замкнута людина?

Боїшся висоти?

Охочіше розповідаєш, ніж слухаєш?

Вмієш плавати на спині?

З'їси п'ять порцій морозива за раз?

Умієш грати на мандоліні?

Любиш переповідати прочитане?

Легко віддаєш ініціативу іншим?

На тебе часто сердяться?

У тебе бувають безумні фантазії?

Ходиш у тренажерний зал

Умієш стояти на голові?

Хочеш бути водолазом?

Доводилось перемагати на сценічних конкурсах?

Губишся в нестандартних ситуаціях?

За кордоном часто буваєш?

Про свої комплекси любиш говорити ?

А. Якби миті спілкування з тобою можна було фасувати в яскраві коробочки і виставляти на продаж, за ними б такі черги завжди стояли — ніяким «Макдональдсам» не снилось! Коментарі потрібні?

Б. У тебе є всі дані, щоб стати цікавим співрозмовником, дивувати навколишніх пластикою рухів чи тістечками власного виробництва. Пам'ятай: найбільше визнання починається з малесенького успіху.

В. Ні, щось у тобі безперечно є. От тільки інші те «щось» часто-густо не помічають. Прикро! Чи не час узятися за справу всерйоз і таки очистити діамант свого «Я» від пилу сірості та ординарності?

Г. Не буває людей нецікавих, є такі, що не хочуть ними бути! Втім, якщо тебе не хвилює нудота, яку наганяє на інших твоя присутність... Маєш повне право вирішувати так, як вважаєш за потрібне.

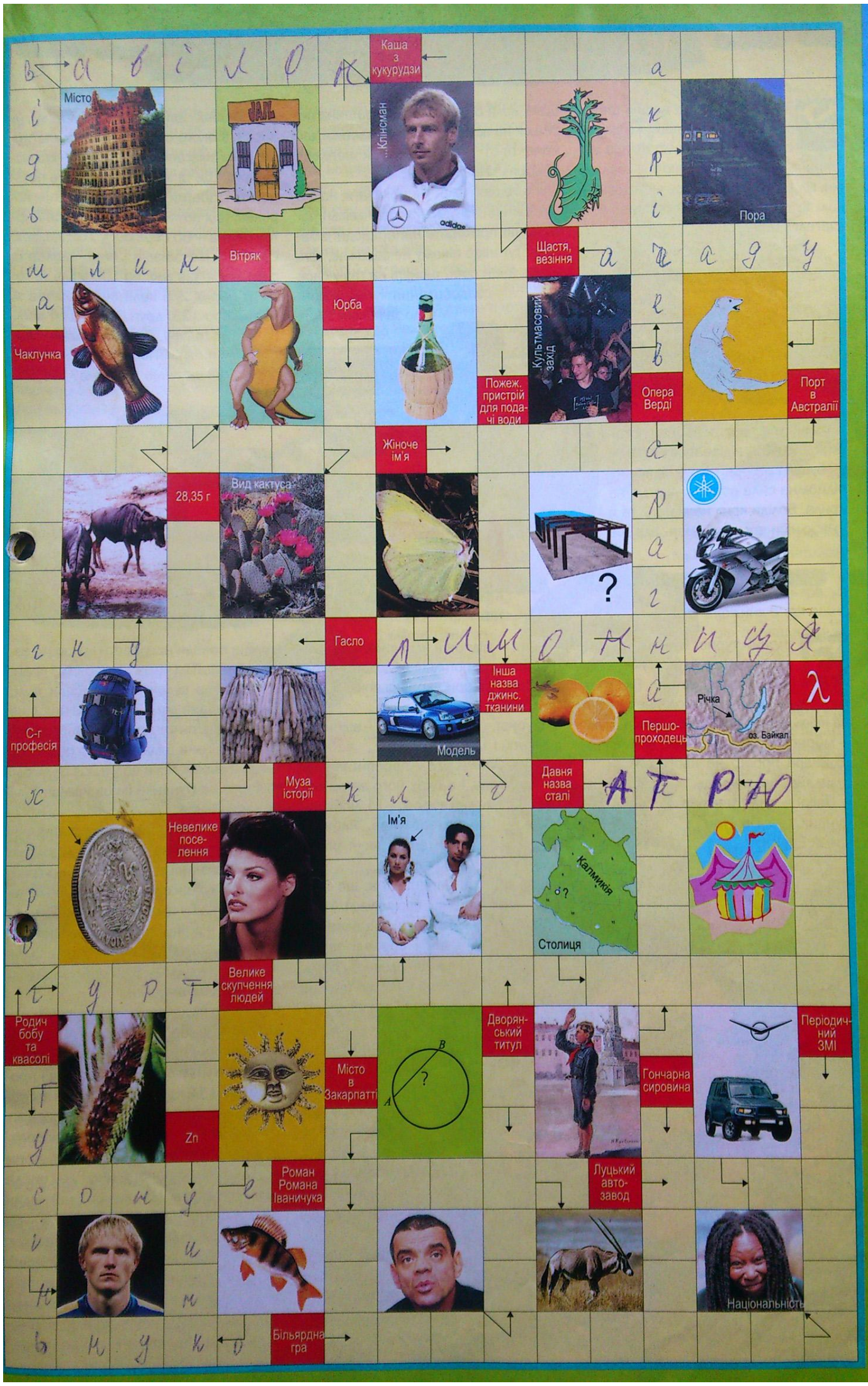
Каша з кукурудзи
Місто
JAIL
...Клінсман
adidas
Пора
Вітряк
Щастя, везіння
Чаклунка
Юрба
Культмасовий захід
Пожеж. пристрій для подачі води
Опера Верді
Порт в Австралії
Жіноче ім'я
28,35 г
Вид кактуса
?
Гасло
С-г професія
Інша назва джинс. тканини
Річка
оз. Байкал
Модель
Першопроходець
Муза історії
Давня назва сталі
Невелике поселення
Ім'я
Калмикія
Столиця
Велике скупчення людей
Родич бобу та квасолі
Zn
Місто в Закарпатті
Дворянський титул
Гончарна сировина
Періодичний ЗМІ
Роман Романа Іваничука
Луцький автозавод
Національність
Більярдна гра

klacword

Найбільша швидкість

У «Формулі-1» такі великі швидкості, що гонщиків уже давно стали величати пілотами, а машини, на яких вони літають, — болідами. Цікаво, а де пролягає межа між їздою та польотом і чи пробував хтось взагалі її провести?

У літаків усе просто: набрав потрібну швидкість, відірвався від землі — і бувай здоровий. Його підносить підйомна сила повітря, яка діє на крила. Боліди крил не мають, та й у небо ніби теж не злітають, але все одно, коли бачиш, як така машина несеться на всіх парах, так і здається, що вона от-от злетить угору й попливе повітрям. Навіть без крил.

Для того щоб пілот міг показати, на що він здатний, існують так звані вільні заїзди, які проходять напередодні змагань. Тут ніхто нікому не заважає, гонщики, знай собі, тиснуть на газ у своє задоволення і намотують коло за колом. У цих попередніх заїздах розігрується те місце, з якого стартуватимуть спортсмени на змаганнях, і порядок — хто після кого. Ще ці заїзди називають поул-позиція. Довгий час незаперечним королем усіх поул-позицій лишався Айртон Сенна — 65 перемог у 162 заїздах. Один з таких заїздів Сенна здолав із середньою швидкістю 150 миль за годину. Перші 2/5 кола він промчав зі швидкістю 123, другі 2/5 — 164 милі на годину. Тепер подумай і скажи: на якій швидкості він пролетів останню 1/5 кола?

Сніданок у лісі

Зелений турист Пундик ось уже третю годину блукав у зелених гімалайських нетрях. Плентався лісом у пошуках виходу, натикався на якісь чагарі, потім знову йшов лісом — марно. Аж бачить — із-за кремезного кедра просто на нього суне гімалайський ведмідь.

— Hello! — радо заволав Пундик. — Do you speak English?

— Nein! — відповів клишоногий, почухавши лапою потилицю. І додав: — Чого вже там, говори українською. Я все зрозумію.

— Я турист, — почав Пундик, — відбився від групи і заблукав.

— Заблукав? — перепитав ведмідь, і в очах його загорівся хижий вогник. — Ні, любчику, ти не заблукав. Якби ти тільки знав, як я обожнюю туристів...

І заревів так, що Пундик... прокинувся. А прокинувшись, згадав, що він і справді заблукав. Тільки й добра, що навколо були не гори Гімалаї, а простий ліс.

Сіріло небо, день хилився до вечора. Мабуть, ведмідь нашому гурману наснився тому, що спав він, зарившись у купу сухого листя, мов ведмідь — у свій барліг...

Було вогко, і час від часу по Пундиковому тілу пробігали дрібненькі дрижачки. А тут кишки турецького марша почали награвати — просто зараз подавай їм чогось попоїсти і край! Зібравши в кулак рештки сили волі, Пундик рушив далі. Він йшов і йшов не помічаючи, як чагарі чіпляються за його одяг, а гілки шмагають по обличчю. Якщо в цьому лісі й водилися ведмеді, то зараз на Пундика їм би краще було не натикатися.

Аж тут почувся чийсь голос: «Іване!» Пундик помчав на звуки і невдовзі вже сидів у компанії двох досвідчених грибників. Почувши сумну історію про те, як він заблукав у цьому лісі, ті, не кажучи жодного слова, виклали на пень бутерброди: один — 7 з ковбасою та сиром, а другий — 5. І собі заразом вирішили перекусити.

Після того як кожен із трапезуючих ум'яв по 4 бутерброди, Пундика вивели на лісову дорогу і вказали шлях додому. Він подякував своїм рятівникам і простягнув їм 12 кращих боровиків зі свого кошика. Ті спочатку відмовлялися, та Пундик був непохитний. Зрештою, розцінивши гриби як плату за їжу, вони поділили їх пропорційно до числа бутербродів, які мав кожен з них. Один поклав у кошик 7 грибів, другий — 5. Потім вони попрощалися і розійшлися. Ішов Пундик додому і думав: «Якщо вони мої 12 грибів розцінили не як презент, який ділиться порівну, а як бонус за бутерброди, то чи справедливо вони їх поділили?» А й справді, справедливо?

Петрик і компанія

Набридло Джо кидати м'яча у кошик, і захотів він стати великим каратистом. Про що й повідомив Петрика Батончика з Краматорська, а вже той поділився новиною з нами. Підштовхнули нашого баскетболіста до такого важливого рішення перші відвідини змагань із карате. Там він і тренера собі приглянув — високого такого чоловіка в зеленому кімоно і з чорним поясом.

Поки Джо освоює ритуали привітань та перші стійки, послухай краще про компанію Петрикових друзів, з якими він частенько грає в парку у свій улюблений великий теніс. Разом з ним на корті у парних змаганнях виступають Роман Лимонний, Сергій Сироп та Андрій Малиновий. Хлопці вже давно грають два на два і записують результати зіграних між командами матчів. Але хто з ким грає? З цим нам доведеться розібратися самотужки. А щоб полегшити наше завдання, Петрик поділився з нами такими підказками:

- Андрій молодший, ніж Роман;
- Сергій старший за обох суперників;
- Андрій старший за свого партнера;
- Петрику та Роману удвох більше років, ніж разом Сергію та Андрію.

Першим із завданням упорався Джо. Спочатку він визначив, хто і після кого йде за віком, а потім склав пари суперників. А ти не хочеш і собі визначити?

Змагання ролерів

Літо — золота пора для ролерів. Катайся хоч цілий день — тротуарами, алеями, парковими доріжками. А якщо ще змагання влаштувати... Наприклад, хто кого переженe. Або хто складнішу фігуру на асфальті випише.

На змаганнях завжди панує своєрідна атмосфера. Ніхто не зважає на погоду, ніхто не править теревені. Всі думають про перемогу.

Хто більше полюбляє ролики — хлопці чи дівчата? Відповісти на це питання можна порізному. Наприклад, в одній школі якось на змагання дівчат зібралося більше, ніж хлопців. Якщо вже бути точнішим, то на кожних 6 дівчат припадало 5 хлопців.

Мета змагань була проста, як ролик, — проїхати 5 км по центральній вулиці міста. Здається, нічого складного, та до фінішу доїхали не всі ролери. Пізніші підрахунки учасників показали, що з траси зійшло порівну хлопців та дівчат — по десять. А це тільки перший етап, уся запекла боротьба була ще попереду!

На другому етапі, коли учасники вже впритул наблизилися до визначення кращого ролера, на кожних 5 ковзанярів припадало вже по 7 ковзанярок. А чемпіона визначали за кращими показниками саме у двох етапах. Ним, між іншим, всупереч букмекерським прогнозам, став наш улюбленець Джексон. А приз глядацьких симпатій дістався Киці. Та зараз не це головне. Нас цікавить зовсім інше: скажи, скільки ж ролерів вийшло на старт у першому етапі змагань?

Запитаннячка від Колібрика

1 За час свого існування Ейфелева вежа 16 разів збільшувала свою масу на 70 тонн. За рахунок чого?

2 Як називаються зерна субтропічного дерева цератонії, котрі, висихаючи, зберігають первинну масу 0.2 грама?

3 Для чого спеціальні працівники ночами розкидають навколо Парфенону шматки мармуру?

4 У повному виданні цих двох книг після кожної глави йдуть вірші і пісні. Їх автор був відомим письменником, чудовим поетом і навіть Нобелівським лауреатом. У першу книгу серед інших включені «Шива і стрибунець» та «Хвалебна пісня», у другу — «Пісня хвилі» та «Пісня маленького мисливця». А хто головний герой цих книг?

5 Яке слово перекладається з французької як «наводити порядок» і «спотворювати істину»?

6 Неподалік від датського міста Орхуса знаходиться ціла країна технічних фантазій. Тут можна прогулятися по індіанській країні з печерами та чудовиськами, пройтися «міні-Копенгагеном» з палацом та гвардійцями, посидіти біля Андерсена... Із чого ж зроблена ця незвичайна країна?

7 Як ми називаємо те, що в Англії жартома називають «beef tea» («бичачий чай»)?

Тир на воді

Море. Пляж. Полудень. Спека... Робити нічого, хоч реви білугою. А так би в щось хотілося зіграти.

Он покотився у воду чийсь м'яч. Може, пляжний волейбол? Та ну його, й так дістав! Камінчики по воді пускати? Скільки можна! Стоп, а якщо не пускати по воді, а кидати у м'яч, намагаючись влучити краще за всіх? А до м'яча прив'язати мотузку з каменюкою, щоб не втік по хвилях. А це ідея!

Якщо немає м'яча — не біда, з роллю мішені чудово впораються і пластиковий обруч, і надувний матрац, і рятувальне коло...

Отже, обравши собі мішень, її кидають у воду за 5-6 м від берега, назбирують повні жмені камінців... Спочатку можна визначити найвлучнішого стрільця в особистому заліку. Набридне — поділіться на команди. Для командних змагань у воді на відстані 5-6 кроків одна від одної потрібно встановити певну кількість мішеней. Далі на «лінію вогню» виходить по одному гравцеві від кожної команди і починається «стрільба» камінням по мішені до першого влучання. Як тільки якомусь гравцеві це вдається, його змінює наступний партнер по команді. Виграє та команда, усі гравці якої найшвидше влучать у мішень. Награвшись досхочу, команда-переможець і переможені святкують закриття турніру прийняттям морських (річкових) ванн з підійманням бризок і радісними зойками, після чого переможені пригощають переможців морозивом.

Фабрика зірок

Ця гра знімає всі обмеження на вокальні та сценічні дані — на сцену однаково виходити не доведеться. Зате сповна можна відчути себе у шкурі суперстара.

На початку нашого дійства обирають першого ведучого і жеребом визначають порядок, хто після кого виступає. Вокалісти шикуються в шеренгу, ведучий стає обличчям до них, задумує якусь знаменитість і називає гравцям дві літери, на які починаються її ім'я та прізвище. Завдання решти — відгадати, кого він має на увазі. Гравці можуть по черзі ставити ведучому запитання, на які той відповідає «Так» або «Ні».

Загадувати можна співаків, акторів, спортсменів, історичних і політичних діячів, поетів, письменників, художників... Можна загадувати вчителів, директорів, сусідів. Усіх їх може бути стільки, скільки зірок у небі.

Гравець, коли настає його черга, ставить ведучому запитання або пробує вгадати загадану особу. Якщо ведучий відповідає йому «Так», гравець автоматично отримує право наступного ходу. У разі відповіді «Ні» хід переходить до наступного учасника.

Коли гравець правильно називає ім'я та прізвище, він отримує одне призове очко і сам стає ведучим. Після чого всі гравці перешиковуються на одного чоловіка вліво, а екс-ведучий стає в шерензі крайнім праворуч. Другий стає першим, третій — другим і так далі. Новий ведучий задумує якусь особистість, називає дві перші літери, і гра триває. Якщо гравець невірно називає задуману особу, право ходу отримує наступний гравець.

Важливий момент у грі — час, відведений для складання запитання. Щонайбільше це має бути одна хвилина, щоб гра не була тягучою і нудною. Якщо гравець порушує дане правило (пройшла хвилина, а він ні пари з вуст), право ходу переходить до наступного гравця. Тож часом краще ризикнути і спитати навмання, аніж мовчки тупцятись на місці. А так дивись — і щось новеньке знатимеш.

Переможцем стає той з учасників, хто набирає найбільше призових очок за всю гру. Час гри залежить від кількості учасників та їхньої нестримної жаги почерпнути побільше всякої всячини про великих і знаменитих. Адже кожне запитання, на яке ведучий відповідатиме «Так», нестиме ту чи іншу інформацію про задуману людину. За якийсь час ти вже швиденько визначатимеш, кого має на увазі ведучий, називаючи, скажімо, літери «В та Л». Для одних це може бути Валерій Лобановський, для інших — Вів'єн Лі чи Вітько Лобуренко з паралельного класу.

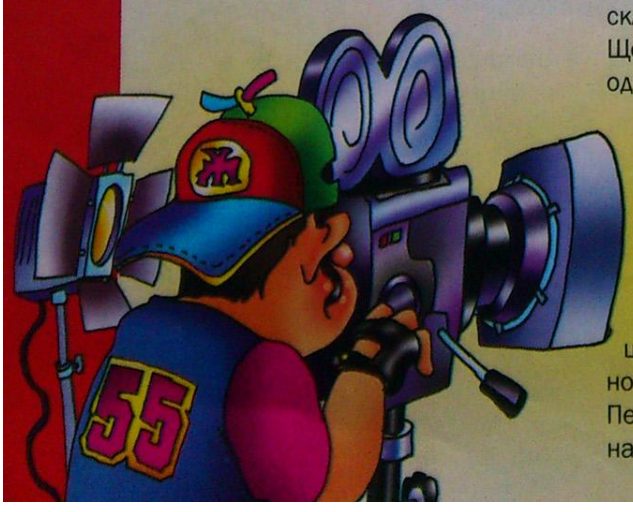

агент 007...

Сьогодні і тільки сьогодні ти та твої друзі маєте унікальний, ні з чим не зрівнянний шанс випробувати себе в ролі таємного агента. Ні-ні, не лякайся, тобі зовсім необов'язково вступати в ЦРУ, ФСБ чи СБУ і клянчити у батьків гроші на чорні окуляри. Окуляри тут якраз і ні до чого, вони тільки все ускладнюватимуть. Спочатку ми дізнаємося, чого ти вартий як Штірліц чи Ріхард Зорге. А допоможе нам у цьому спеціальна гра, з правилами якої ти зараз ознайомишся. За попередніми відгуками, гра ця прищеплює дуже багато корисних навичок. Наприклад, учить майбутніх Джеймсів Бондів приховувати свої емоції, зберігати спокій у критичних ситуаціях, ну й, звісно, вмить приймати єдино правильні рішення у надскладних ситуаціях.

Уважно, нічого не пропускаючи, розглянь ігрове поле, яке ти знайдеш на вкладці журналу, ретельно, як найсправжнісінький шпигун, переглянувши цей номер журналу сторінка за сторінкою. Ознайомившись із цим надзвичайно важливим і не менш секретним документом, витни центральну частину і наклей її на картон. Виріж смужки і зроби на них прорізи по суцільних лініях. Смужки зігни по штрихових лініях так, щоб вийшли трикутні фігурки, і скріпи їх, вставивши проріз у проріз. Повинно вийти 8 ігрових фішок (по дві кожного кольору) та 4 різнокольорових картки. І знаходимо для гри 2 гральних кубики. Брати участь у грі може 3-4 чоловіки. Та перед тим як починати саму гру, потрібно розіграти кольори. Для цього перемішують і розкладають на столі малюнком донизу відповідну кількість кольорових карток (3 або 4), і всі гравці тягнуть собі по одній картці, не показуючи її суперникам. У підсумку кожен отримує колір, відомий лише йому.

Ігрові фішки розставляють на стартових полях, позначених буквами «S» і зафарбованих у відповідні кольори. Коли грають утрьох, дві фішки четвертого, незадіяного кольору у грі участі не беруть.

Мета гри полягає у тому, щоб стати обома фішками однакового свого кольору на ігрові поля, які з'єднані між собою «містками», тобто «агент має зустрітися зі своїм резидентом».

«Агенти» й «резиденти» ходять по різних ігрових колах у двох взаємно протилежних напрямках. Гравці по черзі кидають по 2 кубики і виконують ходи двома різними фішками на стільки ігрових кружечків, скільки очок випадає на кубиках. За правилами гри, один хід потрібно виконати «агентом», а другий — «резидентом». Ходити можна фішками однакового або різних кольорів, до того ж необов'язково своїми. Наприклад, на кубиках випало 2 і 5. Гравець пересуває будь-які з фішок: одну на 2 кружечки по зовнішньому колу і другу — на 5 по внутрішньому у протилежному напрямку. Можна й навпаки — 5 по зовнішньому і 2 по внутрішньому, — це вже як потребує ігрова ситуація.

Якщо фішка стає на кружечки з числами, то залежно від того, який арифметичний знак там стоїть, вона повинна переміститися на 6 кружечків уперед, якщо маємо «+6», і на 6 назад — коли «-6». Фішки можуть перестрибувати та збивати одна одну. Збита фішка знову починає гру зі свого стартового поля.

Правила гри дозволяють робити своєю фішкою (або фішками) один чи два ходи у протилежних (до обов'язкових, указаних стрілками) напрямах тоді, коли є можливість стати обома фішками на «місток». Не варто забувати про цей пунктик, навіщо пропускати нагоду стати переможцем у грі? Просто перед вирішальним кидком усе добренько прорахуй, аби не помилитися і не видати ненароком свій колір.

Стратегія і тактика цієї шпигунської гри стає набагато зрозумілішою, коли вже за плечима в учасників дві-три зіграних партії. Саме стратегічні міркування підказують, коли краще походити своєю фішкою, а коли двома чужими — щоб не дати супернику досягти переваги над тобою. У кожному конкретному випадку все залежить від конкретної ігрової ситуації. Тож якнайшвидше збирай своїх друзів і замість нудитись на лавочці, краще спробуйте розібратися, хто чого з вас вартий як агент.

Переможець гри сміливо може претендувати на почесне місце в першому ряду кінотеатру на всіх сеансах фільмів про Джеймса Бонда. І навіть приходити до школи у чорних окулярах.

Лабіринт «Євразія»

Уважно перечитай розповіді про тварин і постарайся відшукати у них назви 15 столиць країн Європи та Азії. Кожне місто може бути заховане в одному або кількох словах. Наприклад, уважно прочитавши вираз «Я наллю у термос квасу і піду по гроші в касу», можна знайти назву столиці Росії: «...терМОС КВАсу...».

А знайшовши всі заховані столиці, можна братися за пошуки шляху в лабіринті. Серед назв країн, зашифрованих за правилами угорського кросворда, тобі слід відшукати шлях із лівого верхнього кутика до правого нижнього — ланцюжок із назви країн утворений так, що остання літера одної назви межує з першою літерою наступної. При цьому слова не повинні перетинатися. Якщо все зробиш вірно, то здійсниш захоплюючу «прогулянку» через усі країни, столиці яких замаскувалися в цікавинках про тварин, які ти зараз прочитаєш.

А	З	Е	Л	І	А	Щ	Ь	І	Р	Д	І	Я	Я	І
К	А	Р	О	Я	П	О	Л	А	Л	Н	К	Н	О	Р
А	З	Б	Г	К	Л	А	Я	Н	Я	І	О	І	Ф	В
Х	Й	А	Н	А	А	Т	І	Д	І	И	Р	Н	Г	Е
С	Д	М	О	Р	Т	В	Н	Е	М	Н	Е	Л	І	Й
Т	Ж	А	Н	І	Ь	І	Я	Т	К	І	Я	Я	Я	А
А	Н	І	П	Р	Л	А	М	У	Р	П	П	Н	Д	Т
Л	А	К	Н	И	Ч	Ч	Е	Р	У	Т	І	Я	І	С
І	Т	І	А	У	Г	А	Л	І	Я	І	Л	Я	І	Ш
Я	П	О	Р	Т	Ч	Е	Х	І	Я	Ф	А	А	Р	Р
Я	П	О	Н	І	Я	Я	І	Р	Т	С	В	Г	Л	О

Ц	Е	М	Е	Ч	Ч	Е	Р	Н	І	Г	Р	А	Ц	І
І	А	Ч	Ч	Е	Р	Н	І	Г	О	Р	І	Я	Ь	Ь
Ш	Н	Л	И	Ч	Е	Р	Н	І	Г	О	Р	Т	А	Л
І	Я	Б	Н	Ч	Е	Р	Н	І	Г	О	Р	Т	А	Л
Я	А	А	Н	Г	І	Н	Б	Ч	Е	Р	Н	І	Г	О
Т	О	Н	І	Я	І	Ч	Е	Р	Н	І	Г	О	Р	Т
С	Е	У	Р	О	Л	Ч	Е	Р	Н	І	Г	О	Р	Т
С	А	Г	Р	А	Ц	І	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї
Р	І	Л	К	Ц	Е	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї
І	Я	Н	І	Я	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї	Ї

Охоронець стада

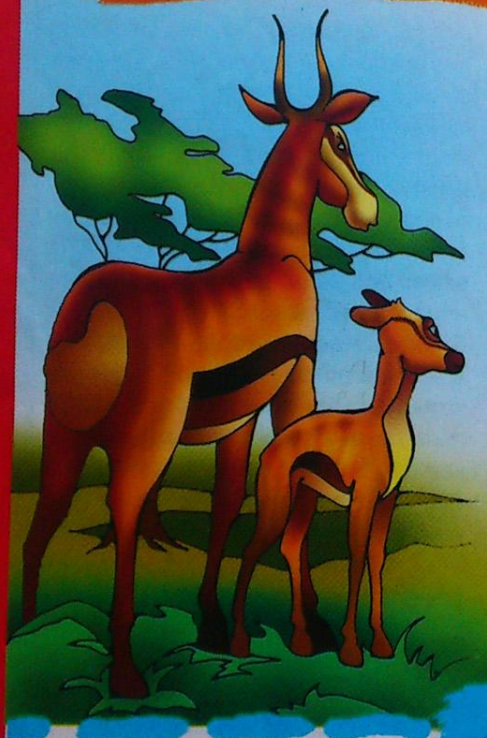

Газель стрингбок — чарівна невелика парнокопитна тварина з розлогими рогами, гарними очима, чітко виділеною чорною смужкою від носа до очей і «секретною» кишенькою на спині. Ця тварина особлива тим, що від середини спини до хвоста в неї тягнеться шкіряна складка, закрита, коли тварина спокійна. У середині складки — сніжно-біле хутро.

Пасеться стрингбок разом з іншими тваринами: антилопами конгоні, ориксами і навіть страусами. У разі небезпеки газель опускає низько голову, зводить копита докупи і просто з місця підстрибує на висоту 2 метри. При цьому розкривається її «секретна» складка на спині. Таким стрибком догори газель повідомляє про небезпеку своїх друзів зі стада. Сніжно-біла пляма стрингбока нагадує яскравий спалах і дуже помітна здалеку для всіх тварин. Цим сам газель також повідомляє хижака про те, що його викрито.

Щоправда, стрингбок досить нервова і ляклива тварина. Він може почати підстрибувати і блимати, побачивши навіть слід від колеса автомобіля. Коли стрингбок перестає стрибати, його обступають колом боязкі одноплемінники: вони хочуть знати, що скоїлося. Якщо з'ясовується, що то була «навчальна» тривога, тварини заспокоюються і знову розсипаються по пасовищу. А стрингбок-охоронець ще довгенько буде лінькувато пощипувати травичку, придивляючись і прислухаючись до всього навкруги.

Дуель на слонах

Саме у такий спосіб частенько з'ясовували стосунки давні правителі в Південно-Східній Азії. Історія зберегла до наших днів один такий випадок. У 1424 році помер король країни Аютаї. І треба ж було такому статися, що помер він саме після вісімдесятирічного ювілею, одержавши щедрі дари від сусідів. Хто йому зброю дарував, хто срібло-злато, коштовні камені, а один хан караван з персидськими килимами прислав, котрими край його славився.

У боротьбі за спорожнілий трон і батьківське майно зійшлися двоє старших царевичів. З люттю раненого вепра гамселили брати один одного — так хотіли успадкувати владу. І тільки третього, наймолодшого, не цікавили ці чвари. Донесхочу намахавшись кулаками та накричавшись, старший і середній царевичі вирішили суперечку традиційно для тих часів — дуеллю на слонах. Вибравши собі по бойовому слону, зійшлись вони на великому мості через одну священну річку. Скінчився двобій тим, що слони беркицьнулись у воду, приваливши своїми тушами обох горе-претендентів. Суперечку було вирішено — новим правителем став молодший син. Кажуть, правив він отою державою довго і справедливо. Бо мудрий був.

Лундехунди

У сіх собачих «професій» не злічити — так їх багато. Нишпорки, пастухи, рятувальники, мисливці... Є ще одна, менш відома спеціалізація наших чотириногих друзів — пошук пташиних яєць. Займаються цим норвезькі лундехунди, вони шукають яйця тупиків. Мало того, що лундехунд здатний знайти гніздо тупика, він ще примудряється принести господарю в пащі цілісіньке, неушкоджене яйце. При оказії пес не відмовиться вхопити й самого тупика.

Живуть ці північні птахи великими колоніями. Гніздяться в норах у важкодоступних місцях, високо на скелях. Пристосовуючись до умов існування, лундехунди навчилися вправно лазити з ніжним вантажем у зубах по цих скелях. Для кращого зчеплення з поверхнею вони «відрощують» собі на лапах по три невеличких додаткових пальці. Добре, що природа наділила цих собак таким благом, а то як би норвежці, шведи та фіни ласували яєчнею? Тож якщо ти гурман і лазити по горах тобі невдивовижу, то пряма тобі дорога у Норвегію. Тільки собаку породи норвезький лундехунд прихопи з собою.

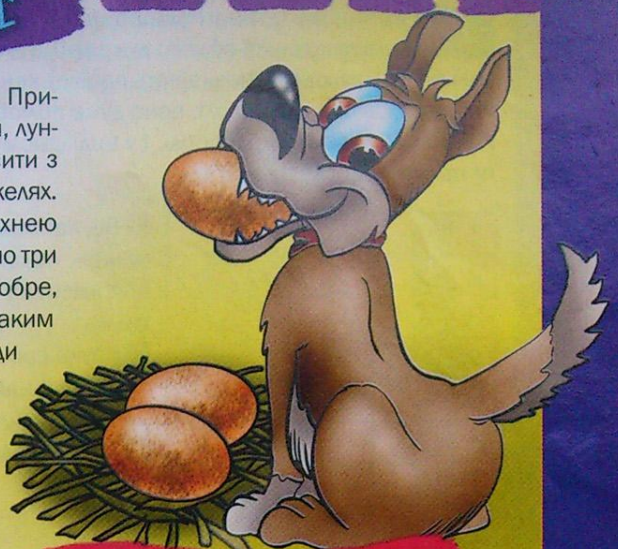

Гепарди

А ось що повідомляє з Африки наш віртуальний кореспондент Макс Каський. Найшвидший на планеті хижак — гепард — на грані вимирання.

Їх залишилося не більше 20 000. Головна причина вимирання — аж ніяк не бездумне винищення цих тварин. У заповідниках новонароджений гепард, якого охороняють від браконьєрів, не доживає до 1 року в 70 випадках із 100. У зоопарках за найбільш сприятливих умов гине до 30% кошенят.

Дослідження американських генетиків показали, що причиною цього стала втрата генетичного розмаїття. Найвірогідніша причина цього виглядає так: десь 10-12 тисяч років тому мала місце якась катастрофа, після якої вижило 1-2 пари цих тварин. Звідки витікає, що всі гепарди на землі — близькі родичі з однаковим набором ознак. А звідси вже рукою подати до здатності пристосовуватися до природних умов. Що потрібно, аби зберегти популяцію цих звірів? Працювати, працювати, працювати, причому в роботу повинні включитися всі — від природоохоронців до генетиків. І пам'ятати, що тільки так можна досягти якогось позитивного результату. Як кажуть в Африці: «Скарабей рутини не боїться».

Найрозумніші тварини

Н и є розум у тварин? А якщо є, то що взяти за еталон його вимірювання? Втім, питання про такий еталон донедавна було взагалі неактуальне: вважалося, що розуму у тварин немає і бути не може. Мовляв, самі лиш інстинкти з рефлексами і жодного натяку на абстрактне мислення.

Та чим більше вчені вивчали поведінку друзів наших менших, тим менше сумнівів лишалося: інтелект у звірини є! Бо ж як проігноруєш той факт, що тварини здатні встановлювати елементарний зв'язок між речами. А це вже і є мислення, нехай не на нашому рівні, проте все одно мислення!

Порівнювати інтелект різних рівнів — справа вкрай невдячна. Завдання, які ставить життя перед мавпою і, наприклад, мишкою, зовсім різні. Кожен вид по-своєму легко справляється з повсякденними труднощами і часто просто безсилий у різних нестандартних ситуаціях. Тим не менше, вчені, розробивши силу-силенну хитромудрих методик, поклали цій справі початок і охарактеризували «розумників».

У цьому списку чомусь не згадуються дельфіни, які вже давно прославилися своєю мудрістю. І бобра теж немає! Дивно, адже всі ми знаємо, як сприяє розвитку здібностей праця. Спробуй уявити, що бобер лінується будувати свою боброву хатку! Дивно, дуже дивно повелися упорядники шкали. Чи не помістити і їх десь між кролями та котом?

Шкала «розумників»

- Мавпи .....
- Ведмеді .....
- Ворони .....
- Вовки .....
- Червоні лисиці...
- Собаки .....
- Корсаки .....
- Єнотовидні собаки .....
- Песці, чорно-бурі лисиці.....
- Коти .....
- Кролі, миші, щурі....
- Черепахи та зелені ящірки .....
- Хижі птахи .....
- Голуби .....
- Риби .....
- Жаби....

1 У дитинстві **Тетяна Радашова з с. Протопопівки Кіровоградської області** дуже хотіла знати, як правильно по-науковому називають пошкодження іграшок. Дізнавшись про це у школі, вона дуже полюбила фізику. Розгадай слова в її кросворді, і у виділеному стовпчику ти прочитаєш слово-розгадку.

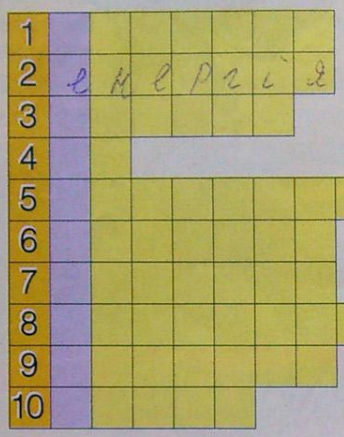

1 Від латинського «розтікання», «поширення».
2 Кінетична ..., потенціальна ... .
3 Наука про природу.
4 Одиниця електричного опору.
5 З неї складаються фізичні тіла.
6 Все, що є у Всесвіті.
7 Давньогрецький учений.
8 Винахідник ракет.
9 Від латинського «нерухомість», «безладність».
10 Зміни у навколишньому світі.

2 Яке слово найбільше люблять школярі? Відповідь на це запитання, підказує **Ірина Ткаченко з с. Товмач Черкаської області,** можна буде прочитати, вписавши літери так, щоб у кожній фігурі утворювалося по два різних слова.

3 Тест на спостережливість: скільки можна нарахувати трикутничків у фігурі, присланій **Аліною Грищенко з Києва.**

4	2	1	=10
4	3	3	=10
2	5	3	=10
10	10	10	10

4 У клітинки квадрата, якого прислав **Ігор Алексєєнко з с. Зарічного Одеської області,** впиши числа так, щоб їхня сума по горизонталі, вертикалі та одній з діагоналей дорівнювала десяти.

5 **Тетяна Мовчан із Шостки Сумської області** полюбила деякі парні танці настільки, що навіть зашифрувала їхні назви у кросвордах. У першому з них, впизавши назви футбольних клубів Італії, України й Туреччини, ти отримаєш назву танцю аргентинського походження, а в другому впиши у клітинки назви шкільних предметів — і матимеш назву бразильського танцю.

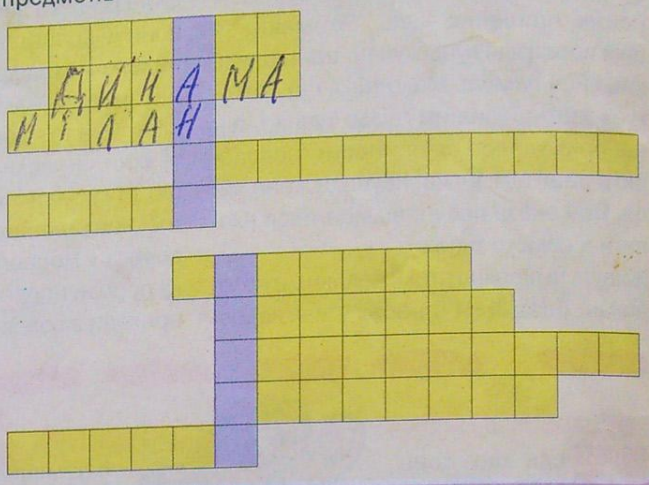

6 У кожній із семи груп вибери одну з трьох букв так, щоб у тебе вийшло слово — назва одного з найпопулярніших оптичних приладів. Це слово відоме всім з дитинства, запевняє **Владислав Третяк з с. Будище Черкаської області.**

7 В угорському мінікросворді, надісланому **Ольгою Голован з Мени Чернігівської області,** потрібно викреслити назви 8 професій.

Т	Е	С	В	А	В	О	Д
Е	Л	П	І	К	С	Е	І
В	И	Й	Л	І	Р	К	Й
Е	Ч	Р	А	К	Е	Т	А
Д	У	П	О	Ж	Ч	У	Р
Б	А	Р	Ж	Е	И	Т	Е
Н	Е	М	Н	И	К	Ь	Л

В	Н	О	С	К	К	У	Л
І	К	К	А	Р	О	К	Я
Л	І	Й	П	И	А	И	Р
І	Н	Е	К	А	І		
Л	Р	Ц	Ц	Ь	Ц		
С	Е	В	Е	С	И		
О	Л	І	Н	О	Ж		

8 Викресли всі слова, які зображено малюнками. З чотирьох літер, що після цього залишаться, склади назву улюбленого журналу **Наталі Канюки з Червонограда Львівської області.**

9 Візьми подвійний аркуш паперу із зошита. Намалюй на одному з них коло і запропонуй комусь із друзів поставити там, де йому заманеться, звичайнісіньку крапку. **Марія Юрчак із Тернополя** твердить, що в такий спосіб можна довідатись, який із нього фантазер.

Залежно від розташування крапки, отримаємо такі результати:

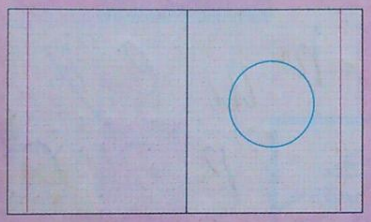

- Усередині кола — впорядкована, впевнена у собі людина, якій бракує фантазії.
- На лінії кола — людина золотої середини, яка керується встановленими перевіреними критеріями.
- Поряд із колом — весела, унікальна людина, здатна творити.
- На другій половині аркуша — оригінал, у якому заховано великий талант фантазера.

10 У квітковому кросворді **Яни Радчук із с. Стрільськ Рівненської області** всі слова починаються з літери «В». Розшифруй їх та впиши у вільні клітинки.

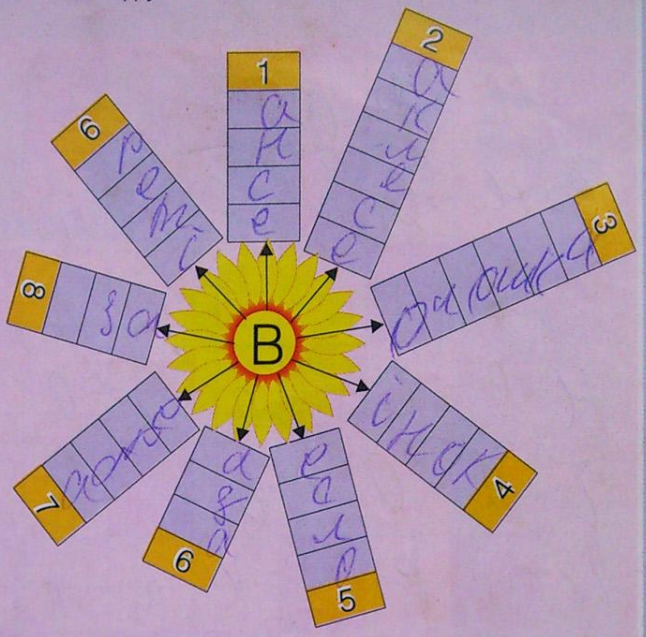

1 Пора року. **2** Після дощу на небі. **3** Квітка з синіми пелюстками. **4** Прикраса з квітів. **5** Ручний «двигун» човна. **6** Посудина для квітів. **7** «Плакуче» дерево. **8** Продукт життя. **9** Розганяє хмарки.

11 «У нашій школі, — повідомляє **Юля Сеньковська з Ужгорода**, — дуже строгий учитель співів. Він кожного уроку задає нам додому вивчити слова нової пісні, а потім на уроці грає на баяні та викликає на середину класу декількох учнів проспівати її. І от якось він запропонував мені та моєму сусідові по парті Олегу Процюку заспівати на оцінку. Я набрала повітря і спокійно, впевнено починаю співати перший стовпчик, а мій однокласник переплутав слова пісні та давай співати одразу другий стовпчик. На перерві перед цим він, мабуть, почув деякі слова з цієї пісні, які я намагалася запам'ятати. Вчитель скривився, прислухаючись до нашого «хору»...

Проспівавши два рядочки першого стовпчика, я вирішила врятувати ситуацію і перейти на два других рядки з другого стовпчика. Тим часом мій однокласник поступив аналогічно й почав співати перший стовпчик. Знову вийшло щось оригінальне. Та найцікавіше було тоді, коли ми вже мали співати третій стовпчик. Я і мій товариш вирішили схитрувати й почали лише рот розкривати, імітуючи спів. Клас не витримав і вибухнув сміхом.

Не подумай, що ми тоді надумали не заважати один одному співати. Зовсім ні. Ми третій стовпчик пісні просто не вивчили, а понадіялися один на одного, що зможемо протриматися до кінця пісні й отримати якусь пристойну оцінку».

Увага, конкурс!

Прикольна історія

Ти зараз відпочиваєш і тобі зовсім не хочеться згадувати про школу. І не треба. Опиши якусь прикольну історію, яка трапилася з тобою під час канікул, і надсилай її на конкурс у редакцію до **30 серпня 2003 року.** На конверті зроби позначку **«Прикольна історія».** Найцікавіші та найкумедніші історії будуть надруковані, а їхні автори отримають призи від видавництва «Школярик».

кросворди від ДуКласа

СКАНДИНАВСЬКИЙ КРОСВОРД

Отруйна змія
Австралійський ведмедик
Річка у Півн. Америці
Швидкість музичного твору
Захисник «Мілану»
Віршований стиль
Частина світу
Низ склянки, річки
Грошова одиниця Японії
Нота
Шахова фігура
Природний рів
Одиниця ел. опору
Голландс. живописець
Скульптура людини
Поема Тар. Шевченка
АВ в трикутнику АВС
Орган правосуддя
Річкова риба
Сильне враження
Українське море
Не фрукти
Військове звання
Майстерня коваля
Співак ... Бобул
... Крушельницька
Допоміжний малюнок
Промисловий «невід»
Злакова культура
Маленький гаманець
Солдат на судні
Слов'янський бог
«Зброя» оси
Місто у Франції
Дискусія
Поема І. Котляревського
Класний герой
Напій богів
Геометрична фігура
Хвойне дерево
Частина окулярів
365 днів
Людиноподібна мавпа
Замінник продукту
Хутряний звір
Західні Карпати
Збори в стар. Греції
..., надія, любов
Найбільший відрізок часу
Актор Річард ...
Четвертина року
Притока Дніпра
Вітрильне судно
Матеріал для стільників
Укр. музичний гурт
Річка на Закарпатті
Довгохвостий папуга
Кормова частина палуби
Страх
Відчуття людини
Міський вид транспорту
Передова частина війська
Німецьке авто
Річка в Китаї та М'янмі
Гральна карта

Угорський кросворд

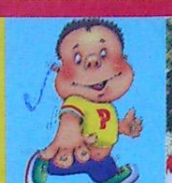

А	П	М	Ч	К	А	Б	У	К	И	Д	А
С	К	О	О	Р	А	П	Д	И	І	Н	Ф
Д	І	І	С	О	В	У	К	Н	И	Р	А
Р	В	Ж	И	Л	Т	О	К	О	Ж	Т	І
О	А	Б	Х	А	О	Ф	Т	Н	У	С	Л
С	К	О	Р	П	А	Р	А	И	С	Р	У
Н	И	Н	К	Л	Ь	М	Я	Ц	К	У	Д
І	Ж	М	А	А	П	А	Ь	Г	У	К	З
Т	Е	О	Р	К	В	А	Ц	О	Р	Е	А
К	К	А	Р	А	Р	Г	Е	Б	О	Ц	Н
А	А	Р	К	Д	Т	И	Т	Е	Л	С	О
Е	Р	Б	О	О	Б	Р	Е	М	И	Е	Л
Л	О	П	А	Я	Л	О	К	А	К	Б	І
О	Л	Е	Р	Т	У	Р	Т	С	К	Е	Д
К	О	Ц	І	Я	И	А	Б	О	С	Л	Ь
О	Б	П	У	Н	Р	Б	Б	А	Ш	Е	Т
К	Р	І	И	Д	Я	Л	Ц	И	А	Б	Л
Г	О	Х	К	О	К	У	І	Ж	О	Н	Я

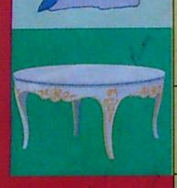

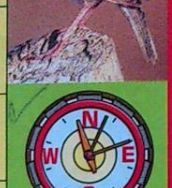

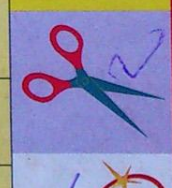

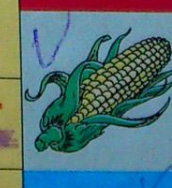

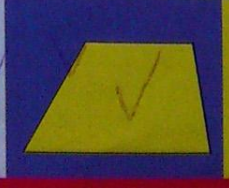

Японські кросворди

У японських кросвордах зашифровані малюнки. Завдання — відтворити зображення за числами, які зазначені зліва від рядочків і над колонками. У кольорових кросвордах групи з різним забарвленням необов'язково розділені хоча б однією вільною клітинкою, вони можуть стояти поряд. Приклад розв'язання японського кросворда дивись на звороті плаката.

У цьому номері використані кросворди

- **Кузьміної Таїсії** (с.Виноград, Черкаська обл.)
- **Рокицького Ігоря** (м.Львів.)
- **Ластовецької Олени, Шалигіної Дарини** (м.Київ)
- **Сітовської Тетяни** (с.Балки, Запорізька обл.)
- **Чемеринського Святослава** (смт.Єзупіль, Івано-Франківська обл.)
- **Сиденка Семена** (с.Привольне, Донецька обл.)
- **Парасочки Юлії** (с.Лиман, Харківська обл.)
- **Сас Катерини** (м.Канів, Черкаська обл.)
- **Музики Мар'яни** (с.Жовтневе, Рівненська обл.)
- **Брьохова Ігоря** (с.Заводи, Харківська обл.)

Надсилай і ти свої кросворди!

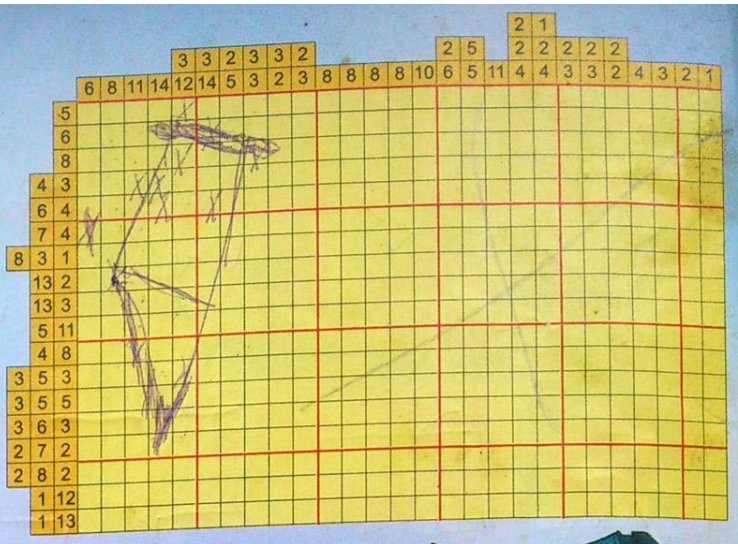

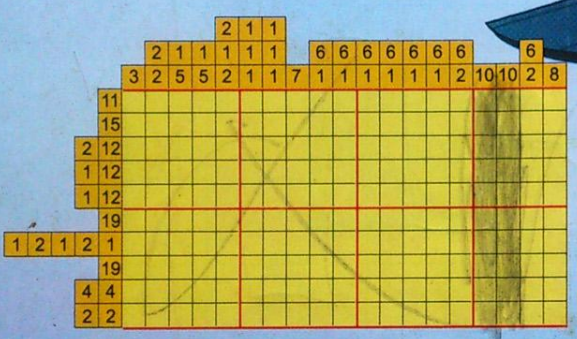

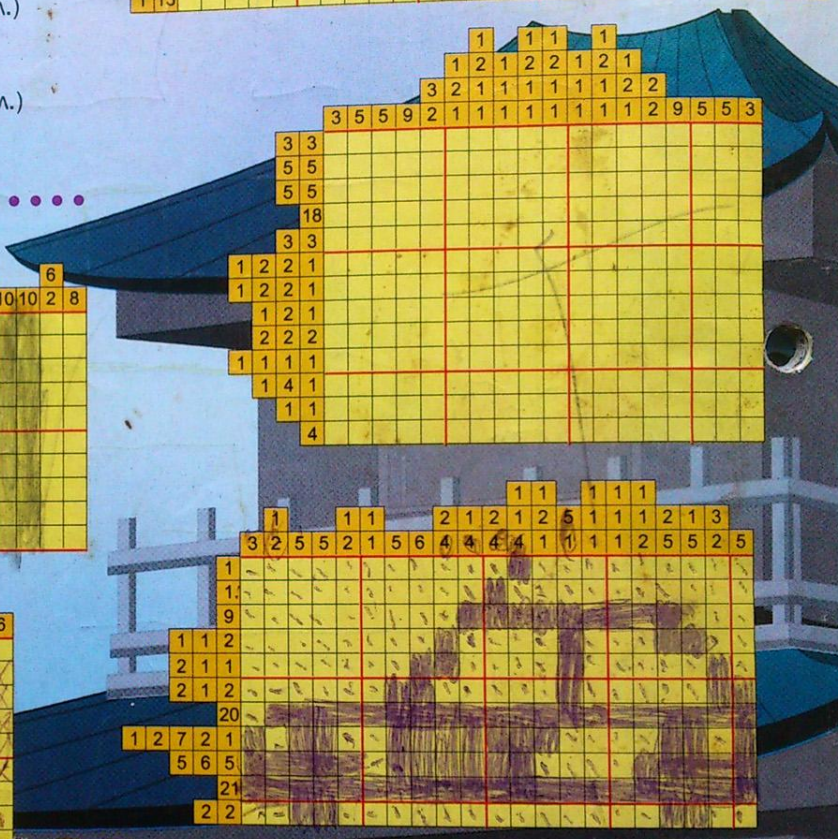

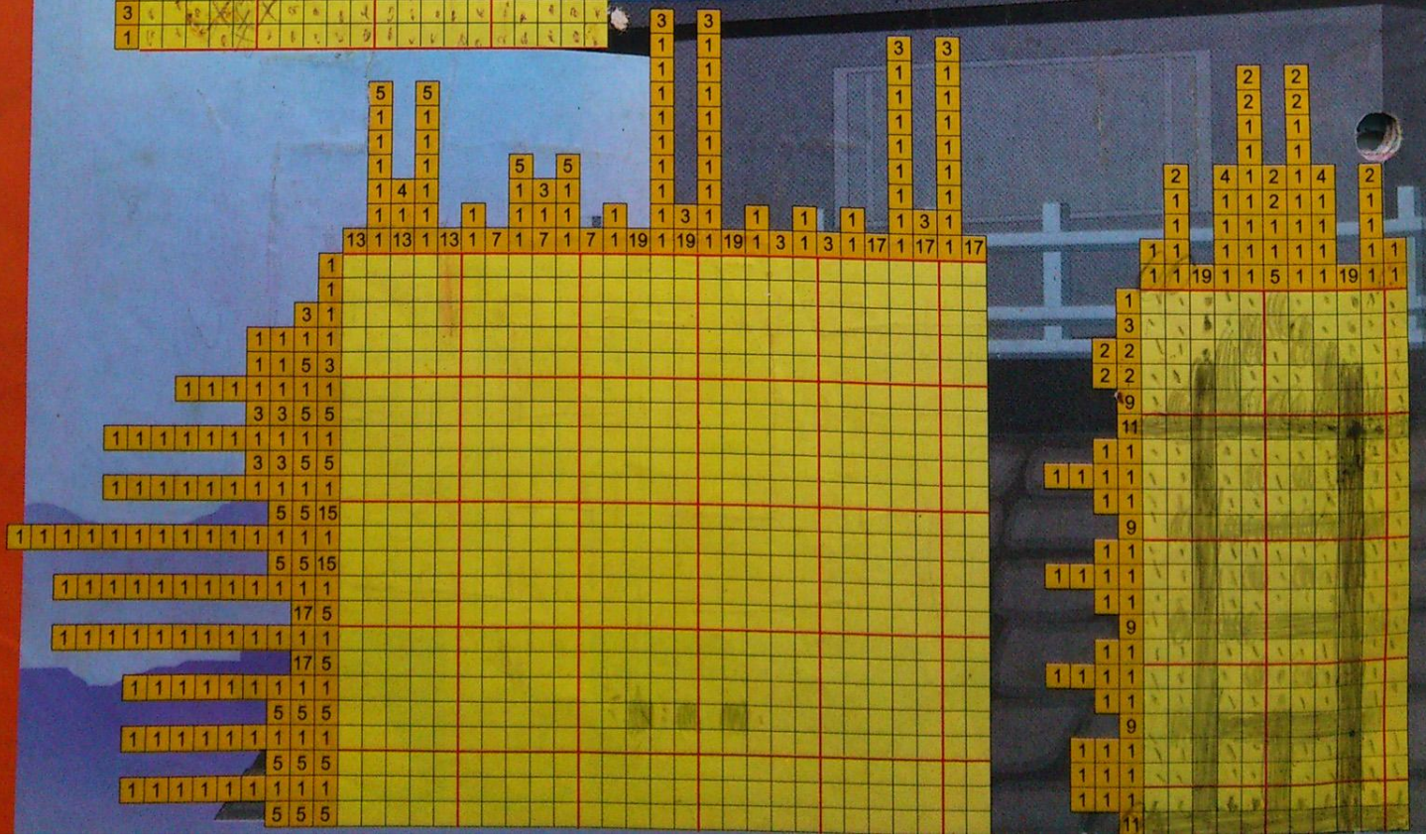

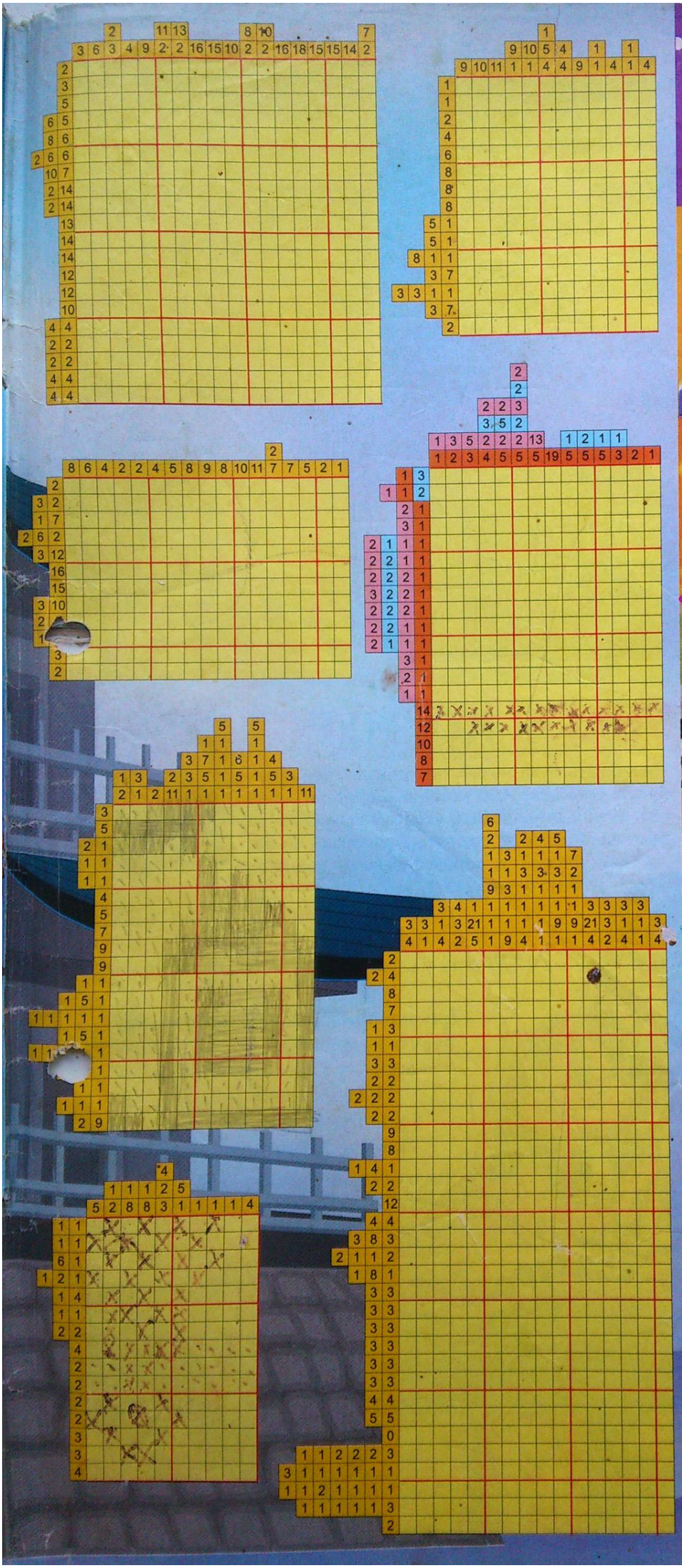

Читай у наступному «Класі»

Принц Вільям

Портрет живого короля

Who is хто?

Автоклас!

Авто президентського класу

Смачного!

Яблуко (в житті, у міфах та легендах)

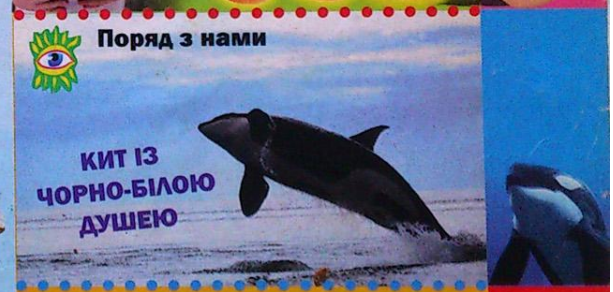

Поряд з нами

Кит із чорно-білою душею

І знову, знову піраміди!..

Білі плями планети

З папки професора Крапки

Птеродактиль в небі Америки

Класний спорт

Королева спорту та її придворні